

DIDACTIC

Prof. dr. ANDREEA GABRIELA BRAȘOVAN
(COORDONATOR)

**LUCRĂRILE
SIMPOZIONULUI NAȚIONAL
„PREVENIREA ABANDONULUI
ȘCOLAR ÎNTRE OBLIGAȚIE ȘI
ATITUDINE”
(MARTIE 2022)**

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA
ISBN 978-630-6502-12-7

prof. dr. Andreea Gabriela BRAȘOVAN
-coordonator-

LUCRĂRILE
SIMPOZIONULUI NAȚIONAL
„Prevenirea abandonului școlar între obligație și atitudine”
(martie 2022)

EDITURA MERITOCRAT CLUJ-NAPOCA

TEXT © Simpozionul Național „Prevenirea abandonului școlar între obligație și atitudine”
(martie 2022)/prof. dr. Andreea Gabriela BRAȘOVAN – coordonator

Toate drepturile rezervate autorilor

Consilier editorial: lect. dr. Tiberiu Irimia
Lector de carte: prof. Mihaela Ioana Morovan
Tehnoredactare: prof. dr. Andreea Gabriela Brașovan
Coperta I-IV: prof. dr. Andreea Gabriela Brașovan
Grafică generală: prof. dr. Andreea Gabriela Brașovan
Foto coperta I: Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni, județul Cluj

Editura Meritocrat Cluj-Napoca
Tel. 0760 607 889, 0741 494 338
e-mail: meritocracj@gmail.com

© 2022 *Editura Meritocrat Cluj-Napoca*

Toate drepturile grafice asupra acestei ediții aparțin editurii Meritocrat, orice reproducere sau modificare, indiferent de formă și suport, neautorizată, urmând să suporte consecințele legi

Responsabilitatea calității corecturii textelor din această carte aparține autorilor
--

ABSENTEISMUL – PREMISĂ A ABANDONULUI ȘCOLAR. MĂSURI DE PREVENȚIE

Prof. Înv. Primar Daniela Maria ARION

Prof. Gabriela GOMBASI

Școala Gimnazială "Mihai Vodă" Mihai Viteazu

Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și părinții nu mai consideră școala un viitor.

În ultimii ani, școala se confruntă cu absenteismul, ce conduce la eșecul școlar, constituie cel mai important factor ce precede abandonul școlar. O dată pierdută legătura cu școala, elevului îi este din ce în ce mai greu să revină la îndatoririle avute înainte.

Din analiza cauzelor care au determinat această situație, efectuată de-a lungul anilor, s-au desprins următoarele cauze ale absenteismului școlar: cauze care țin de personalitatea elevului și starea sa de sănătate (motivație școlară scăzută, lipsă de interes, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, probleme de sănătate), cauze care țin de condițiile socio-economice și familiale (venituri reduse, susținere redusă din partea familiei, familii dezorganizate, plecarea pentru o perioadă în străinătate, la părinți), contextul școlar (naveta elevilor din satele aparținătoare, comunicarea defectuoasă profesor-elev, supraîncărcarea școlară, frica de evaluare, incompatibilitate între aspirațiile, interesele de învățare și oferta educațională a școlii).

Familia poate fi una din cauzele absenteismului din cauza faptului că poate avea anumite carențe tocmai în partea educației făcută pentru dezvoltarea intelectuală a copilului. Familia poate fi cauza absenteismului de cele mai multe ori, din următoarele motive:

- părinții folosesc copiii ca forță de muncă acasă și determină astfel absenteismul;
- indiferența față de educația școlară conduce la atitudini negative;
- incapacitatea de a asigura material participarea copiilor la școală;
- supravegherea precară a copiilor și lipsa studiului în mediul familial;
- supraîncărcarea programului educativ al copiilor în funcție de aspirațiile părinților, proiectând viitorul copiilor conform dorințelor lor neimplinite.

Una din țintele strategice de la nivelul Școlii Gimnaziale "Mihai Vodă" este: „Asigurarea de șanse egale tuturor elevilor, reducerea absenteismului, creșterea performanței elevilor și educarea lor în spiritul educației incluzive și a valorilor democrației”

În acest sens, obiectivele care s-au desprins sunt:

- reducerea numărului de absențe per elev cu minim 10% față de anul școlar 2019-2020;
- prevenirea părăsirii timpurii a școlii;
- îmbunătățirea rezultatelor școlare, în scopul creșterii cu cel puțin 0,5 puncte a mediei la Evaluarea Națională.

Abandonul școlar devine o amenințare și pentru unitatea noastră școlară, în contextul migrației părinților la lucru în străinătate, a perioadelor de studiu online și datorită faptului că elevii își mențin mai greu atenția la activitățile școlare.

Nu în ultimul rând, au început să scadă și rezultatele școlare ale elevilor, acest lucru necesitând dezvoltarea ofertei de activități extrașcolare și extracurriculare a școlii în acord cu interesele și aptitudinile elevilor, organizarea de activități de calitate, eficiente și atractive care

să contribuie la integrarea elevilor, creșterea motivației de a învăța, o mai bună orientare școlară și profesională.

Pentru a reduce numărul de absențe, a preveni eșecul școlar și abandonul am luat o serie de măsuri pe care le-am implementat în anul școlar 2020-2021, măsuri care continuă și pe parcursul acestui an:

- Coordonarea activității comisiei de monitorizare a absențelor având în vedere faptul că absenteismul școlar necontrolat poate conduce la abandon școlar, o rată de absolvire scăzută și o rată de promovare scăzută la examenul de Evaluare națională.
- Derularea programului After school pentru elevii din ciclul primar, cu finanțare de la Primăria și Consiliul Local Mihai Viteazu.
- Am participat la programul național pilot de tip Școală după școală, program de remediere coordonat de Ministerul Educației.
- Derulăm activități în cadrul proiectului „Împreună” în care sunt implicați elevii cu părinții plecați în străinătate, în colaborare cu Asociația de părinți Pro Școala.
- Avem o colaborare foarte bună cu consilierul școlar și încurajarea părinților să apeleze la suportul emoțional și terapeutic pe care îl poate oferi acesta.
- Buna colaborare cu Serviciul de asistență socială din cadrul Primăriei Mihai Viteazu.
- Colaborăm anual cu „Asociația Rotary Turda”, în cadrul proiectului „Rotary te trimite la școală”, prin care în fiecare an școlar în luna septembrie copiii din familii defavorizate din școala noastră primesc câte un ghiozdan complet echipat, care conține rechizite și ustensile de scris de foarte bună calitate.
- Atragerea tuturor copiilor spre instituția noastră începând de la cea mai fragedă vârstă prin derularea programului „Fiecare copil la grădiniță”, program în colaborare cu Asociația Ovidiu.ro.
- Dotarea școlii cu aparatură IT și achiziționarea de tablete pentru 160 de elevi prin proiectul „Achiziția de echipamente școlare pentru susținerea învățământului preuniversitar din localitatea Mihai Viteazu”, Proiect cofinanțat din Fondul european de Dezvoltare Regională în colaborare cu Primăria Mihai Viteazu, în vederea desfășurării în bune condiții a predării online.
- Activități de voluntariat și strângere de fonduri pentru copiii aflați în dificultate.
- Atragerea elevilor care au tendința de a absenta în activități extrașcolare (marcarea zilelor internaționale, activități în Centrul de documentare și informare, activități sportive, Clubul de sculptură, marcarea sărbătorilor religioase și a celor naționale).
- Derularea de Proiecte eTwinning, proiecte Erasmus +, activitățile Clubului Impact în care sunt implicați mai mult de jumătate din elevii școlii.
- Pregătirea suplimentare pentru evaluarea națională și olimpiade școlare.

De asemenea am stabilit un Plan de măsuri pentru reducerea absenteismului, care conține următoarele activități :

- Constituirea Comisiei pentru frecvență la nivel de școală
- Consemnarea absențelor în catalog la fiecare oră de curs
- Legătura permanentă diriginte – profesori
- Monitorizarea săptămânală a absențelor elevilor:
 - stabilirea cauzei absențelor
 - acceptarea adeverințelor medicale în termen de maxim o săptămână de la revenirea elevilor
 - identificarea de măsuri ameliorative.
- Prezentarea, în scris, a situației absențelor către conducerea școlii și către părinți.
- Completarea Fișei lunare de monitorizare a absențelor nemotivate de către diriginții claselor

- Aplicarea chestionarelor pentru elevi, părinți în clasele unde absenteismul este ridicat
- Solicitarea sprijinului psihologului școlar în alegerea programului / activităților de intervenție -prevenție și aplicarea la clasele de elevi cu un absenteism ridicat (consiliere individuală și de grup a elevilor, consilierea părinților)
- Desfășurarea de lecții bine proiectate, interesante și atrăgătoare pentru elevi
- Promovarea în clasă a unei atmosfere afective, de cooperare
- Evitarea etichetării, aplicarea unui sistem echitabil de recompense și sancțiuni
- Abordarea în cadrul orelor de consiliere a problematicii absenteismului
- Discuții formale și informale cu elevii privind participarea la ore, debateri referitoare la cauzele absenteismului și la consecințele pe termen scurt și lung
- Analiza periodică a situației frecvenței elevilor, identificarea cauzelor, aplicarea măsurilor ce se impun pentru prevenirea și corectarea absenteismului de către Consiliul clasei, Consiliul Profesorat, în conformitate cu Regulamentul școlar
- Stabilirea unui dialog permanent cu familia elevului, informarea părinților despre situația școlară a elevilor, adoptarea de măsuri comune
- Analiza semestrială a situației absențelor și a eficienței măsurilor aplicate

Toate activitățile școlii noastre urmăresc reducerea numărului de absențe, obținerea unor rezultate bune și foarte bune a elevilor noștri, precum și promovarea școlii în comunitatea locală.

EMOȚIILE – BAZĂ A PREVENIRII ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. Înv. Primar Niculina Maria BONCEA
Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu” Cluj Napoca, Jud. Cluj*

Argument

Comportamentele tipice acestei perioade, a școlarității, sunt comportamente de adaptare și adaptabilitate, precum și de integrare socială și emoțională.

Inteligența emoțională se referă la mai bună înțelegere a emoțiilor, gestionarea eficientă a propriilor emoții, înțelegerea celor din jur și îmbunătățirea imaginii personale. Emoțiile sunt o sursă utilă de informație care ne ajută să ne descurcăm în mediul social. Inteligența emoțională include 4 tipuri de abilități:

- perceperea emoțiilor,
- utilizarea emoțiilor,
- înțelegerea emoțiilor
- gestionarea emoțiilor

Inteligența emoțională cuprinde ca elemente esențiale: înțelegerea mai bună a propriilor emoții, gestionarea eficientă a emoțiilor și creșterea calității vieții, înțelegerea mai bună a celor din jur și un confort ridicat în relațiile interumane, precum și crearea de relații mai bune la toate nivelele cu cei din jur și creșterea productivității, odată cu îmbunătățirea imaginii personale.

Conform cercetărilor statistice, competența emoțională este de două ori mai importantă decât abilitățile tehnice sau intelectuale. Dezvoltarea inteligenței emoționale reprezintă înțelegerea și gestionarea emoțiilor pentru a crea relații armonioase cu cei din jur.

În școală, inteligența emoțională ridicată este cheia consilierii de succes. Printre beneficiile creșterii gradului de inteligență emoțională se numără:

- performanțele crescute;
- motivația îmbunătățită;
- inovația sporită;
- creșterea încrederii în sine;
- managementul eficient;
- confortul în munca de echipă.

Obiective:

- să exprime corect emoția trăită/observată;
- să își exprime propriile trăiri și sentimente;
- să manifeste interes pentru activitate;
- să recunoască tipurile de emoții de bază;
- să realizeze diferența dintre emoții pozitive și negative;
- să identifice emoțiile (bucurie, supărare/tristețe, furie/ură) personale și ale celorlalți;
- să conștientizeze că evenimentele sunt cele care cauzează emoțiile;
- să găsească soluții adecvate pentru a schimba o emoție negativă într-o emoție pozitivă.

Nivel de vârstă: 8-9 ani

Metode: Explicația, demonstrația, exercițiul

Materiale necesare: coli de hârtie, creioane colorate

Durată: zilnic timp de 5 zile

Descrierea desfășurării:

Pentru a vedea care este impactul emoțiilor asupra elevilor în timpul programului de școală am realizat o activitate numită „Termometrul emoțiilor-Monitorizarea emoțiilor într-o săptămână la școală” care a avut ca un impact deosebit.

Am realizat o probă practică individuală prin care, cu ajutorul termometrului emoțiilor, am monitorizat fluxul emoțiilor timp de o săptămână, raportat la activitățile școlare, astfel:

- emoția scăzută-culoarea verde;
- emoția medie-culoarea galben;
- emoția ridicată-culoarea roșu.

La final am dezbătut situațiile elevilor, discutând și despre refuzul școlar sau fobia școlară.

Observații/concluzii:

Elevii au manifestat interes pentru activitate și au îndeplinit corespunzător sarcina de lucru, existând de fiecare dată explicații în ceea ce privește acțiunile pe care le-au desfășurat, comportamentul care a determinat acel tip de reacție/emoție și gândul în legătură cu acel tip de reacție în acord cu atitudinea personală în legătură cu un anumit tip de comportament.

Este important să vedem care este competența emoțională a cadrului didactic. Cadrul didactic trebuie să utilizeze următoarele strategii, pentru a ajuta copiii să-și exprime în mod adecvat emoțiile atât în procesul de predare cât și în cadrul evaluărilor :

- să recompenseze copilul – să îl consoleze când e trist, să empatizeze cu copilul când e furios, să îl ajute când îi e frică;
- să evite exprimarea dezaprobării când copilul este trist, transmiterea mesajului că ar trebui să se simtă rușinat când exprimă furie sau a ironizării atunci când copilul exprimă frică, deoarece în acest mod îl pedepsiți;
- să nu minimalizeze emoțiile copiilor; de exemplu: dacă copilul exprimă tristețe să nu îi spună să încerce să se înveselească, dacă el exprimă furie nu îi spuneți că lucrurile nu sunt așa grave precum par, iar dacă exprimă frică nu îi spună să nu îi fie frică;
- să nu ignore sau să neglijeze emoțiile exprimate de copil;
- să nu reacționeze exagerat la emoțiile exprimate de copil;
- să sprijine copiii pentru a recunoaște emoțiile celorlalți să îi încurajeze să încerce să înțeleagă ceea ce simte un alt copil, adresându-i întrebări de genul: „Cum crezi că se simte acum, Maria?” etc;
- să ofere explicații simple referitoare la comportamentul celorlalți copii, deoarece când copiii sunt capabili să recunoască indicii verbali și fizici ai emoțiilor celorlalți, ei își pot dezvolta empatia și compasiunea față de ceilalți.

Modul în care cadrele reacționează la exprimarea emoțională a copiilor determină exprimarea sau inhibarea emoțiilor viitoare ale acestora și implicit atitudinea față de școală. Expresivitatea emoțională a cadrelor didactice devine un model pentru copii în ceea ce privește exprimarea emoțională și totodată un mod de raportare la problemele vieții de școlar.

De exemplu, dacă cadrul didactic exprimă în mod frecvent emoții negative, copiii vor exprima și ei aceste emoții, datorită expunerii repetate la acestea. Dacă acesta găsește soluții și vede în problemele ivite oportunități, elevii pe care acesta îi coordonează vor vedea în fiecare zi „întunecată” un răsărit de soare.

Modul în care adulții discută problemele legate de emoții poate transmite sprijinul și acceptarea lor și poate contribui la conștientizarea de către copil a diferitelor stări emoționale pe care le experimentează. Cadrele didactice care sunt adeptele ideii că emoțiile, în special cele negative, nu trebuie discutate deschis pot induce copiilor idea că emoțiile nu trebuie exprimate, ceea ce afectează capacitatea de reglare a acestor emoții și implicit nu pot preveni abandonul școlar.

Dovezi privind desfășurarea activității:

Numele și prenumele	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri
<i>Fuchin Gloriana</i>	 6.12.2019	 7.12.2019	 8.12.2019	 9.12.2019	 10.12.2019
Emoția...	<i>scăzută</i>	<i>puternică</i>	<i>scăzută</i>	<i>scăzută</i>	<i>scăzută</i>
Emoție scăzută	emoție medie	emoție puternică	emoție puternică	emoție puternică	emoție puternică

Numele și prenumele	Luni	Marti	Miercuri	Joi	Vineri
<i>Fizeran Cristina</i>	 1.IV.2019	 2.IV.2019	 3.IV.2019	 4.IV.2019	 5.IV.2019
Emoția...	<i>scăzută</i>	<i>scăzută</i>	<i>scăzută</i>	<i>scăzută</i>	<i>scăzută</i>
Emoție scăzută	emoție medie	emoție puternică	emoție puternică	emoție puternică	emoție puternică

Bibliografie:

Bocoș, M, 2012: Perspective operaționale în educația preuniversitară din România, Editura Grinta, Bistrița.

Coord.Petrovai, D; Viorica, P, 2012: Pentru un copil sănătos emoțional și social, Editura V&I Integral, București.

*** Revista învățământului preșcolar nr. 3-4/2012, Editura Arlequin.

Internetul

LITERAȚIA ÎN VIAȚA NOASTRĂ

*Prof. Dr. Andreea Gabriela BRAȘOVAN
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni*

Anul 2015 a reprezentat un prim pas spre literație pentru Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni. Fundația Ovidiu Ro a marcat pe o hartă grădinițele care prezentau probleme în ceea ce privește absenteismul preșcolarilor și a lansat un program pilot împreună cu Ministerul Educației intitulat „Fiecare copil în grădiniță”. La acest program au participat cele 3 grădinițe din comuna Tureni. O primă sarcină a reprezentat-o monitorizarea zilnică a preșcolarilor. Aceștia aveau posibilitatea de a lipsi motivat maxim trei zile pe lună pe baza unei fișe de învoire completată de părinte.

Principalul scop al programului l-a reprezentat creșterea frecvenței, participarea la activități, familiarizarea preșcolarilor cu rutina zilnică, socializarea și obligativitatea părinților de a-i duce la medic când apar primele simptome ale bolii, astfel încât absențele să fie motivate doar în baza unei motivări reale. Toți preșcolarii cu frecvență zilnică au fost stimulați financiar cu un tichet în valoare de 50 lei.

Programul a fost implementat în parteneriat cu Primăria Tureni care s-a angajat să asigure în luna decembrie tuturor preșcolarilor cu frecvență integrală bani pentru încălțăminte și îmbrăcăminte. Pe tot parcursul anului școlar 2015-2016 educatoarele de la grupă au organizat activități în parteneriat cu părinții destinate alimentației sănătoase, dezvoltării abilităților practice, socializării, conștientizării mămiciilor cu necesitatea frecventării

cabinetului medical când apar primele simptome ale bolii pentru a nu se ajunge la complicații, întăririi relației dintre copil și părinte prin activități de literație. Cadrele didactice au încurajat părinții să-și dedice zilnic 10 minute celor mici pentru citirea unei scurte povești, să o explice, să-i modifice finalul, să împărtășească activitățile în comunitate pentru a stârni interesul în rândul altor părinți. În concluzie, programul „Fiecare copil în grădiniță” a urmărit creșterea frecvenței preșcolarilor prin educarea părinților.

Din anul școlar 2016-2017 programul „Fiecare copil în grădiniță” a devenit program național acreditat de minister și a trecut din responsabilitatea coordonatorului de programe și proiecte educative în sarcina direcțiunii Școlii Gimnaziale Tureni, com. Tureni care a continuat colaborarea cu Serviciul de Asistență Socială Tureni. Acest program se desfășoară cu succes și în prezent.

Fundația Ovidiu Ro și-a continuat activitatea și începând din anul școlar 2020-2021 a lansat un nou program „Citește-mi o sută de cărți”. Acest program se adresează grădinițelor de stat din mediul rural și are ca obiectiv general dotarea cu cărți a grădinițelor. În cadrul acestui program, doamnele educatoare participă la cursuri de formare, prezentări de bune practici, organizează în grădiniță activități de lectură la care sunt invitați părinți, bunici și cadre didactice. Prin participarea la programul „Citește-mi o sută de cărți” grădinițele comunei au fost dotate cu două seturi de cărți și pe măsura implicării dotarea continuă.

Anul școlar 2015-2016 a debutat cu schimbări pentru învățământul primar. Asociația Amintiri din copilărie în colaborare cu Primăria Tureni au reorganizat biblioteca comunei, au dotat-o cu cărți noi, cu teme de actualitate și au încheiat parteneriate cu unitatea noastră de învățământ. Activitățile desfășurate în bibliotecă au avut ca obiectiv general atragerea copiilor de la vârste fragede în lumea cărților și formarea deprinderilor de lectură care să-și găsească finalitatea în sânul familiei.

Asociația Amintiri din copilărie în colaborare cu World and Vision au participat la programul „Literația la puterea a treia” organizat de Asociația Română pentru gândire critică. Acest proiect a fost destinat copiilor, părinților și bunicilor. Obiectivul general al programului îl reprezenta formarea de specialiști care să lucreze cu copiii pe teme de literație.

În domeniul literației este foarte importantă educarea adulților deoarece activitățile de literație începute în clasă sau la bibliotecă trebuie să continue acasă, în familie. Programul a avut drept scop mobilizarea cadrelor didactice care să stimuleze interesul copiilor către lumea

magică a cărților, însă implicarea adulților reprezintă continuarea activităților mai departe de porțile școlilor.

Literația a devenit o necesitate deoarece în societatea contemporană familia este în derivă. Literația vine să unească membri familiei. De asemenea, literația vine în sprijinul lecturii pentru a depăși analfabetismul funcțional care din păcate există în școli.

Programul „Literația la puterea a treia” a urmărit dezvoltarea a șase competențe: domeniul profesional al literației pentru familie, pedagogia și andragogia, organizarea și facilitarea, dezvoltarea personală, relațiile interpersonale, relațiile sociale.

Prin acest proiect s-a încercat imprimarea unor obiceiuri de lectură în familie, exerciții de autorefecție, transmiterea rolului de facilitator/coordonator (persoana care cultivă lectura între copii) unui voluntar, student, bibliotecar, bunic, părinte, frați mai mari, profesor. Toate activitățile au fost desfășurate pe baza unui suport de curs. Au fost abordate metode și tehnici care să atragă copiii spre lectură, să-și dorească să continue activitatea cu părinții, să dezbată conținutul cărții, să îndeplinească sarcini mai mult sau mai puțin creative.

Elevii din clasele primare ai Școlii Gimnaziale Tureni, com. Tureni au fost implicați profund în activități de literație. Ei au desenat mesajul cărții, au făcut rezumate, au citit fragmente frumoase din cărți, au caracterizat personaje, au imaginat o altă finalitate cărții, au marcat cuvinte cheie și cu ajutorul lor au desenat o pagină sau au compus o poezie, au decorat un obiect având în vedere toate detaliile transmise de scriitor și prin diseminarea activităților au încercat să convingă alți copii și părinți despre frumusețea și utilitatea cărților.

Universul cărților este unul valoros, însă nu putem trăi și să ne dezvoltăm în lipsa lui. Vizitele la bibliotecă, alegerea unei cărți, împărtășirea impresiilor de lectură, convingerea celor din jur că o carte merită citită trebuie să continue. Cititul este o alternativă mult mai valoroasă în fața altor activități care prind mai bine la copii. Cititul dezvoltă creativitate, originalitate, implicare, comunicare.

În 2017-2018, Asociația Amintiri din copilărie și-a extins activitatea de literație și spre ciclul gimnazial reușind să mobilizeze un număr semnificativ de elevi care au început să frecventeze biblioteca, să citească lunar câte o carte, să-și îndeplinească sarcinile pe baza cărți citite, să organizeze evenimente. Toți elevii activi au fost răsplătiți pentru implicarea în activități. Un impact deosebit în rândul cadrelor didactice și al părinților l-a avut sceneta Amintiri din copilărie după textul lui Ion Creangă pusă în scenă, în premieră, la Bran și mai târziu pe scena celor trei cămine culturale ale comunei Tureni cu ocazia zilei de 8 martie în 2019. Înregistrarea premierii a fost vizionată de părinții clasei a VIII-a la Festivitatea de încheiere a învățământului gimnazial din 2018, deoarece cei mai mulți actori ai scenetei proveneau din rândul absolvenților.

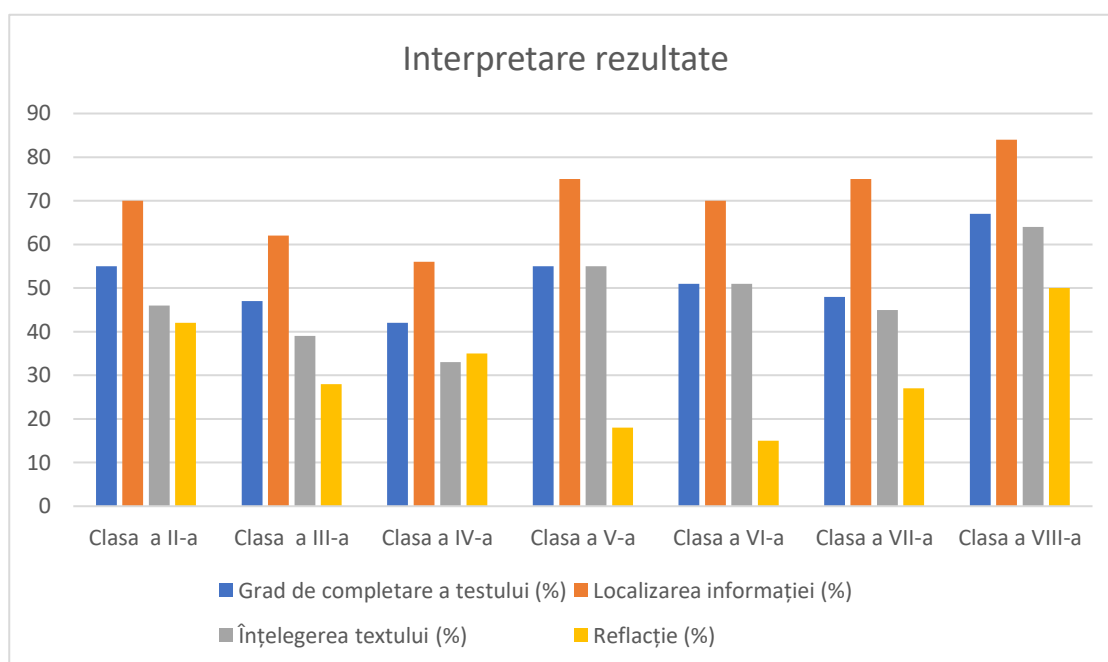
Activitățile destinate literației continuă și în prezent datorită doamnei profesoare Bădeanu Geanina Laura care este colaborator al organizației Teach for România. Deoarece

școala noastră are o rată ridicată în rândul elevilor cu risc de abandon s-a încercat continuarea activităților de literație pe baza unui suport de curs și prin implicarea învățătorilor și a profesorului de limba română.

Pentru a urmări nivelul elevilor, au fost aplicate teste de literație, iar rezultatele inițiale sunt redate în tabelul de mai jos. Testele conțin un text adaptat vârstei elevilor și pe baza lui elevii trebuiau să răspundă la un anumit număr de întrebări grilă. Prin răspunsurile completate s-a urmărit gradul de completare a testului, localizarea informației, înțelegerea textului și reflecția.

Aspecte urmărite	Clasa						
	a II-a	a III-a	a IV-a	a V-a	a VI-a	a VII-a	a VIII-a
Grad de completare a testului	55%	47%	42%	55%	51%	48%	67%
Localizarea informației	70%	62%	56%	75%	70%	75%	84%
Înțelegerea textului	46%	39%	33%	55%	51%	45%	65%
Reflecție	42%	28%	35%	18%	15%	27%	50%

Rezultatele obținute sunt redate în graficul de mai jos și se observă o scădere în gradul de atingere a celor patru aspecte urmărite începând de la clasa a II-a și până la clasa a IV-a, iar de la clasa a V-a aspectele urmărite cresc gradual până la clasa a VIII-a când ating punctul maxim.

Pe parcursul acestui an școlar, elevii din învățământul primar primesc săptămânal un text și întrebări la care trebuie să răspundă, iar elevii din ciclul gimnazial citesc lunar o carte primită de la Asociația Garmin. În ultimele două săptămâni de școală vom aplica testul final de literație. În urma rezultatelor obținute vom realiza interpretare comparativă dintre testele inițiale și cele finale. Scopul principal este observarea gradului de progres.

Literația reprezintă una dintre cele mai importante activități extracurriculare din prezent care poate preveni abandonul școlar. Un copil care știe să citească își va continua studiile pentru că înțelege exact mesajul transmis. Un copil câștigat este un pas înainte pentru școală. Literația schimbă viața, deschide mintea și luminează parcursul școlar al tânărului.

ABSENTEISMUL PREȘCOLAR – INSUCCESUL ȘCOLAR

Ed. Simona Andrada CÎMPEAN
Grădinița cu Program Normal Mărtinești

Motto: „Fiecare copil pe care-l instruim este un om pe care-l câștigăm” – Victor Hugo

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Abandonul școlar reprezintă conduita deviantă, cu incidență majoră asupra integrării socio-profesionale a elevilor, care constă în încetarea frecventării cursurilor școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început. În orice societate, rata abandonului școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului de învățământ, astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este ineficient.

La nivelul fiecărei instituții de învățământ, în funcție de gravitatea fenomenului de absentism și abandon școlar, se elaborează strategii de prevenire și diminuare a fenomenului. Proiectarea unui plan de acțiune presupune fixarea unor obiective la nivelul școlii: stabilirea gravității fenomenului de abandon școlar și determinarea cauzelor, efectuarea unei cercetări sociologice, elaborarea și implementarea unor strategii la nivel instituțional pentru ameliorarea fenomenului de abandon școlar, implicarea activă a reprezentanților comunității în acțiuni de prevenire și combatere a abandonului școlar cauzat de situația precară a familiei, implicarea școlii și a instituțiilor de la nivelul comunității în derularea activităților dezvoltate în cadrul strategiilor în activități de parteneriat, sensibilizarea comunității și a persoanelor implicate cu privire la sursele, cauzele și efectele fenomenului de abandon școlar, stimularea continuării studiilor.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să încercăm să identificăm și să studiem câteva cauze:

1. *Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților.* Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective. Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

2. *Climatul familial* are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților,

atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.

3. Factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

Grădinița este veriga inițială a învățământului preuniversitar, cu sarcini instructiv-educative pentru pregătirea preșcolarilor în vederea integrării și adaptării optime în viața de școlar. Când intră la grădiniță, copilul se afla în perioada celor mai importante acumulări, care vor sta la baza personalității sale. De-a lungul preșcolarității, copiii câștigă mult sub raport fizic, mental și emoțional, curiozitatea preșcolarilor constituie baza învățării și a educației din anii următori. Frecventarea grădiniței favorizează conturarea unui autentic comportament interrelațional.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ. Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rrom, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebanuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o „unicitate pozitivă” – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor. „Unicitatea pozitivă” care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia „negative”, aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare.

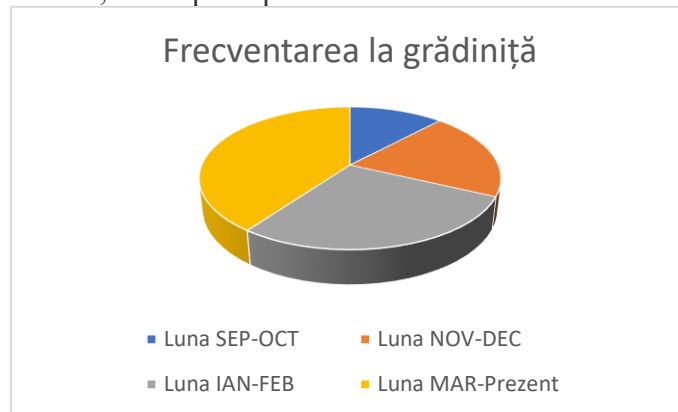
În continuare voi descrie puțin experiența mea de educatoare într-o comunitate de rromi. Începutul anului școlar a fost unul deloc promițător, deoarece frecvența la grădiniță era una foarte slabă, un procent de 30% din totalul copiilor înscriși, așadar a urmat din partea mea și a conducerii un plan bine pus la punct pentru combaterea absenteismului la grădiniță. Primii pași au fost de a empatiza în primul rând cu contextul social al fiecăruia, de a dezvolta o comunicare cât mai bună cu fiecare părinte în favoarea dezvoltării copilului și apoi de a fi atentă la nevoile și necesitățile fiecărui copil. Conducerea, colegii au avut și ei o contribuție semnificativă, prin asigurarea materialelor și instrumentelor necesare pentru o bună desfășurare a activităților. Activitățile desfășurate în grădiniță fiind principala armă în combaterea absenteismului, ele desfășurându-se sub formă de joc, pot sedimenta în subconștientul copilului că grădinița este distractivă, astfel dorința lor de a veni este mai mare.

Acum revenind la activitățile desfășurate în grădinița de copii, una dintre cele mai eficiente care joacă un rol important în dezvoltarea preșcolarului este lectura. Cu cât lectura este prezentă în viața copilului de la o vârstă cât mai fragedă, cu atât copilul o va îndrăgi mai mult. Poveștile joacă un rol extrem de important în educarea și dezvoltarea personalității, ajutându-i pe preșcolari să crească frumos și armonios. De asemenea, copiii cărora li se citește de mici li se va dezvolta limbajul mai repede, vor fi dezvoltați din punct de vedere cognitiv,

vor învăța să își gestioneze emoțiile. Timpul dedicat lecturii zi de zi, este unul foarte important, deoarece copiii se familiarizează cu poveștile, descoperă lucruri noi, prin intermediul întâmplărilor din povești copiii cunosc binele și răul pe înțelesul lor, diferite situații unde descoperă consecințe bune sau mai puțin bune. Cu ajutorul poveștilor, copilul se relaxează, descoperă lumea, i se dezvoltă abilitățile de ascultare, descoperă anumite lucruri pe care nu le poate trăi prin experiența proprie.

Astfel participare în cadrul proiectului desfășurat de Asociația OvidiuRo „Citește-mi 100 de povești-Magia Lecturii” a fost și este una foarte benefică în atingerea scopului nostru, acela de a avea o frecvență de 100% la grădiniță. Proiectul constă în realizarea unei insule de lectură, în proiectarea unui plan de lectură, cărțile fiind asigurate de către asociație, cărți foarte calitative, cu povești amuzante și educative, cu ilustrații adecvate nivelului de vârstă al preșcolarilor, povești care cuprind mai multe domenii, cum ar fi: natura, animalele și habitatul acestora, activități matematice unde copilul trebuie să numere anumite elemente din povești, povești care dezvoltă motricitatea copilului, povești care aduc în atenția preșcolarului relațiile interumane. Momentul de lectură a devenit preferatul nostru, deoarece este acel moment în care noi ne conectăm, ne relaxăm, ne apropiem și explorăm.

Apropierea între copil și cadru didactic joacă un rol important în combaterea absenteismului, deoarece existând această apropiere și înțelegere a fiecărui copil, el are sentimentul că este înțeles, este iubit, este făcut să se simtă unic. Prin urmare, rezultatele au început ușor să se vadă, așadar frecvența la grădiniță a crescut semnificativ. Desigur, este foarte greu să schimbăm mentalitatea romilor, de a ne apropia de ei, deoarece fiind tot timpul într-o poziție defensivă, asta în urma faptului că au fost tot timpul desconsiderați, inhibați, izolați, însă cu o atitudine potrivită, cu empatie pot exista rezultate considerabile.

Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se menține în sistemul educativ, făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, cadrelor didactice, cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar, care reprezintă o problemă gravă în România.

Bibliografie:

<https://edict.ro/abandonul-scolar-cauze-si-modalitati-de-prevenire/>

<https://www.didactic.ro/revista-cadrelor-didactice/masuri-interactive-pentru-prevenirea-abandonului-scolar>

[Asociația OvidiuRo](https://www.ovid.ro/) <https://www.ovid.ro/>

Liliana Stan, 2014: Pedagogia preșcolarității și școlarității mici, Editura Polirom, București

Kristen A. Hansen 1999: Crearea claselor orientate după necesitățile copilului”, Editura Polirom, București

Generatorii de absențe – cum îi ajuți?

*Prof. Înv. Primar Cătălina COCAN
Școala Gimnazială „Alexandru Vaida-Voevod” Cluj-Napoca*

Rareș vine la școală din când în când. Bogdan, Cornel sau Darius – la fel. Marii generatori de absențe ai unei școli, cei în rubrica din catalog a căroră nu mai e loc nici de-un vârf de ac... Copiii care, încet, dar aproape sigur, vor ajunge să abandoneze școala de masă și să fie înscriși, în cel mai bun caz, într-o variantă de „a doua șansă”. (În cel mai rău caz, vor trăi, o vreme, la limita infraționalității, apoi fie „se vor descurca în viață” - șmecherii de cartier, fie vor ajunge încarcerati.) E adevărat, această perspectivă nu este foarte evidentă atunci când numărăm absențele nemotivate ale lui George, din clasa a cincea...

De ce, oare, ajung copiii să abandoneze școala?

Hai s-o luăm de la bun început, cu un dicționar în mână: a abandona înseamnă a părăsi, a lăsa în urmă, a se descotorosi de ceva. Ne descotorosim de ceea ce ni se pare că nu (mai) are valoare sau importanță în viața noastră (o pereche de ghete uzate, un rest de material sau altceva care ocupă degeaba spațiu în casă). Sună dur, însă, când încercăm să explicăm de ce unii copii abandonează școala, ajungem la explicația că nu o consideră plus-valoare în viața lor.

Vine, logic, întrebarea despre cum putem face noi, cadrele didactice, ca școala să fie valoroasă în viața unui elev.

Ideile pe care le voi expune mai jos sunt bazate pe experiența mea de predare de aproape 20 de ani, deci, îndrăznesc să cred că au o șansă relativ mare de aplicativitate. Mă vei ierta, drag coleg cititor, dacă nu te menajez și scriu despre ceea ce se întâmplă, cred, în mai toate școlile și în mai toate mințile profesorilor. Mă delimitez de unele din lucrurile pe care le scriu aici, dar recunosc, cinstit, că nu am făcut-o dintotdeauna, pentru că (știi și tu, știu și eu) e mai simplu să alegem calea mai ușoară, cea care ne solicită mai puțin. În plus, nu mulți colegi din sala profesorală vor lua în calcul, cum se cuvine, efortul cuiva de a sprijini un copil problematic, un mare generator de absențe („Las’ că ți-a trece. Ești acum la început de carieră – așa am fost și eu - și crezi că îi poți ajuta peăștia care nu vin la școală. Îți spun eu, în prag de pensie, că peăștia îi citesc ca pe o carte deschisă: nu poți lucra cu ei, te muncești degeaba, n-o s-ajungi niciunde...”)

Ideea 1: Fă tot ce poți ca elevul tău (da, elevul generator de absențe este la fel de mult al tău ca cel care vine de la olimpiadă cu diplome) să prindă drag de tine. Să te vadă drept un om cald, care nu-l cerți prea tare atunci când revine la școală, după o perioadă mai scurtă sau mai lungă de absenteism (varianta „Ce bine c-ai apărut la școală! N-ai notă la matematică, engleză, cunoașterea mediului... Ia să vedem cât de bine te descurci tu la împărțiri, comparativul neregulat al adjectivului sau stările de agregare ale H₂O!” îți asigură numărul necesar de calificative la verificarea CEAC, dar te arată corigent la bun simț didactic... Oricum ai pune problema, cu câteva I-uri suplimentare în ghiozdan, Andrei al tău nu va avea mare tragere de inimă să mai dea pe la școală de mâine înainte. Adică, cinstit, dacă tu ai ști că într-un loc unde mergi ești mereu întâmpinat de rele, te-ai mai duce? Sincer, chiar te-ai mai duce?)

Ideea 2: Nu vorbi despre Răzvan atunci când el lipsește de la ore – ai fi uimit să știi cât de multe se află din ceea ce vorbim, cu ușile închise și fără vreo intenție rea. (Așa, vorbeai doar să fie clar tuturor că nu accepți un asemenea comportament în clasa ta. Dar, fie că îți place, fie că nu, Dorel a aflat că ai povestit copiilor despre absențele lui și nu e prea încântat de asta...)

Ideea 3: Fă în așa fel încât Darius să aibă amintiri frumoase de la școală. De exemplu, faza aia (din filmul de Crăciun) când câțelul sparge tortul pregătit pentru tanti aia rea și apoi îl mănâncă pe tot. Ce bine am râs, chiar dacă ne-am prostiț cam tare și ne-a certat Doamna apoi, că am deranjat clasele de lângă noi!

Ideea 4: Fă palpabile dovezile de drag de școală sau de activități împreună – poze cu copiii din clasă (de când am mers, împreună, la Grădina Botanică sau la cea Zoologică). Cine intră în clasă (chiar și Gigel), știe că acelea au fost momente de ținut minte. „Poate merită să vin la școală, să ne mai ducă Doamna pe undeva, într-o vineri...”

Ideea 5: Învăță de la Andreea, colega mea (căreia i-am lăsat doar inițiala prenumelui, să nu se supere pe mine. Om delicat, nu dorește să trâmbițeze ce a făcut ea cu un copil din clasa ei: l-a păcălit să vină, aproape zilnic, la școală, din pregătitoare până-ntr-a patra, cu un sandwich ascuns, în fiecare dimineață, în dulăpior.)

Sigur, găsești, în literatura de specialitate, idei multe, bine conturate și mai inteligente decât cele de mai sus. Am vrut doar să-ți arăt ce a funcționat la mine, în contextul meu particular de predare sau ce am furat de unde am simțit că merită (meseria se fură, chiar și cea didactică!). (Dacă n-ai observat deja, tocmai am lăsat ușa deschisă, să furi și tu de la mine ce ți se pare de valoare.)

Mă opresc aici, dar nu înainte de a dedica acest articol lui Raul (al cărui prenume inventat păstrează doar inițiala prenumelui original). Raul venea la școală, acum mulți ani, mirosind urât și având pe corp mușcături de șobolan. Trăia într-o dugheană de lângă școală, într-o familie cu mulți copii, puțini bani și, chiar dacă ar fi putut fi un mare generator de absențe, până prin clasa a șaptea nu a fost. Am prins drag de Raul și atunci când, după mulți ani, ne-am întâlnit în oraș, m-a întrebat unde ar putea merge să învețe, gratuit, mai multă engleză decât știe din școală. Poate a spus-o să-mi facă plăcere, dar, cine știe, poate chiar îl interesează, în continuare, engleza.

Ceea ce ar putea însemna că ideile 1-5 funcționează și ar merita încercate.

COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

*Prof. Maria Teodora COSMA
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni*

O problemă frecventă întâlnită în școlile din România este tendința de abandon școlar, foarte des regăsită în mediile rurale. Astfel sistemul de învățământ este într-o continuă încercare de a preveni și de a combate această tendință. Consider că cea mai importantă și eficientă strategie este creșterea motivației elevului și deschiderea unor noi orizonturi.

Abandonul școlar este foarte probabil să apară la copiii proveniți din familii cu un nivel deșcolarizare scăzut, pentru care educația nu reprezintă o prioritate. Elevii trebuie conduși în direcția cea bună, în direcția în care educația este pe primul loc. Școlarizarea este sursa de evadare dintr-un mediu toxic, care nu contribuie la un viitor sigur și prosper pentru elev. Există foarte multe activități ce contribuie la combaterea abandonului școlar. Consider că cel mai important dintre toate este demonstrarea faptului că școala nu se rezumă doar la orele teoretice, ci este și un cămin al dezvoltării sociale, emoționale și de ce nu, un loc în care te poți destinde. Prin toate aceste atitudini față de școală, elevul poate percepe acest loc ca pe un refugiu, un loc în care își clădește viitorul și își găsește vocația. Printre cele mai frecvente strategii de a diversifica activitățile din școală, se numără organizarea unor evenimente culturale, pentru a marca anumite date importante din an. Un exemplu concret este serbarea organizată de Crăciun. Aceasta a fost un prilej pentru copii de a socializa și de a se responsabiliza pentru o activitate ce a bucurat atât profesorii cât și părinții elevilor. Prin intermediul acestor activități, nu se urmărește doar destinderea și momentul artistic, ci și acumularea de cunoștințe. Elevii din Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni au interpretat un colind în trei limbi, dintre care două au fost de circulație internațională: Limba Franceză și Limba Engleză. Pe lângă îmbogățirea vocabularului în aceste două limbi, elevii au învățat că activitatea didactică se poate desfășura și în afara orelor de curs. Un alt exemplu de activitate care a îmbinat învățarea cu destinderea, a fost sărbătorirea Micii Uniri și comemorarea marelui poet Mihai Eminescu. Elevii din gimnaziu au învățat poezii și cântece dedicate acestor două mari evenimente. Astfel, nesimțind presiunea unei note, aceștia au reușit să acumuleze cu drag noțiuni care poate nu ar fi fost atât de ușor de accesat la ore. Consider că un impact foarte important îl are modul prin care elevul percepe învățarea și factorii care îl stimulează sau îl descurajează în acest proces.

O mare parte din elevi nu sunt interesați de calificativele primite la școală și tocmai de aceea este foarte important să introducem diverse metode de răsplătire a efortului. Spre exemplu, în urma celor două evenimente menționate mai sus, elevii au fost răsplătiți cu admirație din partea profesorilor și al părinților, astfel motivația și mândria au sporit gradul de responsabilitate în procesul de învățare. Cu cât gradul de motivație crește în procesul de învățare, cu atât tendința de abandon scade, deoarece venirea la școală și importanța educației pentru cei dezinteresați începe să capete un sens.

Un alt gen de activitate pe care îmi place să îl abordez, în calitate de profesor de limba franceză, este învățarea prin joc. Prin introducerea anumitor secvențe de joc în orele de limbă

străină lecția se desfășoară într-o atmosferă relaxată, distractivă, iar înțelegerea și asimilarea cunoștințelor este facilitată. De cele mai multe ori elevii care tind spre abandon școlar sunt aceia care nu pot ține pasul cu restul clasei. Astfel, dacă învățătura nu este punctul lor forte, atitudinea nepotrivită în cadrul școlii devine modalitatea de a ieși în evidență. Însă, prin activități de învățare bazate pe joc, fiecare elev, indiferent de nivelul său, poate fi intergrat și poate simți că este capabil să țină ritmul cu ceilalți. De asemenea, activitățile în care este introdus jocul dezvoltă un spirit de competitivitate care poate fi benefic pentru procesul de învățare, deoarece atenția este sporită din dorința de câștig. Pe lângă dezvoltarea cunoștințelor, lecțiile interactive în care jocul este introdus, facilitează și întărirea relațiilor de prietenie dintre elevi, factor care stimulează dorința de a veni la școală.

Pentru a concluziona cele menționate anterior, consider că o metodă de a preveni și a combate abandonul școlar și absenteismul este de a depăși ideea că școala se rezumă doar la orele de predare propriu-zisă. Activitățile extrașcolare sunt binevenite, mai ales dacă acestea au un

impact pozitiv asupra elevilor. De asemenea, elevii cu tendință de abandon trebuie abordați diferit, prin încercarea de a îi integra cât mai mult în orice activitate, pentru a se simți în pas cu restul colegilor și pentru a fi motivați să își continue parcursul educațional.

PREVENIREA ȘI COMBATerea ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN EXEMPLE DE BUNE PRACTICI EDUCATIONALE

***Prof. Înv. Primar Ana COVACIU
Școala Gimnazială Vad, jud. Cluj***

Abandonul școlar este una din problemele actuale cu care se confruntă sistemul educațional din România. Țara noastră se situează pe locul trei în Uniunea Europeană din perspectiva gradului de părăsire timpurie a școlii, cu o rată de 18,1% conform raportului Eurostat. Aproximativ o cincime dintre elevii români termină maximum opt clase și mulți dintre ei nu doresc un loc de muncă după abandonarea studiilor, deci abandonul școlar timpuriu este o problemă individuală, cât și a întregii societăți. Motivele pentru care se renunță la educație înainte de finalizarea studiilor sunt: probleme sociale, dificultăți de învățare, lipsă de motivație, lipsă de sprijin și lipsă de orientare.

Abandonul școlar timpuriu are efecte negative pe termen lung asupra dezvoltării sociale și creșterii economice.

În țara noastră au fost identificate efectele negative ale abandonului școlar, care creează condițiile eșecului integrării sociale în sensul că reduce șansele autorealizării în domeniile de activități legale.

Cauzele abandonului școlar sunt inadapatarea școlară a elevului la activitățile de învățare pe de-o parte sau, pe altă parte inadapatarea școlii la factorii interni sau externi. Părăsirea timpurie a școlii este rezultatul unei combinații de cauze cum ar fi:

- cauze interne – imaturitatea școlară, instabilitatea psihică-afectivă, tulburări de comportament;
- cauze externe – situația economico-financiară a familiei, lipsa îmbrăcăminte, condițiile de locuit, dezagregarea familiei, lipsa ajutorului la învățătură.

Factorii principali favorizanți ai abandonului școlar la nivelul elevului:

- dificultăți materiale ale familiei, mai ales în cazul familiilor numeroase, dezorganizate, lipsite de resurse, care au probleme în asigurarea îmbrăcăminte copiilor, dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale, divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.

- intrarea pe piața muncii determină părăsirea timpurie a școlii fie că este vorba de lucru ca ziler sau alte activități pe durata semestrelor.

- modelul educațional oferit de părinți și de frați este un factor care influențează părăsirea timpurie a școlii.

Comunitatea noastră este situată într-o zonă defavorizată din punct de vedere socio-economic, în mediul rural, și am constatat că absenteismul școlar se manifestă timpuriu, încă de la grădiniță, părinții motivând diverse motive pentru care elevii nu participă la activitățile didactice. Pentru a face față acestor probleme noi, cadrele didactice am recurs permanent la soluții care să vină în sprijinul elevilor, să-i atragem spre școală prin diverse metode moderne și eficiente pentru realizarea unui proces educațional de calitate precum și prin satisfacerea necesităților persoanelor dezavantajate, asigurându-se o creștere a succesului școlar și reducerea absenteismului școlar.

În acest context, ca profesor trebuie să încercăm să cunoaștem foarte bine fiecare elev și mediul din care provine. Trebuie să aflăm dacă elevul este motivat să învețe, cu ce obstacole se confruntă, să identificăm acele activități care să-l motiveze, să-l implicăm în viața școlară

și să-l ajutăm să se integreze și să se adapteze mediului școlar. Urmărirea frecvenței elevilor la ore, monitorizarea elevilor cu risc de abandon școlar, consilierea psihopedagogică, implicarea elevilor în proiecte cu Poliția comunitară, Biserica, cu anumite ONG-uri, implicarea elevilor în proiecte educaționale, parteneriate școlare, concursuri, competiții sportive, artistice sunt doar câteva exemple ce pot influența în bine scăderea abandonului școlar. Implicarea familiei în procesul educațional al elevului prin discuții purtate în cadrul ședințelor cu părinții, lectorate cu părinții, parteneriatul școală-familie-comunitate, participarea părinților la diverse activități extracurriculare desfășurate în școală sunt exemple de bune practici în prevenirea abandonului școlar.

Pentru a veni în sprijinul acestor elevi, școala noastră oferă o serie de programe pentru menținerea elevilor în unitatea de învățământ. Elevii beneficiază de burse (sociale, de merit), de rechizite școlare, profesor de sprijin pentru elevii cu cerințe educaționale speciale.

În funcție de nevoile elevilor în școala noastră sunt organizate activități educaționale pentru acei elevi care necesită sprijin pentru citit, efectuarea temelor, îndrumare la diverse materii pentru menținerea și îmbunătățirea rezultatelor școlare și prevenirea abandonului școlar. Cu sprijinul „Asociației Vreau să trăiesc liber”, elevii cu situație financiară precară primesc încălțăminte, îmbrăcăminte și alimente. Tot cu ajutorul acestui ONG, elevii cu dificultăți de învățare beneficiază de un program numit „Atelier de scris, citit și socotit”, iar în cadrul acestui program tuturor elevilor înscriși li se oferă din partea ONG-ului o gustare caldă. Acest atelier vine în sprijinul elevilor de a remedia și recupera ce au pierdut în timpul cursurilor online datorită condițiilor de mediu nepotrivite sau a lipsei de susținere din partea părinților.

În anul școlar 2021-2022, elevii claselor primare participă la un Program numit „Laborator de literație”, oferit de Fundația Noi Orizonturi - „Școala cu sclipici”. Aceste laboratoare vin în sprijinul elevilor din clasele primare cu rămânări în urmă la citit-scris și este o parte a strategiei școlii de a îmbunătăți rezultatele elevilor. Înființarea acestor laboratoare de literație în școală deservește medii vulnerabile, cu numeroși copii care întâmpină dificultăți în dezvoltarea competențelor de literație.

Participarea la Proiectele „Albinele Sunt Prietenii Noștri”, „Planeta Albastră Contează pe Tine”, „Școli Prietenoase cu Natura”, elevii au dobândit cunoștințe și abilități de protejare a naturii și asigurarea unui viitor mai bun.

În ceea ce privește abandonul școlar este necesară o abordare unitară la nivel de comunitate școlară. În această abordare, întreaga comunitate educațională trebuie să se implice în acțiuni concrete cooperând cu părțile interesate și în tot acest proces continuu de prevenire și combatere a abandonului școlar, între școală, familie și comunitate este necesar o colaborare pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Bibliografie

Bîrsan C., Lungu A, 2007- Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj.

Erika, Gyonos, „Abandonul școlar - cauze și efecte, Vol XVIII, Universitatea „Transilvania” din Brașov.

Palaghia, Carmen, 2010 - Reducerea abandonului școlar, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași.

PROIECT EDUCAȚIONAL: ȘCOALA PĂRINȚILOR

*Prof. Ana-Maria CRISTEA
Școala Profesională Poiana Turda*

În urma analizării nevoilor elevilor și părinților din comunitatea arondată școlii noastre și plecând de la citatul: *„În spatele oricărui copil-lumină se află un părinte- soare!”*, am ajuns la concluzia că ar fi foarte indicat să organizăm o școală a părinților care să apropie părinții de viața școlii, de elev și profesor. Dacă facem referire la adevărul citatului dat, părinții sunt primele persoane care-și pun amprenta asupra dezvoltării copilului din toate punctele de vedere, iar dacă reușim să schimbăm atitudinea părintelui față de școală va fi influențată pozitiv și activitatea elevului în cadrul școlii.

Educația și consilierea psihopedagogică a părinților e imperios necesară deoarece o parte semnificativă dintre părinți nu sunt preocupați de educația și creșterea copiilor din diferite motive: carieră, lipsa timpului, lipsa de educație, sărăcia. Dacă facem referire la părinții elevilor noștri, aici se pune problema neimplicării în educația elevilor din lipsă de educație, sărăcie, o imagine deformată despre școală, mediu defavorizat iar din păcate efectele negative se văd destul de devreme.

SCOPUL: Conștientizarea părinților referitor la importanța participării zilnice a elevilor la școală și întărirea relației de colaborare și cooperare între școală – părinți- elevi, pentru reducerea absenteismului și abandonului școlar.

OBIECTIVELE: Familia și școala trebuie să colaboreze corect în scopul dezvoltării armonioase a copilului și având ca prioritate binele copilului, cu o atitudine bazată pe respect, egalitate, încredere, responsabilitate.

Proiectul are ca obiectiv și transmiterea părinților a siguranței că elevilor le este cel mai bine la școală, iar pe viitor efectele pozitive se vor vedea datorită șanselor mult mai mari de găsire a unui loc de muncă, combaterea consecințelor negative ale sărăciei și ale excluziunii sociale.

Părinții elevilor din școlile unde apar probleme legate de absenteism au următoarele nevoi:

- Oferirea de asigurări că pe termen scurt-mediu și lung copiii vor avea doar beneficii în urma participării constante și implicate la școală.
- Stabilirea unui set de norme și reguli clare care să ne ajute ca echipă: părinți – profesori să educăm și să ajutăm la dezvoltarea armonioasă a copiilor.
- Educația pe tot parcursul vieții, pentru a-i conștientiza de nevoile elevilor: afective, materiale, sociale.
- Educația pentru sănătate și sexuală, pentru a-i sfătui și acasă în legătură cu anturajul și viața sexuală precocă.

Resursele umane implicate: părinți, profesori, mediator școlar, asistent social, medic școlar, polițist.

Rezultate așteptate:

- Participarea activă a părinților la activitățile propuse.
- Scăderea procentului de absenteism și riscul de abandon școlar.
- Dezvoltarea capacității de a-și înțelege și de a-și ajuta copiii;
- Dezvoltarea unor atitudini și comportamente civice ale elevilor față de școală;
- Creșterea motivației școlare și a stimei de sine la elevi;

- Diminuarea problemelor de comportament ale elevilor.
- Crearea unui mediu de lucru plăcut: profesor-părinte-elevi.
- Îmbunătățirea relațiilor dintre membrii comunității;

Pentru realizarea activităților am ales câte o temă în fiecare lună, fiecare activitate are cel puțin două obiective, sunt prezentate modalități de realizare și participanții/ beneficiarii direcți și indirecti.

Desfășurare:

1. **Diseminarea proiectului și identificarea grupului țintă**
2. **Este necesar să colaborăm!** activitate bazată pe dezbateri, munca prin cooperare și identificarea factorilor de risc cu implicarea părinților, mediatorului școlar, consilierului școlar.
3. **Cât de bine imi cunosc copilul?** activitate bazată pe joc de rol (**Găsește perechea**) identificare de calități și defecte ale copilului și modul în care calitățile, competențele, talentele ne vor ajuta să ne adaptăm la locul de muncă. Prezentarea profesiilor și ocupațiilor și competențele necesare ale individului pentru a face față la locul de muncă.
4. **Profesia de părinte** - prezentare studii de caz (părinți cu impact pozitiv/negativ asupra dezvoltării somatice și psihice a copilului). Identificarea competențelor unui părinte și cum conturăm imaginea părintelui ideal. Discuții pe tema: ce înseamnă „părintele – soare,,?
5. **Chiulul și minciuna** - dezbateri de tip masă rotundă pe teme de absenteism, abandon școlar (cauze și intervenție). Cum intervenim pentru reducerea absenteismului? Cum poate chiulul de la oră să distrugă o viață? (material video) Cum reacționăm ca părinți când suntem anunțați că copilul nostru chiulește? Consilierul și psihologul oferă sfaturi practice pentru gestionarea corectă a situației.
6. **Violența în școală** - lectorate cu părinții - modalități prin care putem schimba comportamentul violent și accentuarea ideii „ educația copilului depinde de conversațiile din familie,,. Realizarea unui chestionar de autoanaliză a vocabularului și comportamentului ca părinte în raport cu copilul meu.
7. **Cu lupa asupra anturajului** -prezentare material video și statistici referitoare la mamele minore; Dezbateri referitoare la importanța educației sexuale în școală și importanța supravegherii elevilor și a anturajului din care fac parte. (mediator, poliția, asistent social, asistent medical). Se abordează și temă referitoare la BTS, avort.
8. **„Părinții - parteneri ai educației** - prezentarea exemplelor de bună practică, interviuri cu părinții care au observat modificarea în bine a comportamentului elevilor.
9. **Evaluarea proiectului:** prezentarea evaluării, discuții, valoarea colaborării, cum ne-am simțit împreună? Oferirea de feed-back.

Modalități de monitorizare și evaluare a rezultatelor: chestionare, fișe de evaluare a activităților, inventar cu bune practici, fotografii.

Impactul implementării proiectului asupra grupului țintă, asupra școlii și asupra comunității:

- crește nivelul de încredere al părinților și implicit a elevilor în activitatea școlii;
- motivarea părinților pentru a-și susține elevii să participe zilnic la școală;
- oferirea de variante pentru a-și sprijini elevii care întâmpină dificultăți de socializare și adaptare;
- educație pentru sănătate și sexuală;
- stimularea interesului pentru a-și cunoaște și motiva copiii;
- întărirea relației școală-familie-comunitate.

Mare parte din neajunsurile unei societăți sunt datorate modului în care copiii primesc educație de la părinți, iar acest mic proiect se bazează pe sprijinirea părinților și comunităților astfel încât să putem oferi susținere în domeniul educațional, sugestii, activități comune

consiliere adecvată pentru a colabora cu părinți responsabili iar beneficiarii - elevii să conștientizeze importanța școlii și câștigarea încrederii în activitățile educaționale din școală, în profesor și în grupul clasei.

Școala trebuie să devină un mediu bazat pe bucurie și bunăstare, care să redea plăcerea elevilor de a veni la școală și siguranța părinților că școala face totul pentru viitorul copiilor lor și de asemenea să redea încrederea profesorilor în meseria lor.

Doar prin colaborarea strânsă elev-profesor-părinți-comunitate putem reduce absenteismul și abandonul școlar care mai ales în comunitățile vulnerabile devine o problemă tot mai frecventă și cu efecte negative tot mai vizibile.

CARTEA, PRIETENA ORICĂRUI COPIL

*Prof. Înv. Preșcolar Ioana Titiana DAN
Grădinița cu Program Normal Comșești*

Într-o lume în care viețile noastre sunt stăpânite și dominate de tehnologie, rețele de socializare și internet, cărțile și lectura sunt singurele noastre metode de a păstra legătura cu noi înșine. Lectura este, indiferent de vârstă, mai mult decât un mod de a ne îmbogăți vocabularul și imaginația, este șansa noastră de a trăi experiența unei altei vieți, de a părăsi cotidianul și monotonia acestuia, pentru a cunoaște și a călători prin lumi ce depășesc realul. Cărțile joacă un rol esențial pentru fiecare individ în parte. Lectura nu cere prea mult de la cititor, decât atenție și dăruire. În acest mod ea are rolul de a forma și educa tânăra generație. Ea este un mijloc de obținere a informației, păstrarea capacității de a gândi, a judeca, de a căuta soluții în rezolvarea unei probleme. Ea este și o motivație umană, o necesitate zilnică de a cunoaște, de informare. Tocmai din acest motiv, noi, ca societate, trebuie să ne asigurăm că aceasta nu este privită cu superficialitate, ca pe ceva optional, ci ar trebui să o integrăm în viața noastră, mai ales a tinerilor, cât de repede posibil.

Grădinița constituie, la majoritatea, prima experiență cu ascultatul de povești și pătrunderea în lumea lor magică și colorată. Cu cât lectura este prezentă în viața copilului de la o vârstă cât mai fragedă, cu atât copilul o va îndrăgi mai mult, va fi mai bine familiarizat cu anumite concepte, fenomene sau situații de viață. Poveștile joacă un rol extrem de important în educarea și dezvoltarea personalității, ajutându-i pe preșcolari să crească frumos și armonios. De asemenea, copiii cărora li se citește de mici vor stăpâni mai bine limbajul, vor fi dezvoltați peste medie din punct de vedere cognitiv, vor învăța să își gestioneze emoțiile și, nu în ultimul rând, vor asocia lecturii amintiri frumoase. În acest timp destinat lecturii, copiii încep să prindă drag de povești și de personajele acestora și mai mult, se creează o legătură între aceștia și persoana care le citește sau le povestește. Prin intermediul poveștilor, copilul se relaxează, descoperă lumea, i se dezvoltă abilitățile de ascultare, descoperă anumite lucruri pe care nu le poate trăi prin experiența proprie. Cartea trebuie să devină, așadar, prietena copilului de la cea mai fragedă vârstă. Ea îl ajută să parcurgă căile cunoașterii, de la concret la abstract, de la intuiție la reprezentare și fantezie. Cu ajutorul ei, copilul intră în posesia numeroaselor instrumente care îi pot satisface dorința de a descoperi realitatea înconjurătoare, ea însăși fiind o lume. De aceea participarea la proiectul desfășurat de Asociația OvidiuRo, „Citește-mi 100 de povești”- „Magia lecturii” a însemnat oportunitatea de a descoperi, alături de piticii grupei „Fluturașilor”, de la GPN.Comșești, cărți de calitate, cu povești amuzante și educative și ilustrații relevante. Și ce mă încântă, cel mai tare, este influența vizibilă a momentului zilnic de lectură,, asupra micilor ascultători, aceștia așteptând cu nerăbdare momentul începerii unei noi aventuri, mai ales atunci când sunt chiar ei cei care aleg cartea pe care o vom lectura. Cititul a devenit, pentru noi, o metodă frumoasă de conectare și un prilej de apropiere, liniște, relaxare și cunoaștere. Încurajând dragostea pentru lectură, vom sădi în copii sămânța înțelepciunii, este mesajul meu și pentru părinții preșcolarilor din grupă.

În cadrul proiectului desfășurat de Asociația OvidiuRo, „Citește-mi 100 de povești”- „Magia lecturii” am avut invitată o colegă, d-na profesoară de engleză Varvara Estera, care a citit micilor preșcolari cartea „Peștele – curcubeu”, de Marcus Pfister, o carte despre prietenie, admirație și generozitate, dar și despre însușirile care ne fac pe fiecare dintre noi unici. După încheierea lecturii, am invitat copiii să picteze personajul principal al poveștii, peștele-curcubeu cu ai lui minunați solzi argintii.

În vederea atingerii tuturor obiectivelor din proiect am avut ca invitat directorul unității noastre de învățământ care a citit Ziua Buldozerului de Candace Fleming și Eric Rohman. Pe parcursul poveștii fiecare imagine a fost discutată, astfel încât povestea a fost mult îmbunătățită. Prietenii buldozerului au fost identificați rapid cu ajutorul jucăriilor din grădiniță.

ROLUL ACTIVITĂȚILOR RELIGIOASE ÎN VIAȚA COPIILOR

Prof. Valeriuța DANCIU

Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni

Pentru a ajuta pe copii să ajungă la valorile esențiale ale umanității: binele, frumosul, credința și iubirea, este necesar ca educația religioasă să fie începută încă de timpurie. Dacă ținem cont de faptul că părinții de astăzi au tot mai puțin timp pe care îl dedică copiilor, ajungem la concluzia că, un rol important în călăuzirea copiilor spre însușirea valorilor îi revine educatorului, învățătorului și profesorului.

Școala este locul unde se formează *omul de mâine*, omul care nu poate fi completat fără o educație religioasă. Educația religioasă trebuie să plece de la principiul respectării valorilor fundamentale ale umanității, respectarea drepturilor omului, cultivarea toleranței, libertatea de conștiință și religioasă, dreptul de a crede sau nu, dreptul de a adera sau nu la o credință religioasă.

Educația religioasă se realizează în familie, Biserică și școală, de către părinți, preoți și profesori. Există o strânsă legătură între acești factori educativi, conlucrarea lor determinând transmiterea valorilor credinței și formarea conduitei exemplare. O educație temeinică și durabilă este cea începută în familie, încă din fragedă copilărie, continuată în școală și consolidată prin diferite activități ce se derulează în Biserică și societate.

Părintele este dator să-și educe copilul într-un spirit moral și religios, să-l ducă la Biserică, să-l învețe rugăciuni și să îl îndrume pe calea cea bună. După cum știm din cuvintele Mântuitorului din Evanghelia după Matei, cap.19,14 „*Iar Iisus a zis: Lăsați **copiii** și nu-i opriți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este împărăția cerurilor*”.

Prin educația creștină se urmărește formarea și perfectarea a două componente de bază: sufletul și trupul. În tradiția creștină, trupul nu este un simplu depozitar sau o umbră a sufletului, ci un element esențial al naturii omenești, care merită un tratament special. Desigur, sufletul deține supremația, care primește cea mai mare atenție, dar nu disprețuiește natura fizică a omului.

Ca disciplină de învățământ, religia are rolul unui liant între disciplinele care l-au pierdut sau nu l-au avut pe Dumnezeu. Învățând religia, elevii vor înțelege mai bine rostul omului în lume și își vor explica toate fenomenele ce se întâmplă în jurul lor. Religia îl formează pe om pentru sine și pentru societate. Ea trebuie studiată la diferite niveluri, deoarece dezvoltarea psiho-fizică durează până la terminarea liceului și influențează modul de gândire și formarea religioasă a viitorului om matur. Este mult mai important pentru copii ca la sfârșitul orelor să iasă din clasă cu inima deschisă pentru a-L iubi pe Dumnezeu, decât a urmări doar realizarea programei școlare.

Sfânta Liturghie este cea mai înaltă formă de viață religioasă și de cunoașterea a realității religioase. Ea este „școala” educației și desăvârșirii creștine, unde elevii își pot forma un mod de viață creștin pentru a ajunge la asemănarea cu Dumnezeu.

Copii trebuie încurajați să se gândească la Hristos și la Sfinți ca la niște prieteni apropiați cărora le pot încredința gândurile, cu care pot vorbi despre orice și care îi iubesc mai mult chiar decât părinții lor. Prin rugăciune copii primesc răspuns la problemele lor care pentru adulți par neînsemnate; astfel ei își dezvoltă o relație personală cu Dumnezeu, având în El o încredere deplină. Copilul trebuie să trăiască cu sentimentul că a-L iubi pe Hristos este cel mai firesc lucru din lume.

Este limpede că temelia educației este modelul, personalitatea umană, program, metodele, mijloacele fiind acesorii folositoare demersului educativ. Datorită faptului că profesorul este cel care influențează decisiv educația elevilor, el trebuie să aibă o personalitate deosebită, fiind stăpânit de iubirea față de Dumnezeu și oameni.

Una din cele mai eficiente modalități prin care un copil poate să facă experiența ortodoxiei ca tradiție vie este aceea de a vizita alte parohii și comunități monahale. Drept dovadă sunt participarea la excursiile organizate an de an la diferite mănăstiri, concursuri școlare („Pe urmele sfinților,” „Spiritualitate și ortodoxie”).

Recitățile colindelor pentru serbări sunt o expunere a credinței într-o formă armonioasă, în care textele sunt îmbinate cu muzica și reprezintă o teologie practică. Cântările religioase au ca scop de a da mesajului religios o putere mai mare care să-i îndemne pe credincioși spre o adevărată viață religioasă.

Din multitudinea activităților efectuate de elevi în cadrul procesului de învățământ, activitățile creatoare au o influență deosebită pentru educația polivalentă a elevilor. Punerea în valoare a capacităților creatoare se face cu ajutorul metodelor active de învățământ, care asigură însușirea unor cunoștințe adevărate și temeinice, mai clare și mai sigure. Metodele active sunt cele mai eficiente pentru că asigură formarea elevilor la un nivel ridicat. În zilele noastre, metodele de învățământ urmăresc dezvoltarea polivalentă a personalității elevului prin însușirea conștientă a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor. Imperativele moderne la care trebuie să răspundă orice metodă de învățământ se referă la modul de prezentare a informației didactice, ca și la gradul de antrenare a elevului în procesul de învățare. Metodele folosite în învățământ nu sunt numai instrumente ale predării, ci și ale învățării, fiind folosite atât de profesor cât și de elev; ele sunt apreciate în funcție de rezultatele obținute prin folosirea lor.

O analiză atentă a situației școlii actuale ne arată că predarea religiei în școală are un profund caracter misionar-sacramental, cu accentuate conotații educaționale. Religia are un caracter formativ și informativ, cunoașterea valorilor religioase reprezintă o formă de păstrarea a identității naționale (să nu uităm că suntem un popor creștin, de origine apostolică, încă de la formare).

„Omul se cunoaște după copii pe care i-a lăsat în urmă”, așadar trebuie să ne străduim să lăsăm în urma noastră copii buni, cinstiți, credincioși și cu frică de Dumnezeu.

SĂNĂTATEA ÎN EDUCAȚIE ȘI EDUCAȚIA ÎN SĂNĂTATE

*Prof. Gabriela GIURGIU
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni*

Educația pentru sănătate este o componentă esențială a educației deoarece cuprinde diverse aspecte ce conferă școlii un caracter sistemic și dinamic. Interesul elevilor față de corpul uman crește pe măsură ce informațiile prezentate acestora ating diferite subiecte ce le stârnesc curiozitatea. Bineînțeles că acestea sunt surprinse în cadrul orelor de biologie și educație pentru sănătate. Captarea elevilor și creșterea dorinței acestora de a participa la activități ce implică sănătatea mintală, alimentară sau reproductivă constă în prezentarea unor informații interesante, folositoare și de actualitate.

Cum ne protejăm corect de boli? Cum alegem alimentele pe care le consumăm? Cum apare dependența? Doar tutunul și alcoolul creează dependență sau și jocurile video? De ce apare pofta de dulce? Ce schimbări apar în timpul pubertății? Cum susținem profilaxia infecțiilor cu transmitere sexuală? Cum ne facem înțeleși? Cum acționăm în diferite situații? sunt doar câteva din întrebările a căror răspunsuri sunt prezentate în cadrul orelor de educație pentru sănătate, iar subiectele abordate corespund curiozităților elevilor. Temele și activitățile propuse au ca scop creșterea nivelului de cunoștințe medicale ale elevilor în domeniul sănătății, protecția mediului, prevenirea bolilor, dezvoltarea unor deprinderi corecte care să promoveze sănătatea, crearea unei poziții active față de propria sănătate, dar și a celor din jur.

Există o multitudine de riscuri pentru copii și adolescenți care sunt expuși la alimentație nesănătoasă, la consum de substanțe periculoase sau la presiunea grupurilor din care fac parte pentru asumarea unor comportamente cu risc. Toate acestea pot fi combătute dacă elevii participă la ore și activități prin care să înțeleagă efectele negative ale unui stil de viață nesănătos și în același timp să-și însușească comportamentele unui stil de viață sănătos.

Beneficiile educației pentru sănătate sunt confirmate prin exemple concrete din cadrul activităților cu elevii. Sănătatea alimentației este unul din subiectele principale abordat în cadrul orelor deoarece multitudinea de alimente nesănătoase prezente în acest moment în magazine și supermarket-uri pot fi un pericol major pentru copii.

Un exemplu reprezentativ pentru copii este înțelegerea motivului pentru care dulciurile provoacă dependență. Așadar, în urma mai multor dezbateri elevii au aflat că alimentele bogate în zahăr stimulează eliberarea de dopamină (hormonul plăcerii) în anumite regiuni corticale, proces critic în inducerea dependenței. Un alt aspect interesant pe care elevii l-au aflat este că pofta de dulce poate fi indusă inclusiv de microorganisme din flora intestinală, care pot secreta hormoni similari cu dopamina. După înțelegerea efectelor negative a multor alimente, dar și a prezentării efectelor pozitive a alimentelor cu adevărat esențiale într-o alimentație corespunzătoare elevii sunt pregătiți să pună în practică ce au învățat. Așadar, elevii au reușit să creeze diferite meniuri/feluri de mâncare având în vedere diferite criterii. De exemplu, elevii și-au imaginat că sunt chefi bucătari și trebuie să realizeze un meniu pentru un restaurant care vrea să combine alimentația sănătoasă cu fast food-ul. Au înlocuit clasica chiflă cu una care conținea cartofi dulci și în locul cărnii și a cartofilor prăjiți au ales o varietate de legume gătite la cuptor și pe grătar. De asemenea, elevilor li s-a dat o posibilă situație, și anume aveau de pregătit o masă sănătoasă la o casă de copii unde erau limitați de alimentele găsite acolo. Acest exercițiu i-a ajutat pe elevi să își dea seama că nu trebuie neapărat să cumpere multe alimente

pentru a ne hrăni sănătos, ci pot doar cu câteva legume sau fructe, carne sau ciuperci să gătească un fel de mâncare sățios și sănătos.

Este esențial atât pentru adulți cât și pentru copii să înțeleagă cum unele substanțe prezente în alimente ne pot influența negativ organismul. Zilnic consumăm alimente care, deși par inofensive, conțin substanțe care provoacă dependență. Cele mai întâlnite alimente de acest fel sunt produsele procesate, precum mâncărurile fast-food, dulciurile și sucurile acidulate. Ingredientele care provoacă dependență sunt în principal zahărul în cazul dulciurilor și sucurilor și grăsimile în cazul produselor fast-food. Aportul alimentar este reglat de două sisteme complementare: cel homeostatic, care reglează echilibrul energetic prin senzația de foame și de sațietate și cel hedonic, bazat pe mecanismele neuronale implicate în recompensa asociată consumului mâncării gustoase. În cazul acestor alimente, sistemul hedonic îl suprascrive pe cel homeostatic, având ca urmare creșterea dorinței de a le consuma.

Continuând discuția despre dependență se ajunge la concluzia că aceasta nu este prezentă doar în cazul alimentelor, este întâlnită în multe alte cazuri ce acoperă diverse aspecte ale educației pentru sănătate. De exemplu, dependența de care suferă mulți elevi, dar și adulți este cea de calculator, telefon, jocuri video sau rețele sociale.

Multiple studii arată că internetul și tehnologia cauzează activarea zonei corticale asociate cu plăcerea, cauzând o secreție intensă de dopamină. Deși incidența acestei dependențe crește la nivel mondial, iar implicațiile acesteia au efecte negative asupra sănătății și asupra relațiilor sociale pe care persoana le întreține, sunt foarte puține măsuri luate cu scop preventiv. Anumiți factori pot să mărească predispoziția cuiva la o dependență de tehnologie, cum ar fi depresia, anxietatea, sensibilitatea interpersonală. Majoritatea tratamentelor pentru acest tip de dependență implică abținerea de la utilizarea obiectului sau programului de care persoana este dependentă.

Printre activitățile abordate la disciplina educație pentru sănătate se încearcă și introducerea unor momente de relaxare în natură, departe de calculatoare, tablete sau telefoane. Prin urmare, se îmbină sănătatea mintală cu grija pentru mediu și educarea cu privire la reciclare. Elevii pot avea grijă de mediu plantând copaci sau curățând deșeurile aruncate, timp în care contactul cu natura îi ajută să se deconecteze de viața plină de ecrane de care au parte tot mai mulți dintre ei, iar acest lucru îi poate duce la descoperirea unor hobby-uri care să nu implice tehnologia, cum ar fi cultivarea anumitor plante, grija pentru animale, promovarea reciclării, sportul și multe altele.

De asemenea, este de menționat că în afară de profesori și alte persoane specializate în acest domeniu pot ajuta la creșterea nivelului de conștientizare al elevilor și indirect și al părinților cu privire la anumite comportamente cu risc ce privesc sănătatea. Astfel de persoane pot fi: medici de familie, paramedici, psihologi, nutriționiști etc. Sănătatea și educația sunt subiecte care se completează și nu funcționează separat, iar părerile specialiștilor pot avea un mare impact asupra copiilor deoarece cu cât informațiile provin din mai multe surse cu atât va crește nivelul de conștientizare și de reabilitare.

Consider că educația pentru sănătate instruește elevii în vederea unei vieți mai echilibrate, punând în centrul atenției atât starea fizică cât și cea psihică. Are un rol benefic asupra dezvoltării copiilor și surprinde caracterele esențiale pe care ar trebui să le aibă în vedere indivizii din societate pentru a avea parte de un stil de viață cât mai sănătos.

În cadrul activităților dedicate educației pentru sănătate, copiii au posibilitatea de a se exprima liber în legătură cu tentațiile la care sunt supuși, având în vedere că, multe dintre aceste subiecte sunt considerate încă tabu de către părinți. Având în vedere multiplele riscuri la care sunt supuși copiii din secolul XXI este esențial ca la școală să fie luate în considerare atât sănătatea emoțională, cât și cea fizică. Prin urmare, educația pentru sănătate ar putea fi considerată motorul care stă la cârma unei vieți echilibrate și calitative.

ORA DE PICTURĂ, ATRACȚIA COPILOR SPRE ȘCOALĂ

Înv. Enikő GYULAI
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni

Pictura reprezintă modul de exprimare a sentimentelor, trăirilor interioare. Prin modul în care elevul pictează ne transmite ceea ce simte în acel moment și toată experiența lui. Prin culorile utilizate își descrie viața în ansamblu, prin modul de apăsare a ustensilelor depistăm greutățile pe care le întâmpină. Toate aceste aspecte nu pot fi ascunse deoarece sunt controlate de sistemul limbic, sistemul nostru emoțional.

Din sistemul limbic pornesc semnalele spre alte părți ale creierului, care ne orchestrează pe rând comportamentele, în funcție de felul în care se leagă de emoțiile noastre. Aceste comportamente pot fi observate și decodificate în timp ce se manifestă fizic prin reacții ale mâinilor, brațelor, feței. Acestea nu sunt gândite și din acest motiv sistemul limbic este considerat creierul onest atunci când vorbim despre comunicarea nonverbală. Emoțiile își au originea în copilăria noastră și sunt adânc imprimate în sistemul nostru nervos fiind greu de disimulat sau eliminat.

Prin pictură, observăm comportamentul elevilor, emoțiile și încercăm să le dezvoltăm stima de sine și încrederea în forțele proprii. Ora de pictură este îndrăgită de majoritatea copiilor, indiferent dacă au înclinații artistice, talent sau nu. Chiar și elevii care au înregistrat un număr destul de mare de absențe în anii precedenți se implică în realizarea sarcinilor la pictură. Pot afirma cu toată încrederea faptul că pictura îi motivează să vină la școală.

Ora de pictură, în cadrul disciplinei de arte vizuale și abilități practice, este preferată elevilor clasei întâi, deoarece au posibilitatea de a se juca cu culorile, formele, de a experimenta materiale și instrumente variate, iar acest lucru le stărnește curiozitatea și dorința de a încerca lucruri noi. Chiar și cei mai puțin îndemânatici, cu puțin ajutor și exersare, reușesc să realizeze lucrări frumoase cu care se mândresc. Toate lucrările elevilor sunt totdeauna expuse pe panoul rezervat picturilor și sunt apreciate de către colegii de clasă, astfel crescându-le și stima de sine.

Anul acesta am utilizat materiale variate, cum ar fi creioanele cerate, cretă colorată, cerneală, pic, tempera, cariocă, precum și hârtii de diferite tipuri și culori. Toate acestea le-am folosit la tehnici combinate de pictură, dintre care vă prezint câteva.

1. Una dintre tehnicile cele mai simple pe care le-am utilizat atât în clasa pregătitoare, cât și în clasa întâi, este **amprentarea**. Aici avem o gamă infinită de instrumente, începând cu materiale din natură până la diferite obiecte de uz casnic. Această tehnică e foarte îndrăgită de copii pentru că urmele lăsate de obiecte pe hârtie sunt foarte diferite, sunt interesați și, în același timp, mirați de ceea ce pot crea cu ele.

Tematica picturilor este de cele mai multe ori legată de unitate tematică pe care o parcurgem, astfel, odată cu sosirea toamnei, am realizat picturi legate de acest anotimp.

- **Covorul multicolor** a fost realizat prin amprentarea unor frunze de diferite forme și mărimi vopsite cu tempera în culorile toamnei.

- **Copacul în veșmânt de toamnă** - s-a utilizat tehnica combinată (pensulație și amprentare): după ce am pictat fundalul și copacul cu pensula, am „îmbrăcat” copacul cu veșmânt colorat prin amprentarea cu bucățele de vată.

- **Buchet de crizanteme** - s-a utilizat aceeași tehnică combinată, iar obiectul cu care am amprentat a fost furculița. Forma rotundă a crizantemei am obținut-o prin mișcarea circulară a furculiței pe coala de hârtie.

• **Ciorchinele de strugure** - s-a realizat prin amprentarea unei frunze de strugure, iar boabele au fost realizate prin amprentarea și sucirea pe suprafața hârtiei a unor bucăți de vată, astfel ca să se obțină formele rotunde ale boabelor.

• **Fantome de Halloween** - pentru început am decupat niște șabloane de fantome, pe care mai apoi le-am lipit, prin umezirea hârtiei, pe coala de desen. Compoziția s-a realizat doar din puncte mai dese sau mai rare pe suprafața colii, prin amprentare cu vârful degetului. La final s-a îndepărtat șablonul, lăsând umbra fantomei.

Odată ajunși la unitatea tematică „În lumea animalelor”, am realizat picturi despre animale.

• **Căluțul de mare** - s-a realizat prin amprentarea pumnului, degetului mic și a vârfului degetelor, iar plantele subacvatice s-au realizat prin dactilopictură.

2. Cele mai frecvent utilizate **tehnici** au fost cele **combinat**e, în care la realizarea unei compoziții am îmbinat mai multe materiale și ustensile de lucru.

• **Acvariul cu pești și Testoasa** - materialele folosite au fost creioanele cerate combinate cu acuarele. Prima dată am desenat și colorat animalele cu creioane cerate, lăsând și mici spații libere între unele părți ale corpului, după care am acoperit toată suprafața cu acuarele, astfel dând culorilor o luminozitate mai mare.

• **Măști de animale** - materialul de bază a fost farfuria de hârtie pe care am pictat-o cu tempera, apoi unele părți au fost completate prin decuparea și lipirea unor bucăți de hârtie glasă.

Iarna și sărbătorile ei ne-au oferit un alt prilej de a experimenta lucruri noi, de a încerca și alte materiale de lucru. **Cerneala și picul** s-au dovedit a fi instrumente excelente pentru a realiza picturi de iarnă.

• **Peisaj de iarnă** - am acoperit cu cerneală un desen xeroxat, după care conturul brazilor, copacilor, caselor le-am decolorat cu picul, la fel și acoperișurile caselor.

• **Căciulă croșetată** - aici am combinat pictura cu abilitățile practice. După ce am desenat căciula, am colorat-o cu cerneală, modelele „croșetate” le-am realizat prin diferite tipuri de linii și puncte decorative desenate cu picul, iar la ciucure am lipit bucățele mototolite de hârtie creponată.

• **Flori de gheață** - am utilizat aceeași tehnică, folosind linii și puncte decorative.

3. **Tehnica tamponării** - cu această tehnică am pictat ornamentele bradului de Crăciun. Am utilizat coală de hârtie neagră, șabloane de globuri și stelute, vată, tempera. Pentru început am decupat șabloanele, după care, prin umezirea lor, le-am lipit pe coală neagră. În jurul șabloanelor am tamponat cu vată înmuiată în diferite culori de tempera, în special culori deschise, pentru a sugera efectele de lumină în întuneric. După tamponare, șabloanele au fost îndepărtate, lăsând urmele de stelute sau globuri.

4. **Tehnica hașurării** - materiale utilizate: o coală de hârtie neagră, cretă colorată, șabloane. Temele abordate au fost: **Beculețe de brad** și **Aurora boreală**. La fel ca la tehnica anterioară, am decupat șabloanele: modele de becuțe, sau, în cazul aurorei boreale, niște fâșii cu linii frânte, șabloane de clădiri. Șabloanele le-am așezat pe coala neagră, apoi marginile șabloanelor le-am hașurat cu crete colorate, după care cu degetul am șters urmele cretelor, pentru a reda efectul luminii în întuneric. La final am îndepărtat șabloanele.

5. **Pensulația în dungi** - am utilizat-o pentru a realiza diferite nuanțe de culori reci, pentru a exersa cum obținem culori mai închise sau mai deschise, amestecându-le cu alb sau negru. Temele alese au fost: **Natura noaptea** și **Copacul în lumini de sărbătoare**. Pentru ambele picturi am utilizat doar acuarele și pensule groase, iar nuanțele de culori le-am pictat în dungi una lângă alta. Beculețele pe copaci le-am realizat prin amprentarea unor puncte cu bețișoare igienice.

6. Combinarea picturii cu abilitățile practice

- **Copacul și Bradul în veșmânt de nea.** Materiale utilizate: hârtie glasată de culoare neagră sau albastră, șervețele ornamentale de farfurii, tempera. Prima dată am decupat șervețelele în forma dorită, le-am aranjat pe suprafața foii, le-am lipit, după care am completat compozițiile prin dactilopictură cu culoare albă.

- **Păsărica** – la această lucrare am utilizat hârtii colorate, carioci și tempera. Păsărica am obținut-o prin decuparea unui cerc din care am tăiat și îndoit o parte, după care am completat părțile corpului cu linii și dungi desenate cu carioca. Păsărica și crenguța a fost lipită pe o hârtie colorată, după care prin dactilopictură am realizat zăpada și fulgii.

7. Tehica umedă

- **Ghiocelul** - materialele folosite au fost: un desen xeroxat (cu un buchet de ghiocei) și acuarele. Mai întâi am pictat fundalul prin așezarea unor pete de culoare una lângă alta, după care le-am umezit pe toate cu o pensulă groasă îmbibată cu apă, astfel ca unele culori să se amestece cu altele. Pe urmă am pictat cu pensula părțile componente ale ghiocelului, iar în final fulgii de zăpadă le-am realizat prin stropirea culorii cu pensula.

- **Câmpul înflorit** - materiale folosite: fâșii de hârtie creponată, desene xeroxate cu diferite tipuri de flori, carioci, marcăre. Primul pas a fost să stropim cu apă suprafața de desen, apoi am așezat benzile din hârtie unele sub altele în poziție verticală sau orizontală. Am mai stropit fâșiile cu apă până s-a îmbibat suficient de mult în culoare și a început să se disperseze pe coală. L-am presat cu o carte și l-am pus deoparte. Între timp am colorat florile cu carioci sau marcăre și le-am decupat. După ce a stat la presat, am luat coala de desen și am îndepărtat benzile de hârtie creponată, apoi am lipit florile și am completat compoziția cu tulpini și frunze desenate cu carioci.

Ora de pictură este așteptată de copii în fiecare săptămână, se interesează de ceea ce vom face data următoare cu câteva zile înainte. De fiecare dată când au de pictat, ei sunt fericiți. Se cufundă în această activitate și nu se gândesc dacă vor reuși sau nu, important e să încerce. Totuși, la finalul acestor activități, și elevii care au capacități intelectuale mai reduse, care nu sunt atrași de disciplinele importante sau nu sunt capabili de performanță, se pot evidenția prin pictură. Încrederea de sine crește odată cu reacția și opiniile celorlalți față de creațiile lor, ceea ce conferă tuturor o stare de bine.

SUNT CINEVA CARE...

*Prof. Înv. Primar Mărioara Valentina IANCU
Liceul de Informatică „Tiberiu Popoviciu,” Cluj-Napoca*

Perspectiva dezvoltare

Pe parcursul acestei perioade de dezvoltare, schimbările cognitive și viața socială care se află în plină expansiune contribuie, în mod semnificativ, la dezvoltarea personalității copiilor. Pe parcurs ce ei experimentează lucruri noi, își corectează mereu și își extind percepțiile pe care le au asupra propriei persoane.

Obiectiv

- Să învețe mai multe despre preferințele, caracteristicile și aptitudinile Individuale
- Materiale
- Un scaun pentru fiecare copil
- Hârtie și creion pentru fiecare copil (pentru activitatea de follow-up)

Procedură

Se împarte clasa în jumătate și se pune fiecare copil să își ia câte un scaun. Se cere membrilor grupului 1 să își aranjeze scaunele într-un rând drept și membrilor grupului 2 să își aranjeze scaunele într-un rând paralel cu primul. Se lasă spațiu suficient între scaunele din fiecare rând.

Se roagă copiii să se așeze, apoi să își tragă scaunele suficient de tare, astfel încât să fie foarte aproape de partenerii din celălalt rând. Se desemnează un rând ca fiind A și un altul ca fiind B. Se explică faptul că vor primi un subiect de discuție. În primul rând, toți copiii din rândul A vor vorbi (în același timp) cu partenerii lor din rândul B (cu care stau față în față) despre acest subiect timp de 30 de secunde (se va spune „ajunge,,), după care va fi rândul șirului B să le răspundă partenerilor lor despre același subiect. După ce au expirat cele 30 de secunde, se cere copiilor din rândul A să se mute mai în spate cu un scaun astfel încât fiecare să aibă un nou partener. Se repetă procedura până când toate subiectele au fost discutate.

Subiecte de discuție

- Ceea ce îmi place cel mai mult să fac sâmbăta este ...
- Una dintre mâncărurile mele preferate este ...
- Ceva ce mă îngrijorează este ...
- Ceva ce n-am făcut niciodată, dar care mi-ar plăcea să fac este...
- Un lucru la care sunt bun este ...
- Un lucru la care nu sunt bun este ...
- Un lucru pe care îl am în comun cu alți copii de vârsta mea este ...
- Un mod prin care sunt diferit de alți copii de vârsta mea este ...
- Unul din lucrurile mele cele mai valoroase este ...
- Îmi place vârsta pe care o am pentru că ...
- O greșală pe care am făcut-o este ...
- Un lucru pe care l-am făcut și de care sunt foarte mândru este ...
- Un lucru care mi se pare greu să fac este ...
- Ceva la care sunt bun la școală este ...
- Ceva la care m-aș putea perfecționa la școală este ...
- Culoarea mea preferată este ...
- Dacă aș putea fi un animal mi-ar plăcea să fiu ... pentru că ...

- Îmi place să fiu (un băiat sau o fată) pentru că ...
- Ceva care cred că mi-ar place să fiu când voi crește mare ar fi ...
- Dacă casa mea ar lua foc, un lucru care aş vrea să salvez ar fi ...
- Una dintre modalitățile mele preferate de a petrece timpul este ...
- Ceva fără de care, pur și simplu, nu cred că aş putea trăi este ...

Se continuă activitatea pe baza întrebărilor de Conținut și de Personalizare.

Discuții

1. Întrebări de conținut:

Ce părere aveți despre faptul că ați participat la această activitate?

A fost greu pentru voi să vă gândiți la ceea ce să spuneți? Au fost unele subiecte mai dificile pentru voi decât altele?

Au fost răspunsurile voastre similare cu cele ale partenerilor voștri? În care domenii au existat diferențe?

2. Întrebări de personalizare:

Ați învățat ceva lucruri noi despre voi înșivă în timp ce vă gândeați la ce răspunsuri să dați la aceste subiecte (Se invită elevii să dea exemple).

Pe baza a ceea ce ați spus în această activitate, puteți identifica trei cuvinte sau expresii care descriu, cu precizie, cine sunteți voi? Care sunt acestea?

Activitatea de Follow-Up

Se îndeamnă copiii să scrie o poveste sau o poezie cu titlul „Eu sunt cineva care ...”

Produce finale ale activității create de elevi

Eu sunt cineva care

Mă numesc Andrei, am aproape 11 ani și îmi place să joc fotbal. La baschet nu mă pricep prea bine.

Îmi place mâncarea pregătită de mami și mai ales deserturile.

Visez să devin polițist pentru a prinde hoții și pentru a apăra legile.

În timpul liber îmi place să călătoresc și să descopăr locuri noi.

Când voi fi mare sper să pot să-mi îndeplinesc toate visurile.

Eu

Eu sunt cineva care.....

Deocamdată n-am valoare,

Dar am o mare-ntrebare:

Ce mă fac când voi fi mare?

Doctor să fiu oare?

Da! Un doctor de animale!

Sau un dascăl care te-nvață,

Ce-i folositor în viață.

Până la urmă mai am timp,

Să mă mai gândesc un pic.

Dar, eu sper când voi fi mare,

Să ajung un OM de valoare.

Eu sunt cineva care ...

Eu sunt cineva, acel cineva care este un copil normal de clasa a IV-a, care își trăiește viața în mod normal, merg la școală, am familie și îi mulțumesc lui Dumnezeu. Sunt mândră de reușitele mele. Câteodată sunt enervantă și-mi pare rău dacă am supărat pe cineva. Sincer

îmi iubesc familia și mă bucur că sunt sănătoasă. N-am probleme. Îmi trăiesc copilăria frumos. Am prieteni care îmi sunt alături. Mă distrez.

Sunt pasionată de dans. Îmi place! Aș dansa cu orele! Fac un sport numit cherbuding. Îmi place viața mea. Practic acest sport de patru ani. Am fost în cantonamente, tabere, concursuri, spectacole, campionate și alte evenimente. Deocamdată cel mai mare premiu pe care l-am luat a fost de locul II. Am multe medalii. Chiar și acum lucrăm la o coregrafie. Țin să menționez că dacă vreți s-o vedeți vă aștept pe 28 Martie 2022, ora 18:00 la Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca.

Vă aștept cu mare drag pe toți!

DIMINUAREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN PARTICIPAREA ELEVILOR LA EXCURSIA DIDACTICĂ

Prof. Claudiu ICLENZAN
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni

În sistemul de învățământ românesc, din păcate, abandonul școlar atinge cote alarmante. De exemplu, în anul 2020, în mediul rural, rata de abandon școlar a fost de 26%, aceasta însemnând că mai mult de unul din patru tineri din mediul rural nu finalizează gimnaziul cu consecințe foarte grave economice și sociale pentru viitor.

Una dintre modalitățile de reducere a ratei de abandon școlar este creșterea atractivității actului educațional prin activități extracuriculare interesante pentru elevi, una dintre acestea putând fi și excursia didactică. Din păcate, mulți dintre elevii din mediul rural nu reușesc să participe la aceste excursii din cauza condițiilor precare de trai, mulți dintre ei provenind din familii cu venituri modeste.

Plecând de la aceste premise, una din modalitățile prin care acești elevi ar putea participa la excursii didactice este ca acestea să fie sponsorizate de autoritățile locale sau private, ONG-uri etc. În cele ce urmează voi prezenta soluția identificată de mine pentru rezolvarea, măcar parțială a acestei probleme, în speranța că ea se va putea constitui într-un model de bună practică pentru participanții la acest simpozion care se confruntă cu această problemă în școlile lor.

Anual, în luna februarie, Consiliul Județean Cluj pune la dispoziția școlilor și asociațiilor din județ mici sume de bani care pot fi utilizate inclusiv pentru transportul și cazarea elevilor în cadrul unei excursii școlare, restul fondurilor necesare pentru acoperirea integrală a costurilor excursiei putând fi acoperite de Primăria și Consiliul Local din UAT-ul unde școala își desfășoară activitatea.

Pentru anul 2022, Școala Gimnazială Tureni a înaintat Consiliului Județean Cluj următoarea propunere de proiect de finanțare:

Titlu: Transbucegi–drumul către Sfinx

Locul de desfășurare: Excursie didactică pe traseul Tureni–Turda–Brașov–Sinaia–Piatra Arsă–Platoul Bucegi

Suma solicitată de la Consiliul Județean Cluj: 5.000 RON

Scopul proiectului: Dezvoltarea și exersarea la tineri a unui comportament social, activ, tolerant și responsabil față de propria istorie și geografie prin vizitarea unor obiective istorice (Cetatea Făgăraș, castelul Peleş) și naturale (Munții Bucegi, Babele și Sfinxul) parcurgând un spectaculos drum al țării–Transbucegi.

Obiective generale:

O1. Exersarea capacității de comunicare și relaționare a tinerilor într-un grup organizat (excursie școlară), eterogen din punct de vedere etnic, social și cultural;

O2. Participarea tinerilor la luarea deciziilor și rezolvarea situațiilor-problemă în cadrul unui grup organizat în cadrul căruia sunt organizate activități educative și recreative;

O3. Dobândirea de cunoștințe necesare pentru a înțelege profund și în ansamblu istoria românilor și realizările lor grandioase (castelul Peleş);

O4. Dezvoltarea sentimentului de grijă pentru mediu și a motivației și devotamentului de a participa la menținerea calității mediului;

O5. Dobândirea competențelor necesare pentru lucrul cu harta și orientarea în natură

Obiective specifice:

1. Să fie capabili să utilizeze minim trei tehnici de orientare în teren, într-o zonă necunoscută;

2. Să dobândească noi cunoștințe despre istoria și marile construcții ale poporului român;

3. Să organizeze un joc de echipă (să constituie echipele, să stabilească regulile jocului, să conducă jocul);

4. Să exploreze și să investigheze starea ecologică a mediului înconjurător;

5. Să fie capabili să identifice elementele biogeografice caracteristice arealului vizitat;

6. Să participe activ la activități culturale și artistice;

Excursia se va desfășura pe durata a 2 zile și va cuprinde următoarele tipuri de activități:

1. Activități de orientare în teren folosind indicii din natură: cu ajutorul copacilor izolați, cu ajutorul trunchiurilor de copaci tăiați, cu ajutorul mușchilor de pe copaci sau pietre, cu ajutorul mușuroaielor de furnici etc.;

2. Acordarea primului ajutor: cunoașterea regulilor de prim ajutor în caz de accident în natură, în zone izolate, greu accesibile;

3. Organizarea și desfășurarea de jocuri de echipă: prin aceste activități se urmărește ca tinerii să interacționeze, să se cunoască reciproc, să respecte părerile celorlalți, să colaboreze pentru rezolvarea sarcinilor;

4. Cum să protejăm natura (educație ecologică): activitatea va consta în explorarea și investigarea stării ecologice a mediului ambiant și participarea la acțiuni de ecologizare (colectarea gunoaielor în saci menajeri);

5. Să ne cunoaștem istoria: prezentarea de către elevi a unor referate despre fiecare locație vizitată;

6. Vizitarea obiectivelor turistice propuse și întocmirea de către elevi a unui jurnal de călătorie cuprinzând fotografii și lucruri inedite aflate pe parcursul excursiei.

Impactul asupra grupului țintă direct (elevii participanți) constă în dobândirea de către aceștia a normelor și regulilor care trebuie respectate în cadrul unei excursii școlare, având în vedere faptul că majoritatea dintre aceștia nu au mai participat la alte excursii iar mulți dintre ei nici nu și-au părăsit localitatea de domiciliu.

Având în vedere caracterul educativ al excursiei, la sfârșitul acesteia elevii vor dobândi noi competențe de socializare cu ceilalți elevi participanți, competențe de muncă în echipă, de orientare pe hartă și în teren, de ecologizare, identificare a elementelor floristice și faunistice precum și preluare de idei de bună practică privind gestionarea/administrarea unui situ arheologic-Cetatea Făgăraș.

În final, doresc să menționez că în ultimii ani la școlile din mediul rural în care am activat am desfășurat astfel de excursii în Defileul Dunării, Transfăgărașan, Peștera Urșilor, activități la care am încurajat participarea elevilor provenind din medii defavorizate, aceste excursii constituind pentru ei evenimente deosebite de care își vor aminti cu multă plăcere peste timp, și din care au și avut de învățat lucruri utile lor pentru viitor.

ABANDONUL ȘCOLAR ȘI IMPLICAȚIILE LUI ÎN CICLUL GIMNAZIAL

Prof. Diana LIUȚĂ

Școala Gimnazială „Constantin Brâncuși” Cluj-Napoca

Absenteismul școlar a devenit în ultimul deceniu un fenomen îngrijorător în România, ducând adesea la abandon școlar și la pierderi irecuperabile în ceea ce privește progresul educativ al elevului.

Diversele probleme care apar în societate și în familie: timp redus petrecut cu familia, lipsa de conectare între copii și părinți, probleme economice, copii lăsați în grija bunicilor sau ai altor membri ai familiei cauzează mai multe probleme emoționale în rândul copiilor și astfel crește absenteismul școlar.

De asemenea, unele forme de dependentă, supraîncărcarea școlară, frica de teste și evaluare în general, sunt alți factori de stres pentru elevi, care preferă să fugă de la ore decât să se confrunte cu realitatea. Privit din acest unghi, absenteismul devine o problemă socială, un comportament care ar trebui să tragă un semnal de alarmă, atât în rândul părinților cât și în rândul profesorilor. Acest tip de conduită arată o lipsă de motivație, interes și încredere a elevului în instituția școlii.

În studiul de caz pe care mi-l propun voi analiza în ce măsură relațiile dintre părinți, cadre didactice și elevi influențează comportamentul învățăcelilor și mai ales care sunt elementele principale care determină absenteismul școlar repetat.

Într-un secol al digitalizării tot mai accelerate, al progresului științei și al nevoii de obținere a informațiilor tot mai rapid, actorii educației au trebuit să găsească noi metode de adaptare în iureșul tehnologiei informațiilor. Astfel, termenii de nativi digitali și imigranți digitali au devenit tot mai des utilizați în limbajul școlar. Încă de la cele mai fragede vârste, copiii sunt obișnuiți să aibă acces mai mult sau mai puțin controlat la gadgeturi, tablete și calculatoare electronice creându-se astfel o ușurință în accesarea conținuturilor și instrumentelor necesare învățării. De cele mai multe ori însă, aceste dispozitive sunt cele care creează dependențe greu de controlat în rândul copiilor și adolescenților.

Copiii funcționează după modelele pe care le văd în jurul lor, astfel că au nevoie de contact social și timp de calitate petrecut în compania familiei. Accesul prelungit la lumea virtuală îi direcționează înspre a identifica mediul virtual ca fiind mediul real și înspre comportamente disruptive și violență. Atât sănătatea mentală, cât și sănătatea fizică a elevilor poate fi afectată de timpul petrecut în fața ecranelor. Oboseala, durerile de spate, nervozitatea, agresivitatea fizică și verbală, lipsa empatiei sunt simptome ale dependenței de ecrane și trag un semnal de alarmă atât profesorilor cât și părinților.

În multe situații, nici măcar nu mai există timp de conectare cu familia din pricina mai multor factori: oboseala părinților care lucrează ore îndelungi, lipsa unor reguli clar stabilite, inexistența unor rutine de zi cu zi sau timp petrecut în fața televizorului sau a jocurilor cu conținut violent.

Studiul de caz urmărit face referire la anul școlar 2020-2021, la puțin timp după instalarea pandemiei și urmărește trei cazuri de absenteism, fapt care a dus la regres școlar, pierderi majore în procesul de învățare și scaderea lipsei de interes pentru recuperarea lacunelor. Reperele școlii unde îmi desfășuram activitatea erau următoarele: mediu rural, la o distanță apreciabilă de oraș, nivel scăzut de educație al părinților (cu o medie de 6 clase absolvite, o mare parte analfabeți) lipsa telefoanelor sau a tabletelor, conexiune la internet

limitată și instabilă, copii cu dificultăți de învățare și cu întârzieri cognitive față de rețelele vârstei, abilități de folosire a tehnologiei reduse.

Cei trei elevi ai clasei a VII- a despre care voi scrie în rândurile de mai jos, Florea, Carina și Mihnea, provin din medii defavorizate, singurele surse de venit ale familiilor lor fiind ajutoarele sociale primite de la primărie și alocatiile școlare. Uneori, părinții plecau pentru perioade scurte de timp la munca în străinătate pentru a le asigura copiilor un trai decent.

Florea a învățat să scrie, însă suferea de dislexie, iar din evaluarea realizată la diverse discipline și în urma unui consult psihologic de specialitate, a confirmat faptul ca este analfabet funcțional, cu stimă de sine scăzută și grave întârzieri intelectuale. Florea face parte dintr-o familie modestă, având încă trei surori, două dintre ele cu dificultăți de memorare, concentrare și atenție. Comunicarea dintre cadrele didactice și părinții elevului este îngreunată de retardul mental al mamei și de absența tatălui, care este adesea plecat la munca în străinătate.

După câteva vizite la domiciliul lui Florea, am constatat faptul ca el se ocupa de gospodărie cu destoinicie și dedicare, are grijă de poneiul și de caluții lui, muncind cu ziua prin sat pentru a câștiga un ban în plus. Florea vorbește cu multă pasiune de animalele lui, le cunoaște nevoile și e extrem de implicat în activitățile care presupun îngrijirea lor. Ori de câte ori am ocazia, introduc în fișele de lucru de la limba engleza informații captivante despre animale, fapt care îi atrage atenția și participarea activă. În pofida greutăților familiale, Florea e un copil respectuos, altruist și cuminte. Vine cu drag la școală, însă adesea alege să absenteze pentru a mai suplimenta veniturile familiale prin munca în agricultură sau la pădure. La școală are parte de mult sprijin moral și afectiv, atât din partea colegilor cât și din partea cadrelor didactice, fapt care îl determină să revină și îi oferă siguranța care-i lipsește acasă. Cu toate acestea, pentru a-si îmbunătăți simțitor lacunele cognitive ar avea nevoie de suportul constant al unui profesor de sprijin. Din pacate, acest lucru nu este posibil în școala noastră din cauza lipsei acute de posturi în domeniu.

Al doilea exemplu înspre care îmi voi concentra atenția este cel al Carinei, o elevă silitoare și cuminte, însă provenind și ea dintr-un mediu dezavantajat. Fire introvertită, extrem de sensibilă, își exprimă cu dificultate gândurile și trăirile. În urma discuțiilor cu psihologul care s-a ocupat de cazul ei am aflat faptul că ar fi fost martora unui abuz în primii ani ai copilăriei, întâmplare care a marcat-o profund. Asemeni lui Florea, Carina suferă de dislexie, dar și de disgrafie, forme ușoare. Aceste deficiențe ar putea fi corectate cu ajutorul unui profesor de sprijin și al unui logoped.

Carina își dorește să devină bucătăreasă și primește mult sprijin în procesul educativ din partea surorii mai mari, elevă eminentă la un colegiu din Cluj-Napoca. Cu toate acestea, din cauza lipsei încrederii de sine, a nesiguranței și a temerilor sale a întâmpinat mari dificultăți de adaptare la cerințele școlii online și a absentat în mod repetat. În urma discuțiilor cu părinții, am aflat ca cei cinci membri ai familiei trăiesc într-o singură cameră, fapt care le îngreunează copiilor participarea activă la cursurile online.

Cel de-al treilea caz asupra căruia mă voi opri este cel al lui Mihnea. Similar colegilor lui, Mihnea provine dintr-o familie numeroasă, trăind într-un mediu defavorizat, fără înțelegere și suport afectiv din partea familiei. Printre lacunele sale se numără dislalia, dislexia, disgrafia și analfabetismul funcțional. Manifesta severe probleme de concentrare, are nevoie de activități cu timp de lucru redus (până la 5 minute), este neîncrezător, anxios, adesea violent în limbaj și comportament. Devine agresiv în relațiile cu colegii lui atunci când se simte atacat, fapt care este defapt doar un scut de protecție pentru a nu fi rănit. Are tendința sa absenteze în mod constant din pricina faptului că se simte neînțeles și neacceptat, atât de către profesori cât și de către colegi.

Mihnea are o percepție extrem de negativă asupra lumii în care trăiește, vorbește adesea despre crime, războaie, arme și moduri ilicite de a se îmbogăți. În urma numeroaselor discuții avute cu mama elevului, am constatat o lipsă de conectare între cei doi, incapacitatea mamei

de a înțelege nevoile emoționale ale propriului copil și de a răspunde la ele într-un mod constructiv.

În pofida acestor lucruri, în urma discuțiilor avute în consiliile profesoriale, am constatat, prin observațiile profesoarei de biologie a lui Mihnea, un interes dezvoltat al elevului înspre plante și animale, înspre felul în care s-a format universul, înspre corpul uman, fapt confirmat prin activitate constantă la ore și printr-o curiozitate arzătoare. Mai tarziu, am descoperit și o orientare afectivă a școlarului înspre domeniul istoriei și cel al geografiei, Mihnea dovedind cunoștințe solide la aceste două discipline, prin simpla vizionare a unor documentare. Astfel, iată că punctul de sprijin al consolidării activităților didactice a fost identificat, iar reperele didactice au fost identificate.

Exemple similare putem întâlni în aproape orice școală din mediu rural, însă întrebarea principală este ce facem pentru a-i ajuta să se dezvolte armonios și să-și recupereze cunoștințele pierdute? Cum le dăm încredere în ei înșiși și în cei din jur? Cum îi stimulăm să-și dorească progres școlar și să regasească un mediu sigur în instituția școlii?

O parte din soluții au fost deja identificate și implementate în școala în care îmi desfășor activitatea și anume: o masă caldă elevilor care provin din medii defavorizate, activități de remediere oferite de Salvați Copiii, activități extracurriculare și extrașcolare organizate de către diriginți în parteneriat cu diverse instituții, sprijinirea familiilor în alcătuirea dosarelor de alocație suplimentară specială, burse de ajutor social, de orfan, de studiu și de merit.

Cu toate acestea, e nevoie de multă perseverență, dăruire, implicare și efort susținut, atât din partea cadrelor didactice cât și din partea părinților pentru ca munca să dea roade și pentru elevi precum Mihnea, Carina sau Florea, școlari care merită o șansă mai bună și o scânteie de speranță pentru a-și depăși condiția.

PREVENIREA DELICVENȚEI JUVENILE

Prof. Livia Gina MORAR

Liceul Special pentru Deficienți de Vedere, Cluj-Napoca

Adolescenții trăiesc cea mai rapidă perioadă de dezvoltare din copilărie până în prezent, într-un moment în care ei își asumă noi riscuri. Privirea în viitor implică gânditul la obiective și la obstacole pe care trebuie să le depășească. În cadrul Liceului Special pentru Deficienți de Vedere din Cluj-Napoca sunt școlarizați elevi cu deficiențe de vedere din peste 22 de județe ale țării. Aceștia beneficiază de dotarea materială bună a școlii, de profesori cu experiență, psihopedagogi, psiholog și logoped școlar. Prin experiența pe care o au cu anumiți tineri în timpul vacanțelor școlare și acești elevi pot fi convinși destul de ușor să încerce anumite experiențe care pot fi dăunătoare sănătății. Ministerul Educației în colaborare cu Ministerul de Interne (Direcția de prevenire a delicvenței juvenile) au elaborat un plan amplu de prevenire a infracțiunilor înfăptuite de elevi. S-a constatat o scădere a vârstei minorilor implicați în activități infracționale. În acest sens Ministerul Educației a stabilit în cadrul orelor de dirigiență un set de teme obligatorii pe linia cunoașterii Constituției și legislației, îndeosebi a celei penale. Consiliile locale de informare juridică și pregătire antiinfracțională a elevilor, specialiști din poliție în cooperare cu conducerea unităților de învățământ vor participa la acțiuni educative organizate în școli, centre culturale, unde vor prezenta principalele prevederi ale legislației în vigoare, evoluția delicvenței juvenile, consecințele individuale suportate de cei care încalcă legea, precum și cele la care au fost supuse victimele unor astfel de fapte penale. La aceste activități vor fi invitați și părinții, îndeosebi cei care nu manifestă preocupare pentru creșterea și educarea propriilor copii.

Conducerea unităților de învățământ și celelalte cadre didactice, împreună cu specialiștii Poliției vor identifica elevii și ceilalți minori aflați în situații de risc, victimele ori pretabili la săvârșirea de fapte penale, datorită împrejurărilor ori mediului familial, față de fiecare caz în parte luându-se măsuri adecvate de protecție, ocrotire și prevenire. În cazul în care măsurile luate nu îți ating scopul urmărit, persistând aspectele de dezinteres școlar, absențe nemotivate, manifestări de violență, tendință de formare a unor grupuri cu comportări negative și imorale, conducerea unităților de învățământ vor comunica aceste cazuri unităților de poliție, autorității tutelare ori comisiilor de ocrotire, în raza cărora domiciliază elevii respectivi, în vederea luării măsurilor necesare, conform legii. Minorii care în lipsa părinților, nu pot fi îngrijiți în propria familie și nu există posibilitatea plasamentului familial, cei în vârstă sub 14 ani care au săvârșit în mod repetat fapte penale, cei fugiți din unitățile de ocrotire, de la domiciliu, ori depistați în cadrul activităților preventive ale Poliției, cu tendințe de vagabondaj, cerșetorie, vor fi internați, pe termene limitate, în centre de primire minori. Ministerul de Interne și Ministerul Educației vor fi preocupate continuu de includerea unor prevederi, care să asigure ocrotirea și protecția minorilor, în conformitate cu Convenția privind Drepturile Copilului, adoptată de Adunarea generală O.N.U. la 20 nov. 1989. Inspectoratele județene de Poliție și conducerea școlilor speciale, Prefectura, Consiliile Județene și Primăriile vor elabora un plan complex în privința remedierii unor situații mai deosebite. Luarea unor decizii responsabile presupun învățarea următoarelor aptitudini:

- responsabilitate etică.
- identificarea problemei
- analiza situației

- rezolvarea problemei
- autodisciplina
- căutarea ajutorului.

Activitate de lucru 1: elevii sunt invitați să imagineze viitorul scriind o poveste despre următorii zece ani din viața lor. Povestea trebuie să cuprindă deciziile pe care le i-au pe parcurs și care îi ajută să-și atingă obiectivele și care le trasează cursul pentru restul vieții. Ei pot include o cronologie a obiectivelor pe care le-au atins pe parcurs.

Activitate de lucru 2: se împarte clasa în două grupe. Este invitat primul grup să alcătuiască o listă cu opțiuni sănătoase, iar al doilea grup să întocmească o listă cu opțiuni nesănătoase. Solicitați grupurilor să stea față în față astfel încât membrii fiecărui grup să aibe acces la lista cu opțiuni. Sunt încurajați să creeze un ritm prin bătaia de palme sau din picioare. Se continuă alternativ cu cele două grupuri până ce toți membrii lor citesc toate opțiunile din listă. Solicitați elevilor să cerceteze și să scrie un raport despre impactul pe care îl are stabilirea obiectivelor și anticiparea obstacolelor pentru dezvoltarea obiceiurilor sănătoase cum ar fi practicarea sportului, alimentația sănătoasă și somnul suficient. Cereți elevilor să creeze un grafic pentru ei înșiși referitor la o rutină a obiceiurilor sănătoase pe care le urmează pentru a îndeplini obiectivele. De asemenea cereți elevilor să se gândească la obstacole din viața lor răspunzând la următoarele întrebări:

-ce obstacole apar în calea unei adolescențe sănătoase și plină de succes, pe care tinerii de vârsta voastră trebuie să le aibe în vedere?

-cum ar putea să afecteze aceste obstacole relațiile voastre cu familia și prietenii precum și obiectivele voastre?

-ce sugestii aveți pentru un elev care se confruntă cu un obstacol important, cum ar fi decizia de-a consuma droguri sau alcool etc.

Observați obiectivele pe care le enumeră elevii și le evaluați cât mai bine arată că înțeleg cum îi poate ajuta completarea tabelului cu obiective la realizarea unei vieți mai bune și sănătoase.

PROIECTUL ELIRA – ALFABETIZARE TIMPURIE ÎN ȘCOALA GIMNAZIALĂ TURENI

*Prof. Înv. Primar Maria PĂCURAR
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni*

Statisticile arată că oamenii care sunt buni cititori au șanse mult mai mare de a înțelege realitatea din care fac parte, au un vocabular mult mai bogat și implicit, reușesc să argumenteze mai bine, reușesc să înțeleagă mai ușor noile idei, au un nivel de auto-conștientizare mai ridicat. Toate acestea contribuie la generarea unei vieți satisfăcătoare din punct de vedere profesional, un loc de muncă mai bine plătit, și personal, un individ fericit, probabil mai sănătos, care respectă legea și care contribuie la binele comunității.

În 2018, Consiliul Uniunii Europene a redefinit competențele-cheie pentru învățare pe tot parcursul vieții, iar în loc de competența „comunicare” (în limba maternă și/ sau în limbi străine) s-a introdus „competențe de alfabetizare” definită astfel: „Alfabetizarea este capacitatea de a identifica, înțelege, exprima, crea și interpreta concepte, sentimente, fapte și opinii, atât verbal, cât și în scris, folosind materiale vizuale, auditive/audio și digitale în diferite discipline și în diferite contexte. Ea implică capacitatea de a comunica și de a stabili conexiuni cu alte persoane, în mod eficient, adecvat și creativ.”

Așa încât, în contextul în care minoritatea de etnie romă (și non-romă) din comunitățile vulnerabile prezintă abilități limitate de alfabetizare adică, absența abilității de a citi și de a înțelege pasajele scrise, pentru mulți copii de etnie romă și non-romă cresc șansele de a rata oportunitățile educaționale fundamentale pe care le oferă școala și societatea în ansamblul ei. În consecință, lipsa acestor oportunități le diminuează copiilor romi șansa de a înțelege realitatea din care fac parte, de a avea acces la servicii și produse de calitate, care sunt esențiale unei vieți demne, vor avea șanse mai mici de a fi autonomi și buni cetățeni în societatea din care fac parte.

Școala Gimnazială Tureni contribuie la construirea unui viitor mai bun pentru elevii școlii prin implicarea acestora într-un proiect de alfabetizare timpurie, un proiect de cercetare cu titlul „Alfabetizarea timpurie a copiilor romi din România: predictorii, nivelul alfabetizării și strategii de dezvoltare”.

Proiectul ***Alfabetizarea timpurie a copiilor Romi din România: Diminuarea inegalităților sociale*** (ELIRA 2.0) este un proiect de colaborare între Universitatea Babeș-Bolyai (România) și Universitatea din Oslo (Norvegia). În baza protocolul de colaborare între Universitatea Babeș-Bolyai și Inspectoratul Școlar Județean Cluj, Școala Gimnazială Tureni, corespunzând criteriilor de incluziune și având acordul direcțiunii, al cadrelor didactice și al părinților, a fost inclusă în acest proiect.

Acest proiect de cercetare vor ajuta guvernele României, Norvegiei și comunitatea științifică internațională să dezvolte programe educaționale similare care să fie sprijinite de adevăruri validate științific, pentru sprijinirea copiilor romi. Mai mult, proiectul va avansa înțelegerea legată de cauzele alfabetizării scăzute a copiilor romi. Acest proiect de cercetare multi-disciplinar va întări și extinde colaborarea dintre instituțiile de cercetare din România și Norvegia, printr-o rețea consolidată de expertiză în domeniul alfabetizării copiilor romi. În plus, rezultatele acestui program de intervenție urmăresc sprijinirea guvernului României în demararea unor politici publice, pentru a reforma programele de educație timpurie a copiilor dezavantajați, în particular copiilor de etnie romă.

Proiectul se desfășoară pe o perioadă de 34 de luni și urmărește longitudinal timp de 2 ani evoluția nivelului de alfabetizare al copiilor de etnie romă (bilingvi și monolingvi) precum și a copiilor non-romi (monolingvi) proveniți din aceleași comunități, cu scopul de a identifica predictorii și factorii care contribuie la succesul alfabetizării copiilor de etnie romă. Proiectul, de asemenea mai include și un program intensiv de intervenție educațională care urmărește dezvoltarea capacităților de alfabetizare a copiilor romi și non-romi cu ajutorul cadrelor didactice de sprijin.

În cadrul proiectului este implicată clasa a III-a de la Școala Gimnazială Tureni, iar pentru acest an școlar vor fi aplicate 52 de activități a câte aproximativ 30 de minute fiecare, care trebuie finalizate până cel târziu în data de 27 mai 2022. Activitatea este monitorizată la ambele grupe, audio în cazul grupei experimentale și printr-un tabel în cazul grupei de control, care este completat succint cu activitățile de învățare desfășurate și care este apoi transmis periodic echipei de proiect. Se vor aplica două tipuri de intervenții, deoarece clasa a fost împărțită în două grupe: grupa de control și grupa experimentală. Cu grupa de control, cadrul didactic al clasei desfășoară activități prin care se urmăresc dezvoltarea următoarelor două competențe generale: receptarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare și exprimarea de mesaje orale în diverse contexte de comunicare, precum și competențele specifice prevăzute de programă.

În ceea ce privește grupa experimentală, elevii împreună cu cadrul didactic de sprijin parcurg cele 52 de activități izolați de grupa de control. Se desfășoară patru activități pe săptămână, cu o durată de aproximativ 30-45 de minute. În cadrul acestor activități se urmărește îmbogățirea vocabularului, elevii învață 1-2 cuvinte noi la fiecare întâlnire. În plus, se urmărește încurajarea elevilor de a se exprima cât mai mult oral, de a formula propoziții logice și corecte în oral, de a localiza informația, de a înțelege textul, de a rememora informația și de a face deducții la nivel oral.

Structura activităților este aceeași, acestea încep cu o întrebare de deschidere, cu ajutorul căreia cadrul didactic de sprijin îi ancorează pe elevi la realitatea lor, dar care are legătură și cu textul ce va fi citit de către profesor. După o mică discuție, elevilor le este explicat de către profesor noul cuvânt, împreună analizându-l, pronunțându-l corect, formulând oral propoziții în care să folosească cuvântul anterior învățat. Activitatea continuă cu lecturarea unui text de mici dimensiuni, dar valoros din punct de vedere al vocabularului, textele pentru dezvoltarea limbajului oral sunt amuzante, iar copiii sunt încântați să vină la activitățile proiectului. Următorul pas în desfășurarea activității este adresarea de întrebări pe baza textului și formularea de către elevi a răspunsurilor corecte. Întrebările îl provoacă pe elev să localizeze informația, să rememoreze detalii din textul lecturat, să transforme vorbirea directă în cea indirectă, să facă inferențe, să facă predicții, să-și consolideze vocabularul. Activitatea se încheie cu realizarea de către elevi a unui rezumat scurt al poveștii. Elevii trebuie să exprime oral cât mai scurt ideile principale ale poveștii, fără a intra în detalii.

Activitățile desfășurate de către grupa experimentală au ca scop dezvoltarea limbajului oral, cât și dezvoltarea literației – localizarea informației, comprehensiune și reflecție – ce dorește autorul să transmită. Uitându-ne mult mai profund, aceste activități, într-adevăr, contribuie la alfabetizarea elevilor, dar mai mult decât atât vin în sprijinul elevilor în înțelegerea lor despre lume și viață, în înțelegerea conținuturilor și abilităților promovate de către școală și nu în ultimul rând, contribuie la creșterea atașamentului elevului față de școală, scad șansele de a rata oportunitățile educaționale fundamentale pe care le oferă școala și societatea în ansamblul ei.

Bibliografie:

(Consiliul Uniunii Europene. RECOMANDAREA CONSILIULUI din 22 mai 2018 privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, 4.6.2018, p.8);

ABANDON, ABSENTEISM, INTEGRARE, SOCIALIZARE, STIMĂ DE SINE DE LA ȘCOLARUL MIC LA ȘCOLARUL MARE

***Prof. Înv. Preșcolar Cristina PAȘCALĂU
Grădinița cu Program Normal Tureni***

Abandonul și absenteismul în rândul preșcolarilor nu este o problemă nouă. De-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea acestui eșec. Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ, schimbarea viziunii educativ-informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în grădinițe, este necesară și o implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen. Diminuarea abandonului și a absenteismului la copiii preșcolari poate fi combătut și prin activități socio-psiho-educative.

Prin abandon sau/și absenteism școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, devianța școlară va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în regulamentele de ordine interioară a instituțiilor de învățământ preșcolar.

Absenteismul se constituie într-un fenomen ce nu mai poate fi ignorat. El nu ține numai de sfera învățământului, ci afectează atât preșcolarul, cât și familia și comunitatea. Copiii care absentează sau abandonează grădinița, se confruntă cu mai multe probleme decât colegii lor care o frecventează în mod regulat. De obicei, ei vor fi primele victime ale abandonului școlar și ca o consecință a acestuia, vor avea probleme în integrarea în societate. Cauzele absenteismului sunt numeroase, de la mediul social, cultural, educațional, material (sărăcia, părinți care nu au un loc de muncă și care preferă, din comoditate sau indolență, să nu trimită copiii la grădiniță), zona geografică (distanța parcursă până la grădiniță cu microbuzul), natura etnică, vârsta mică a copiilor (adaptarea lor la un nou mediu, socializarea cu alte persoane adulte și alți copii) și o legislație adecvată care să stabilească clar și precis vârsta de la care cei mici trebuie și pot frecventa grădinița. Importantă este însă cunoașterea acestor cauze, descoperirea lor în situații concrete și căutarea de modalități eficiente pentru combaterea cauzelor și, implicit, a absenteismului sau abandonului.

Deși durata medie de frecventare a învățământului a crescut, ajungând la 15/16 ani, țara noastră continuă să se situeze pe un loc inferior, iar rata de absolvire a învățământului primar și gimnazial este în scădere. În mediul rural, aproape jumătate din elevii în vârstă de 14 ani nu promovează evaluarea națională.

Rațiunile imediate ale existenței impun orientări practice de interes imediat. Abandonul ca ultimă soluție nu poate fi eradicat în acest context.

Rolul familiei în combaterea absenteismului și abandonului școlar rămâne o problemă mereu de actualitate.

Multă vreme, problema abandonului școlar a fost tratată eminamente în termeni psihologici, fiind atribuită deficiențelor individuale. Acum, această perspectivă este considerată perimată pentru că ignoră potențialele deficiențe în asigurarea unor condiții de bază (cum ar fi lipsa de sprijin în etapele timpurii) și responsabilitatea instituțională a școlii. Între timp, cercetătorii au ajuns la un consens, și anume că abandonul și absenteismul școlar este un

fenomen mult mai complex, iar fiecare caz are un istoric aparte, a cărui rădăcini se regăsesc de cele mai multe ori în perioada grădiniței.

Abandonul este considerat, pe bună dreptate, una dintre marile provocări ale politicii din domeniul educației. La nivelul Uniunii Europene, fenomenul afectează peste patru milioane de tineri cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, care au părăsit sistemul educațional la nivelul primului ciclu al învățământului secundar și nu urmează nicio formă de studii sau formare (conform definiției UE). Mulți dintre acești tineri fie nu își găsesc de lucru, fie au locuri de muncă de joasă calificare și, adesea, instabile. Ei intră rapid într-o spirală descendentă, caracterizată de eșec, un nivel scăzut al stimei de sine, stigmatizare și excluziune socială și vocațională. Veniturile scăzute, dependența de subvențiile guvernamentale și deteriorarea sănătății fizice și mentale ca urmare a condițiilor de viață precare, toate acestea conduc adesea la retragere socială, la o atitudine fatalistă față de viață și la o implicare substanțial redusă în societate. Costurile ce decurg din această stare de fapt sunt dificil de cuantificat, însă ele exercită o presiune uriașă din punct de vedere socio-politic. Ca atare, abandonul școlar nu constituie doar una dintre cele mai mari provocări ale politicii din domeniul educației, ci și un subiect politico-economic exploziv.

De obicei, pentru a ajunge într-o situație de abandon școlar, un tânăr parcurgea (și încă parcurge, conform datele furnizate de profesori) următoarea traiectorie: elevul provine dintr-un mediu socio-economic defavorizat, cu un nivel redus de educație, care nu îi poate oferi un sprijin adecvat. Eșecul școlar în stadii incipiente duce la o atitudine ostilă față de școală, fapt ce dă naștere unui absenteism cronic. Printre factorii agravanți se numără și o situație extrașcolară din care lipsesc mijloacele de control și în care anturajul joacă un rol important. După o fază de absenteism nemotivat, consemnat și în documentele școlare, preșcolarul abandonează grădinița. Aici intervine și familia care are un rol hotărâtor în acest fenomen deoarece familia i-a decizia de a retrace copilul dintr-un sistem organizat de învățământ. Această descriere, care se axa cu precădere pe individ, evidențiază pregnant neajunsurile de la capitolul „profesionalizării” profesorilor. În mod concret, ea ascunde eșecurile structurale și absolvă, în mare parte, unitatea de învățământ (ca instituție) de orice responsabilitate. Însă abandonul și absenteismul este, conform opiniei unanime actuale a cercetătorilor, un fenomen înrădăcinat și mult mai complex, cu cauze multiple.

Studiile pe termen lung arată că procesele prin care un copil începe să se distanțeze de instituțiile de învățământ apar adesea în grădiniță, când copiii se confruntă cu respingerea socială ca urmare a comportamentului lor, considerat „inadecvat” sau deranjant. În plus, elevii care abandonează școala au adesea probleme cu anumiți profesori sau nu beneficiază de înțelegere a condițiilor personale. Studiile noastre au evidențiat un număr de comportamente diferite în rândul elevilor care abandonează școala (conștient de poziția socială, neadaptat, dezorientat, escapist, ambițios, resemnare, constrângere) și o multitudine de cauze, în mare parte combinate. Și totuși, elevii care abandonează școala au unele lucruri în comune: sentimentul de stigmatizare, relațiile negative (cu cel puțin un profesor) și perceperea carnetului de note ca o manifestare de violență simbolică. Eforturile de a stabili relații bune și interacțiuni pozitive pot avea, în acest caz, un rol de tampon, contribuind la reducerea fricii de eșec, stresului și gândurilor de evadare, mai ales în cazurile în care elevul a obținut rezultate slabe.

Studiile efectuate în cazul programelor de prevenție și intervenție care s-au bucurat de succes subliniază importanța profesionalizării (profesorilor și directorilor) și, mai presus de toate, a înființării „comunităților profesionale”. Aceste echipe interdisciplinare și inter-instituționale abordează provocările pedagogice pe perioade mari de timp și încearcă să propună soluții la problemele cu care se confruntă în școlile din comunitatea în care lucrează. Noțiunea de „profesionalizare” este adesea asociată exclusiv cu ideea de cunoștințe didactice și de specialitate. Cu toate acestea, studiile arată că abilitățile sociale, combinate cu eforturile de a construi relații pozitive cu preșcolarii și elevii, joacă un rol esențial în procesul educativ.

În acest context, este important să existe un climat școlar pozitiv, precum și un mediu protejat (de la parcurgerea în siguranță a drumului de acasă la grădiniță, la evitarea violenței fizice și a hărțuirii). Relațiile și activitățile desfășurate în grădiniță, trebuie concepute astfel încât să reducă teama de eșec și să elimine fanteziile escapistice. Educația profită foarte rar de abilitățile pe care copiii le-au dobândit în viața cotidiană, ceea ce are ca rezultat strategii de predare orientate pe deficiențe, în detrimentul resurselor. Conform unei concepții greșite, dar larg răspândite, o astfel de abordare ar duce la micșorarea standardului școlar al celor mici. Cum educația precară este cauză și efect a sărăciei, acești copii vor avea în școală un parcurs greoi cu rezultate slabe și au toate șansele să refacă destinul social și economic al părinților lor.

Și totuși, studiile arată că situația stă tocmai invers: standardele înalte, combinate cu un sprijin intens, cresc performanțele școlare și nivelul de reușită mai departe, în clasele primare și mai departe.

În același timp, măsurile de prevenție și intervenție ar trebui să abordeze întotdeauna întregul ansamblu al activităților desfășurate. Aici putem opera o distincție între trei sfere: intrașcolară, extrașcolară și sistemică. Cele mai bune rezultate se obțin cu programele care vizează toate cele trei sfere. Un bun exemplu, în acest sens, ar fi un program care combină noi tipuri de predare și tutoriat (intrașcolar), activități și parteneriate extrașcolare (programe de muncă, activități recreative, mentorat etc.) și schimbări ale sistemului (programe școlare noi, cooperare între grădinițe etc.). Programele de prevenție moderne, bazate pe dovezi, se axează pe oportunitățile din cadrul instituțional al grădiniței. Se știe că programa actuală dă posibilitatea întocmirii unei planificări anuale și alegerii proiectelor temetice/ temelor care să valorizeze copilul, prin raportarea la nivelul intelectual, particularitățile specifice vârstei și individuale, specificul zonei geografice și dotările de care dispune grupa. Toate acestea îmbinate trebuie și pot să ducă la o stimă de sine crescută a preșcolarului și o stare de bine în timpul prezenței la grădiniță.

Având în vedere că procesul de distanțare de grădiniță se produce de-a lungul unei perioade mai lungi, măsurile se dovedesc cu atât mai eficiente cu cât sunt implementate mai devreme în sistemul de învățământ (prin programe înalt calitative de educație și îngrijire a preșcolarilor). Aceste măsuri îi scutesc pe mulți tineri de stigmatul de a fi catalogat drept perdant sau de a fi ostracizat de la o vârstă fragedă.

Trebuie ca fiecare educator, dascăl, modelator de intelecte , să modeleze și sufletul și caracterul copiilor cu care lucrează, indiferent de nivelul sau forma de învățământ la care predă. Un copil care face pași mici în cunoaștere trebuie apreciat, încurajat și susținut pentru efortul depus. Dacă el nu este susținut, atunci copilul, indiferent de vârstă, și nivelul de școlarizare, în timp, cu o stimă de sine scăzută, va abandona și va avea o părere proastă despre instituția școlară și despre cei care promovează educația.

Urmărind parcursul educativ al copilului, se observă cum bazele puse în grădiniță, integrarea și frecventarea acesteia , duc în viitor la obținerea de rezultate mai bune la școală, la socializare și o stimă de sine crescută.

SALVÂND COPIII, SALVĂM SUFLETE

Prof. Harieta PRUNDARU
Organizația Salvați Copiii România

Analiza problematicii abandonului școlar pare superfluă, ea se axează, peste tot în lume pe identificarea cauzelor și folosirea celor mai bune soluții în reducerea acestuia. Factorii ce intervin în dezvoltarea acestui fenomen, exacerbat în România ultimelor decenii sunt aceiași, prezenți în studiile de caz și analize globale și sunt de cele mai multe ori prezenți ca un amalgam al unor problematici sociale, economice sau educaționale. Ca și în cazul medicinei, suntem nevoiți uneori ca și practicanți să tratăm efectele și nu cauzele, deoarece nu suntem în măsură să rezolvăm problemele economice sau sociale și nu există întotdeauna decizii transversale, diagnoze globale, la nivel micro sau macro instituțional. Toți cei care sunt implicați și dedicați procesului de reducere a abandonului școlar percep o presiune enormă ca, prin educație, fără un demers sinergic articulat cu alte instituții ale statului, să reușească acest fapt. Este redundant să vorbim despre efectele abandonului, însă subliniem faptul că acestea au la rândul lor urmări notabile asupra domeniului economic și al celui social: elevii nu mai ajung pe piața muncii, ceea ce produce o lipsă de mână de lucru, mai ales în servicii, un produs intern mai mic, ca, mai apoi, asistarea socială a acestor elevi să împovăreze și mai mult bugetul. Se perpetuează astfel, ca într-o buclă în timp, aceeași problematică. „Tratamentul”, la nivel macro, poate ar trebui aplicat preventiv, în forma unui buget mărit pentru educație, diversificarea ofertelor educaționale și personalizarea zonală și constituirea de echipe de specialiști motivați, care să trateze problema multinivelar, colaborativ. Pentru cei implicați în fenomen, de la directori de unități școlare, inspectorate, până la practicanți, resursele sunt vitale și posibil mult mai mici decât cele menționate anterior, alocate susținerii acestor elevi, viitori adulți. Se elaborează planuri, se fac activități remediale și de consiliere, se depun eforturi, cu reușite sau cu rezultate mai puțin bune.

În opinia noastră, resursa majoră în acest demers o constituie resursa umană. E nevoie de oameni cu adevărat dedicați copiilor, pe lângă pregătirea profesională adecvată. Copiii nu reprezintă doar cifre și statistici, ci sunt acei adulți de mâine, ce au nevoie de suport și de orientare, pentru a atinge o stare de bine, pentru a escalada obstacole sociale și economice, patternuri legate de educația în familie, tradiții, apartenență etnică, pentru a se simți utili și demni, pentru a fi fericiți. Ei constituie, la rândul lor, o resursă, putând fi ambasadorii de mâine în combaterea abandonului școlar. Revenind, se poate spune că diagnosticarea fiecărui caz în parte și planul pentru fiecare copil necesită practicanți cu adevărat dedicați, pentru că nu există soluții universal valabile, bazate doar pe metodologii și tehnici aplicate ireproșabil. Acești copii prezintă personalități unice, fiecare „caz” prezintă individualitățile lui, de aici și dificultatea enormă în elaborarea unor strategii cu șanse de reușită, în condițiile atâtor amenințări ale demersului. E nevoie, în fapt, să schimbăm mentalități, să formăm oameni care să învețe să gândească diferit, să își perceapă diferit imaginea și scopurile personale, în raport cu cele ale comunității, iar pentru acest lucru nu este suficient un program realizat din obligativitatea reducerii unor cifre în raportări, ci o altfel de atitudine.

Din experiența personală dobândită în programe remediale cu scopul implicit de reducerea absenteismului și abandonului școlar am constatat că toate problemele ce converg la acest fenomen dezvoltă în realitate în acești copii un sentiment al unei autovalorizări defectuoase și al inutilității educației, privită ca o obligație și nu ca un mijloc de a-și îmbunătăți

condiția. Interesul pentru un învățământ considerat neatractiv, recuperarea unor lacune în vederea succesului școlar sunt deziderate importantate, însă niciunul nu se poate realiza fără atitudinea potrivită în raportarea la acești copii. Ceea ce a constituit, în cazul meu, cel mai dificil aspect și totodată, cel care mi-a adus cele mai multe satisfacții, este modul de relaționare cu fiecare copil în parte, atitudinea cu care i-am abordat și cea primită la rândul meu. Prin natura programului am lucrat cu copii din mediul urban și rural, ce aveau drept numitor comun rezultate școlare slabe, cauzate de multe ori de probleme de învățare severe, asociate unui mediu familial problematic și unui nivel economic scăzut, însă, fiecare dintre ei, aveau o percepție particulară asupra poverii lor, asupra vieții, asupra nevoii de a continua școala și implicit personalități diferite. Nu pot să afirm că, fără sprijinul unor specialiști în educație, logopezi, psihopedagogi, psihologi, demersul de a obține rezultate școlare poate avea un succes garantat, însă, în fiecare caz în parte, am încercat să articulez un program care să modifice, încetul cu încetul, atitudinea pentru învățare. Cel mai important lucru, în opinia mea, a fost apropierea reală de acești copii, absolut necesară în câștigarea încrederii în ei și în mine, astfel încât, tot ceea ce construim împreună ulterior să aibă o bază solidă. Ca și cadru didactic, a fost necesar să-i înțeleg, cunoscându-le pe baza anchetelor sociale și mediul de viață, să înțeleg dinamica familiei și urmările pe care le are aceasta în evoluția copilului. Următorul pas a fost să învăț să-i ascult, să fac tot ceea ce-mi stă în putință să-i cunosc cu adevărat și să-i fac să se deschidă, pentru a-i putea ajuta să privească propriile abilități ca și potențiale puncte de pornire într-o carieră. Am vizitat în urmă cu mulți ani, și decalajul temporal îmi pare imens, o instituție de învățământ specială pentru copii cu sindrom Down, într-o țară ce are un procent extrem de ridicat al acestei afecțiuni, față de media europeană, motiv pentru care au alocat resurse și energie în educația individuală a acestora. Am fost surprinsă și sunt și acum, că ponderea majoră a activităților desfășurate era axată pe dezvoltarea personalității fiecărui copil, pentru a deveni un adult independent și fericit. Am văzut rezultatele muncii acestor pedagogi în zâmbetul și atitudinea cu care munceau ca hamali în aeroport, mândri că-ți câștigă autonom, cu demnitate, veniturile necesare unei vieți bune și că sunt utili, că au locul lor în societate. Poate că ar fi important să menționez și atitudinea firească și binevoitoare a tuturor celor care apelau la serviciile lor, pentru că despre asta vorbim: despre atitudine. Nu numai a noastră, ca și cadre didactice sau specialiști în educație, ca părinți, ca și factori de decizie asupra viitorului acestor copii, ci și a întregii societăți. E nevoie practic de un demers enorm, de a schimba prin educație atitudinea copiilor, alături de a tuturor celor din jur. Am menționat aspectul anterior pentru că el a constituit pentru mine punctul de plecare al dorinței de a lucra cu copii mai puțin avantajați, care au, conform normelor actuale, șanse egale la educație. Mai mult, nu am uitat atitudinea cu care erau abordați acei copii cu intelect subliminal. Acelor oameni le simțai empatic dragostea pentru meserie, pentru ceea ce fac, pentru copii, indiferent care ar fi fost contextul. Se bucurau împreună de joc, de activități, de copilărie, învățând să crească armonios emoțional. Spuneam deci că e imperios necesar să schimbăm atitudini și mentalități, acest lucru însă trebuie, în opinia personală, să înceapă cu noi înșine. Copii sunt foarte empatici și, dacă sunt tratați drept „un caz de potențial abandon școlar”, vor simți acest lucru. Am învățat să-i tratez ca pe orice alt copil, să devin o prietenă mai mare care îi sprijină să crească, să-ți împlinească visurile. Nu afirm că această atitudine a condus la succese răsunătoare, dar pot să spun că, bucuria cu care o fetiță, ce în urmă cu doi ani nu întrezărea sensul școlii, îngrijea de frații mai mici, urmând probabil să continue un tipar al familiei, o căsătorie prematură și o situație socio-economică precară ca și culegător de fructe și ciuperci, care zâmbea rar și nu știa scrie, care nu putea învăța tabla înmulțirii, a venit și mi-a spus: „Când cresc mare, vreau să mă fac învățătoare, ca dumneavoastră.” Este tocmai esența lucrurilor pe care le spuneam anterior: a schimba atitudini, a dărâma tipare, prin atitudinea cu care abordezi relaționarea cu acești copii. Schimbările nu vin peste noapte, e nevoie de timp și răbdare și nu vin întotdeauna, însă orice efort al nostru merită, fie și pentru acest rezultat, care mie mi-e prețios și pentru care

găsesc putrea de a merge mai departe. Spuneam mai devreme că acești copii pot deveni o resursă reală, referindu-mă la exact această posibilitate, și sunt convinsă că, ajunși în locul meu, acești copii vor fi înfinit mai buni în a-și aduce contribuția în educație, în munca cu copii cu dificultăți de învățare, în reducerea implicită a abandonului școlar, tocmai pentru că experiența lor este o sursă inestimabilă de strategii și, mai ales, au atitudinea potrivită în raport cu această muncă, cu efortul depus și în raport cu alți copii ce au o poveste asemănătoare.

Să învățăm astfel de la acești copii că problema abandonului școlar poate fi soluționată începând cu schimbarea noastră de atitudine, dincolo de strategii și cerința de resurse. Să ne considerăm pe noi învățăceii lor, în a descoperi, asemeni lor, cum să depășim obstacole, cum să avem încredere în noi și în munca noastră, cum să îi înțelegem și cum să devenim mai buni. Să realizăm că formăm și să modelăm potențialul acestor copii, așa cum ei se străduiesc să modeleze o literă din plastilină și e nevoie să o facem din ce în ce mai bine. Să învățăm că, în ciuda unei note proaste, trebuie să o luăm de la capăt cu tenacitate. Să învățăm că, tot ceea ce oferim cu sinceritate acestor copii, ne va fi recompensa de suflet, care vine nu din scăderea unor cifre, nu din câștiguri substanțiale, ci din ceea ce primim de la ei. Să învățăm că atitudinea noastră în raport cu acești copii, cu familiile lor, cu toți cei din jur, trebuie să pornească din motivația noastră intrinsecă și sinceră de a oferi sprijin, nu de a reduce un procent statistic, și că ea trebuie să se bazeze pe valori autentice, pe atenția acordată fiecăruia, pe bucuria de a fi implicat în creșterea unor copii ce pot crede și pot deveni ei înșiși miracole.

ABSENTEISMUL ȘI ABANDONUL

*Prof. Liliana RAȚIU
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni*

Școala are un rol foarte important în formarea și dezvoltarea personalității, fiind o perioadă importantă în viața fiecărui om. Școala ajută viitorul adult și să se decidă în privința alegerii unui loc de muncă, parcurgând mai multe etape precum: autocunoașterea, informarea și comunicarea cu cei din jur. Cunoașterea de sine reprezintă o componentă indispensabilă a vieții moderne. Autocunoașterea este o componentă de bază a inteligenței noastre emoționale. Aceasta presupune cunoașterea aptitudinilor, a priceperilor și a deprinderilor. Școala ajută la parcurgerea acestei etape, numită autocunoaștere, deoarece se urmărește valorificarea abilităților de interrelaționare, de asumare a responsabilităților, de cultivare a capacității de a lua o decizie corectă, de descoperire a propriilor interese și aspirații spre formarea școlară și profesională ulterioară. Bineînțeles, școala ajută la dezvoltarea unor strategii de lucru și a unor obiective de carieră. Totodată, școala are rolul de a transfera cunoaștere și de a pregăti tinerii pentru a deveni membri responsabili ai societății, dar este și locul în care copilul sau adolescentul își cultivă treptat dorința de a învăța mereu lucruri noi, pentru tot restul vieții. Școala ajută la dobândirea anumitor abilități, valori, convingeri și obiceiuri. De asemenea, școala constituie un agent al socializării prin care elevii dobândesc comportamentele necesare pentru participarea la viața socială. Una dintre caracteristicile umane o constituie capacitatea de interacțiune interpersonală. Ea se naște din nevoia de a comunica. Nu toți comunicăm la fel, deoarece aceasta depinde de personalitatea fiecăruia, dar școala ne ajută să fim mai comunicativi.

Am amintit aceste aspecte pentru a scoate în evidență cât are de pierdut un copil care abandonează școala. În mod evident, și un elev care lipsește mult de la școală are mult de pierdut. Absenteismul și abandonul școlar reprezintă probleme cu care se confruntă societatea contemporană, adesea influențate de încrederea scăzută în educație, de modelul educațional oferit de părinți sau de incapacitatea de integrare în colectivul clasei. Absenteismul și abandonul reprezintă realități triste cu care se confruntă și școala noastră și în fața cărora noi, cadrele didactice, în ciuda tuturor eforturilor pe care le depunem, ne simțim adesea neputincioși.

Absenteismul reprezintă, din păcate, în multe cazuri, un fenomen care anticipează abandonul. Voi încerca să detaliez puțin modul în care se petrec lucrurile, așa cum le percep eu. La un moment dat, elevul începe să lipsească de la școală. Părintele (în cazul în care se reușește contactarea lui) afirmă că este bolnav. El lipsește câteva zile sau o săptămână. Apoi, revine la școală, și după câțva timp lipsește din nou. Și tot așa. Cu cât perioadele de absență au fost mai multe și mai lungi, cu atât elevul, atunci când revine, se simte mai „străin” și mai „nelalocul lui”, oricât de prietenos ar fi colectivul clasei sau atitudinea cadrului didactic față de el. În timpul cât a lipsit, elevul „s-a rupt” complet de tot ceea ce înseamnă școală. A uitat foarte mult din ce a învățat. A pierdut ce ar fi putut învăța în acest timp. S-a dezobișnuit să scrie, să citească, să-și exerseze mintea. Are nevoie de timp și înțelegere pentru „reacomodare”. Mai mult, a uitat adesea și deprinderile de comportament civilizat. Sau se simte complexat din cauza situației sale și încearcă să atragă atenția prin acte de comportament negative, prin „aere de vedetă”. „Voi sunteți niște fraieri, că veniți la școală și învățați, eu sunt șmecher și sunt mai deștept ca voi”, cam acesta e mesajul pe care încearcă să-l transmită unii dintre ei. În fine, după

ce, într-o anumită măsură, elevul se „reacomodează” cu școala, eventual înregistrează și anumite progrese, după câțva timp lipsește din nou. O săptămână, două, trei... Apoi revine. Și munca de Sisif reîncepe... Degeaba i se spune că nu așa se face școală, că în acest fel nu va reuși să promoveze. „Am fost bolnav/ă, n-o să mai lipsesc”, spune copilul, de obicei. Sau: „Am avut niște probleme”. Și „Dacă nu trec clasa, nu mai vin la școală!” Degeaba i se explică, pe înțelesul lui, cât e de important să facă școală, pentru tot restul vieții sale... Care e diferența între a face și a nu face școală... Și, nu peste mult timp, lipsește din nou. Și, la un moment dat, intervalul de absență se lungeste. Aici apare, în opinia mea, momentul de cotitură. Dacă, în acest moment, părintele ia atitudine, sau școala reușește să convingă părintele să-l trimită la școală, elevul este salvat, cel puțin pentru o perioadă, pentru că atunci când tentația abandonului există, continuă să existe și pericolul punerii în practică al acestuia. Dar mă voi referi în continuare la situația cealaltă, în care elevul continuă să lipsească de la școală. Și vede că nu se întâmplă nimic. Soarele continuă să răsară, viața merge înainte, părinții se comportă normal. Copilul se bucură de libertatea lui, se joacă pe telefon mai mult ca înainte, și nu realizează că A FĂCUT PRIMUL PAS ÎNSPRE ABANDON. Apoi, lipsa de la școală devine o obișnuință. Părinții, atunci când se poate lua legătura cu ei, spun, în general că e bolnav, dar va veni de săptămâna viitoare, sau „Eu îl trimit la școală, dar nu mă ascultă”. E greu de spus ce gândesc cu adevărat părinții acestor copii. În calitatea mea de părinte, mi-e greu să accept faptul că poți să-ți iubești copilul și să accepți ca acesta să abandoneze școala. Dar oamenii nu sunt la fel, nu au același sistem de valori. Se pare că unii părinți nu consideră că școala este importantă pentru fiul sau fiica lor. În orice caz, nu suficient de importantă pentru a-i determina să facă eforturi susținute pentru a încuraja copilul să învețe și pentru a-i interzice categoric să abandoneze școala. Copilul aude sau simte asta. În plus, vede în jurul său, fie un frate mai mare, fie un verișor, fie un vecin sau chiar un părinte care n-a făcut școală, decât poate câteva clase, „și e bine mersi”. În aceste condiții, cuvintele profesorilor privind importanța școlii se șterg treptat din mintea lui, câtă vreme părintele nu le rostește. Pentru copil, în mod firesc, părinții sunt cei mai importanți. Pe profesori îi vede din ce în ce mai rar, și poate ajunge chiar să îi urască, să-i considere dușmani, pentru că ei atentează la viața lor comodă și le cer lucruri pe care le e din ce în ce mai greu să le îndeplinească. O elevă de clasa a VIII-a, repetentă pentru a doua oară, (lipsea mult), nu a mai venit la școală încă de la începutul anului. Când i s-a cerut să vină la școală, a declarat: „De ce să mai vin la școală, doar ca să-i blestem pe profesori? Mi-e greu să mai fac față.” Și n-a mai venit. Repetenția (mai ales când se produce pentru a doua oară) duce în multe cazuri la abandon, dar au existat și cazuri de abandon fără ca elevul să fi fost repetent înainte. Iar în ceea ce privește repetenția, aceasta este cauzată, de multe ori, de absenteism, dublat adesea de indiferență.

În concluzie, soluționarea problemei absenteismului în școala noastră este extrem de dificilă. Consider că principala cauză a abandonului o reprezintă atitudinea părinților și mediul în care trăiesc acești copii. Cadrele didactice ale școlii noastre depun toate eforturile care le stau în putință. În școala noastră se desfășoară activități extracurriculare numeroase și variate. Și Primăria comunei se implică în această problemă. Se fac periodic vizite la domiciliu. Și îndrăznesc să afirm că, dacă nu ar exista această preocupare permanentă pentru acești elevi, cazurile de abandon ar fi chiar mai multe decât sunt. Fiecare elev salvat reprezintă pentru noi o ocazie de satisfacție și de bucurie. Și îmi exprim dorința și speranța de a avea cât mai multe astfel de cazuri.

ABANDONUL ȘCOLAR, UN PERICOL PENTRU VIITOAREA SOCIETATE

Înv. Diana Mihaela RECEA
Școala Gimnazială Vișoara

Abandonul școlar și părăsirea timpurie a sistemului de educație reprezintă fenomene distincte; primul se referă la elevii care renunță să mai frecventeze școala într-un anumit nivel de învățământ, în timp ce al doilea se referă la tinerii dintr-o anumită grupă de vârstă (18-24 de ani), care au părăsit sistemul de educație înainte de a finaliza învățământul obligatoriu și care nu au urmat ulterior un program de formare profesională continuă sau calificare (*Institutul de Științe ale Educației*, 2011, *Copiii care nu merg la școală*).

Din fericire, avem ocazia să observăm, că prin activitatea noastră, a cadrelor didactice, există posibilitatea, cât de minoră, dar există, de reducere a absenteismului. Această preocupare e permanent prezentă în activitatea cadrelor didactice și a unităților de învățământ, în speță a celor din mediul rural, deoarece părăsirea timpurie a școlii are consecințe negative care duc la o mai mare sărăcie și excluziune socială a copiilor.

Cauzele absenteismului sunt multiple, însă prin acțiuni susținute de către cadrele didactice se pot obține rezultate, aproximativ mulțumitoare, de reducere a abandonului școlar.

Factorii care contribuie la producerea absenteismului sunt cei de natură școlară, unii elevi având dificultăți de învățare, motiv pentru care eșecul școlar este iminent, ducând la corigență și chiar repetenție, motivația școlară, în acest caz, fiind redusă. Dificultățile de adaptare ale elevilor la cerințele școlii, dificultățile de adaptare a școlii la nevoile elevilor precum și nivelul scăzut de atractivitate al școlii sunt aspecte care pot duce la reducerea prezenței școlare. Factorii familiali și cei socio-economici atât în mediul urban cât și în mediul rural, apartenența la o familie dezorganizată, lipsa de educație a părinților, neglijența acestora, lipsa unui loc de muncă sau consumul excesiv de alcool sunt dificultăți din familie cu impact important asupra parcursului școlar al unui copil. Copiii proveniți din astfel de medii tind să urmeze modelele oferite de părinți și concepțiile acestora, conform cărora educația nu este o prioritate, iar frecventarea școlii nu sporește șansele unui viitor mai bun. O altă cauză care provoacă absenteismul este plecarea părinților în străinătate și plasarea copiilor în grija unor persoane cu mai puțină autoritate (bunici sau vecini) sau influența negativă a anturajului tinerilor. Însă, categoria de factori cea mai puțin reprezentată este cea a factorilor individuali, care se referă, în mod special, la problemele medicale severe ale elevilor.

Se pot prezenta câteva exemple de bune practici, dintre cele mai eficiente și mai des propuse:

1. Atitudinea pozitivă și energică a cadrului didactic

Așa cum învățământul contemporan se îndreaptă spre o educație intelectuală, pentru reușită se impune crearea unui mediu de învățare care să asigure condiții optime în care elevii să lucreze împreună, să învețe cum să învețe, să-și acorde sprijin, să-și dezvolte respectul de sine și față de ceilalți, mediu în care ei să se simtă confortabil. De altfel, se pune accent, tot mai mult, pe starea de bine a elevului, care trebuie asigurată înainte de începerea procesului de predare-învățare, iar atitudinea cadrului didactic și energia acestuia, care, inevitabil, se transmite elevilor, este de dorit să fie optimă confortului psihic al elevilor. Însă contează la fel de mult și relațiile dintre profesor și elev, bazate pe afectivitate, pe colaborare și aprecieri încurajatoare care creează o bună dispoziție la clasă, lecția caracterizându-se prin seninătate, voioșie, spontaneitate, cu efecte pozitive asupra randamentului școlarilor, pe când aprecierea

negativă făcută de cadrul didactic este, uneori, însușită de elev, grație prestigiului de care acesta se bucură în ochii copilului. O asemenea notă de inferioritate se fixează în conștiința elevului, dând naștere la ceea ce unii psihologi numesc „sindromul de descurajare”. Cadrul didactic devine astfel responsabil, adeseori fără să-și dea seama, de aplicarea unei etichete, a unui stigmat în măsură să determine un șir întreg de eșecuri.

2.Tratarea diferențiată prin elaborarea de planuri de intervenție personalizată, fapt care duce la atingerea unui progres susținut, la care elevii reacționează cu interes, câpătând încredere în ei, fiind motivați, ajungând chiar să-și dorească să realizeze cât mai multe progrese și să aibă cât mai multe succese, uneori fiind până și compensați verbal sau material (distincții, premii care pot consta în rechizite, cărți etc.)

Prin diferențierea activității, se înțelege cunoașterea și folosirea particularităților individuale, cu scopul de a-l ajuta pe elev să se dezvolte la nivelul la care îi permit posibilitățile sale, prin eforturi progresive.

Lipsa diferențierii poate avea ca rezultat insuccesul sau eșecul școlar, pentru că nu s-a produs acea adaptare a actului instructiv-educativ la cerințele și posibilitățile diferite ale subiecților ce alcătuiesc colectivul școlar și, în cel mai rău caz, se ajunge la abandon școlar.

3.Programe de vară, școala de vară (Școala cu sclipici, diferite activități de literație și de recuperare realizate pentru copii), organizate în interesul elevilor cu dificultăți de învățare; acestea sunt programe atractive care determină și motivează elevii să frecventeze școala cu interes sporit, deoarece sunt ajutați să-și depășească aceste dificultăți, să obțină mai multă încredere în ei și mai multă dorință de a frecventa pentru progresul și reușita lor.

4. Activitățile de timp liber și/ sau after-school (Împreună pentru școală, împreună pentru viitor), sunt la fel de eficiente, elevii fiind antrenați în activități de sprijinire a lor, în efectuarea temelor, în susținerea formării și dezvoltării deprinderii de citit/scriș, calculul aritmetic, propuse prin jocuri didactice și exerciții practice aplicative. Elevilor li se acordă suport în derularea deprinderilor de autonomie personală și socială, educația fiind susținută prin metode diverse, formale și informale (vizite la muzee, monumente, întreprinderi, etc) . Pe lângă beneficiile cunoscute ale acestor activități, se poate adăuga faptul că pentru elevii aflați în proiect se asigură rechizite școlare și sprijin material.

5. Implicarea elevilor în activități extracurriculare

Creșterea atractivității școlii prin introducerea de programe extracurriculare (vizite tematice, excursii, concursuri, cercuri, activități sportive, artistice etc.) este, la fel, una din metodele care dau rezultate, elevii simțindu-se complet integrați, iar dacă provin din medii dezavantajate, efortul suplimentar al cadrelor didactice, de a căuta mici sponsori este satisfăcut de cele mai multe ori.

6.Acțiuni specifice de consiliere părinților („școala părinților”)

Consilierea și formarea părinților pentru conștientizarea rolului de beneficiari indirecti ai educației precum și extinderea proiectelor educaționale de tip *Școala părinților* sunt acțiuni care responsabilizează părinții și-i face conștienți de rolul important pe care îl au în asigurarea dreptului la educație al copilului.

Astfel este necesară restructurarea convingerilor și atitudinilor negative față de școală ale părinților, conștientizarea importanței școlarizării copiilor și discutarea aspectelor referitoare la programul copiilor la școală, precum și a importanței educației și a motivației elevilor, oferindu-li-se instruire și îndrumare în procesul de educație a propriilor copii.

Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea actuală, deoarece există persoane, elevi, copii care nu mai consideră școala un viitor, ajungând astfel să înceteze frecventarea școlii înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale. În cazuri, aproape fără excepție, aceștia sunt viitori șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi. Un aspect foarte important este și faptul că aceștia nu au nici formarea civică și morală necesară exercitării rolului de părinte și de cetățean al unei comunități, ceea ce duce la efecte negative pentru societate, ei fiind părinții viitoarelor generații.

MINIPROIECTELE EDUCAȚIONALE- MODALITATE DE A PREVENI ABANDONUL ȘCOLAR

***Prof. Ioana Teodora RUSU
Școala Gimnazială Ploscoș***

Prevenirea abandonului școlar este o provocare comună în sistemul de învățământ din țara noastră. Eforturile școlii fără colaborarea părinților sunt zadarnice. Un prim pas în prevenirea fenomenului de părăsire timpurie a școlii este identificarea cauzelor care duc la apariția acestui fenomen, urmat apoi de activități care să crească interesul elevilor de a participa la ore și la activitățile extrașcolare.

În acest scop elevii, cadrele didactice, părinții și reprezentanții comunității locale au participat la proiectul „Predare pentru schimbare”. Scopul acestui proiect a fost organizarea și participarea la programe și acțiuni educaționale în vederea reducerii și prevenirii timpurii a școlii, creșterea frecvenței școlare și îmbunătățirea performanțelor educaționale.

În cadrul acestui proiect s-au organizat ateliere de lucru în cadrul cărora au fost derulate diferite jocuri didactice. Au fost alese jocuri didactice atractive și dinamice care au stârnit interesul elevilor, cum ar fi: jocuri de autocunoaștere, de prezentare și de cunoaștere interpersonală, jocuri de cooperare și de comunicare, jocuri de creativitate și de confecționare, jocuri de energizare și de spargere a gheții, jocuri de formare a grupurilor.

Avantajele acestor jocuri didactice sunt:

- Dezvoltare - Orice obiectiv educațional poate fi atins prin mai multe jocuri care se deosebesc prin complexitatea lor și prin sarcinile pe care le oferă grupului, iar utilizarea jocurilor dezvoltă atât participanții, cât și animatorul.

- Experimentare - în afara discuțiilor despre diverse moduri de a face lucrurile, jocurile oferă participanților posibilitatea de a practica deprinderi și comportamente într-un mediu relativ sigur. Participanții pot verifica diferite opțiuni așa încât atunci când vor acționa în viața reală, vor dispune de mai multe modele de comportament.

- Participare deplină - implicarea tuturor membrilor grupului în jocuri devine o normă. Jocurile stabilesc o cerință pentru participarea deplină și egală a fiecărui membru. Animatorul va urmări ca fiecare persoană să facă ceva, iar membrii cu cele mai puține abilități de comunicare sau relaționare vor fi încurajați în mod special să se implice atât în toate etapele jocului, cât și în discuțiile finale sau alte activități de pe durata acestuia.

- Responsabilitate de grup - un joc acordă grupului oportunitatea de a lua decizii proprii și reduce dependența față de animator ca sursă de responsabilitate.

- Dezvoltare - Orice obiectiv educațional poate fi atins prin mai multe jocuri care se deosebesc prin complexitatea lor și prin sarcinile pe care le oferă grupului, iar utilizarea jocurilor dezvoltă atât participanții, cât și animatorul.

- Experimentare - în afara discuțiilor despre diverse moduri de a face lucrurile, jocurile oferă participanților posibilitatea de a practica deprinderi și comportamente într-un mediu relativ sigur. Participanții pot verifica diferite opțiuni așa încât atunci când vor acționa în viața reală, vor dispune de mai multe modele de comportament.

- Participare deplină - implicarea tuturor membrilor grupului în jocuri devine o normă. Jocurile stabilesc o cerință pentru participarea deplină și egală a fiecărui membru. Animatorul va urmări ca fiecare persoană să facă ceva, iar membrii cu cele mai puține abilități de

comunicare sau relaționare vor fi încurajați în mod special să se implice atât în toate etapele jocului, cât și în discuțiile finale sau alte activități de pe durata acestuia.

- Responsabilitate de grup - un joc acordă grupului oportunitatea de a lua decizii proprii și reduce dependența față de animator ca sursă de responsabilitate.

Detaliez, în continuare, câteva exemple de jocuri didactice aplicate în cadrul acestui proiect:

„Eu sunt...și îmi place...”

Un joc de autoprezentare care constă în organizarea tuturor participanților într-un cerc. Prima persoană își spune numele și mimează lucrul care îi place cel mai mult, iar următorul face la fel, doar că trebuie să spună numele vecinului și să mimeze ce îi place. Fiecare participant trebuie să rețină numele și activitățile preferate ale tuturor participanților dinaintea sa.

„Prinde mingea!”

Jocul va decurge rapid. Participanții stau, formând un cerc. Un voluntar care stă în centru aruncă mingea în sus, spunând un prenume, apoi intră repede în cerc. Persoana numită va prinde mingea, înainte ca aceasta să cadă jos și va repeta procedura. Jocul continuă până când toți au prins mingea cel puțin o dată.

„Ghicește emoția”

Jocul se desfășoară în perechi. Fiecare pereche alege o emoție, pe care o mimează prin joc de rol, iar ceilalți participanți trebuie să ghicească emoția reprezentată.

„Comoara, cheia și piratul”

Jocul se desfășoară în grupe de trei participanți. Se dă o temă generală „comoara”, iar fiecare persoană din grup trebuie să prezinte 5 elemente care să ajute la găsirea ei, „cheia personală”. Mai apoi, din elementele fiecăruia, se construiește o singură cheie a grupului. Coordonatorul jocului centralizează cheile și alcătuiește o cheie a întregii echipe, astfel încât să fie cât mai aproape de găsirea comorii.

Tot în cadrul proiectului „Predare pentru schimbare” s-au implementat 3 miniproiecte educaționale. După derularea în școală a acestor miniproiecte au fost organizate vizite de schimb cu școlile partenere, în cadrul cărora elevii școlii noastre au diseminat activitățile desfășurate.

Miniproiectele implementate au fost:

1. „Călătorie în lumea imaginației”

Proiectul constă în desfășurarea unor activități interactive bazate pe jocuri și pe metode educative moderne bazate pe lectura unor cărți selectate în funcție de categoria de vârstă a elevilor.

Activitate 1: Un univers într-o carte

Scurtă descriere: Coordonatorul oferă spre lectură înaintea activității diverse basme și povești scrise de Ion Creangă și Mihai Eminescu. În cadrul activității se desfășoară jocuri didactice, menite să faciliteze înțelegerea acțiunii și trăsăturile specifice basmului precum: desenează spațiul acțiunii, confecționează un obiect magic, joc de rol.

Activitate 2: Eroi și eroine

Scurtă descriere: Bazându-se pe lectura unor basme și povești diferite, coordonatorul organizează activitatea centrată pe personajele basmelor, cu scopul de a atrage atenția asupra unor virtuți, calități, exemple pozitive, exemple negative. Se desfășoară jocuri didactice precum: recunoaște personajul, joc de rol, mimă.

2. „Cinematografia în literatură”

Activitate 1: Călătoria

Scurtă descriere: S-a vizionat filmul „Baltagul” ecranizare după romanul lui Mihail Sadoveanu și s-a urmărit traseul inițiat al Vitoriei Lipan și al fiului ei, Gheorghiță, în

drumul labirintic parcurs de Nechifor Lipan, capul familiei, care nu se întorsese acasă. Copiii au reprezentat, printr-un desen, călătoria celor doi și evenimentele întâlnite în opera literară.

Activitate 2: În lumea lui Caragiale

Scurtă descriere: S-au vizionat 3 ecranizări realizate după operele lui I.L.Caragiale: „D-l Goe”, „Vizită” și „Bubico”, în care elevii au urmărit personajele operelor, interacțiunea dintre ele și realismul situațiilor. Elevii au reprezentat prin desen o scenă preferată și au realizat sloganuri prin care au evidențiat o morală a situației prezentată.

3.,„Învățăm jucându-ne pe centre”- acest miniproiect a fost implementat la grădiniță.

Activitate 1: „Suntem români, suntem europeni”

Scurtă descriere: S-au desfășurat activități pe centre de interes care au urmărit consolidarea cunoștințelor preșcolarilor referitoare la semnificația zilei de 9 Mai- Ziua Europei. La centrul „Bibliotecă” s-a vizionat prezentarea power point „Vreau să știu mai multe despre Europa” și s-au purtat discuții. La centrul „Artă” s-a colorat și decupat harta Europei, iar la centrul „Științe” s-au format mulțimi de stegulețe.

Activitatea2: „La mulți ani, copilărie!”

Scurtă descriere: S-au desfășurat activități specifice zilei de 1 Iunie. Preșcolarii au vizionat prezentarea „Viață copiilor de pretutindeni”, au demonstrat cunoștințele matematice prin exerciții de numărare în ordine crescătoare și descrescătoare, precizând vecinii cifrelor și rezolvarea unor probleme ilustrate. De asemenea au realizat jocuri de rol pentru această zi specială.

Rezultatele implementării acestor proiecte a fost faptul că elevii au fost sprijiniți în a participa la activitățile educaționale interactive, pentru a le trezi interesul cu privire la importanța societății în care trăim și a relațiilor interumane, au participat cu interes în realizarea cerințelor.

În concluzie, prevenirea abandonului școlar este o activitate complexă, ce presupune intervenții concrete care să ducă la reducerea cât mai mult a fenomenului de abandon școlar, folosind acțiuni care să înlăture pe cât posibil cauzele. Derularea acestor miniproiecte în școala noastră, precum și colaborarea dintre școală, familie și comunitate au contribuit în foarte mare măsură la combaterea absenteismului și creșterea interesul elevilor pentru a participa la activități extrașcolare menite să ajute elevii să obțină un randament școlar optim.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎNTRE OBLIGAȚIE ȘI ATITUDINE

*Prof. Înv. Primar Gheorghe SĂLĂJAN
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni*

Abandonul școlar constituie o problemă care a existat dintotdeauna. Din păcate și în această perioadă, când știința și tehnica au evoluat cu atâta rapiditate, când majoritatea școlilor sunt dotate cu materiale și mijloace de învățământ moderne, există copii care abandonează școala. Abandonul este prezent în special în rândul elevilor de etnie rromă și a celor care provin din familii defavorizate. Acești copii abandonează în ciclul gimnazial sau chiar în clasele primare, însă există și elevi care au o situație materială bună, dar abandonează în special din cauza anturajului din care fac parte. Acest tip de abandon apare de obicei la vârsta adolescenței, când elevii sunt în clasele terminale ale gimnaziului sau în liceu, iar părinții nu reușesc să intervină eficient în prevenirea și combaterea abandonului.

Referitor la școala în care îmi desfășor activitatea, pot afirma că, în mare măsură abandonul este prezent în rândul elevilor rromi, însă pe parcursul anilor, rata abandonului a scăzut. Pe vremea când eu eram elev al acestei școli în urmă cu mulți ani, niciun elev de etnie rromă nu frecventa școala în ciclul gimnazial, limitându-se la cele patru clase ale ciclului primar, pe care la făceau în satul lor, deoarece toate cele 4 sate care aparțin de comuna noastră aveau școală primară. Nici măcar în școala primară nu ajungeau toți, o parte dintre părinți neputând fi nicidecum convinși pe acele timpuri să-și dea copiii la școală.

Astfel, chiar dacă au trecut o mulțime de ani, îmi amintesc că în anul școlar 1982/1983, ca elev al clasei a V-a ar fi trebuit să am în clasă șapte colegi de etnie rromă, însă nici măcar o dată nu a răspuns prezent vreunul dintre aceștia. Principalul motiv era faptul că nu aveau transportul asigurat, însă eu cred că principalii vinovați erau părinții, care considerau că dacă ei nu au făcut școală, nu trebuie să facă nici copiii lor. Două dintre satele aparținătoare comunei au o populație cu un număr mare de rromi. În acele vremuri pentru copiii care locuiau în unul din aceste sate era mai greu să se deplaseze la școală. Neavând transport școlar, ar fi trebuit să facă naveta cu autobuzul vreo 4 km, iar apoi aveau de parcurs aproximativ un km pe jos până la școală. Însă acest lucru nu era imposibil, deoarece colegii lor de etnie română veneau la școală făcând naveta cu autobuzele care circulau pe ruta respectivă. Pentru elevii din celălalt sat era mai simplu, deoarece exista un drum de legătură cu comuna, de aproximativ 2 km, care putea fi parcurs pe jos. Chiar dacă elevii români parcurgeau zilnic această distanță până la școală, niciunul dintre copiii rromi nu a frecventat școala în perioada menționată. În restul satelor aparținătoare comunei au existat un număr mic de rromi, fiind vorba doar de câteva familii, însă cu aceștia nu au existat niciodată probleme, au frecventat școala cu regularitate și s-au integrat cu succes în comunitatea din care fac parte.

Începând cu anul școlar 1997-1998 am fost numit ca învățător la una din școlile în care elevii rromi erau numeroși. Fiind locuitor al comunei, chiar dacă nu și al satului respectiv, am vrut ca toți copiii de etnie rromă să fie înscriși la școală. Chiar dacă aveam 4 clase simultane cu un număr de 16 copii, dintre care 9 erau rromi, nu m-am lăsat până nu i-am convins pe toți părinții să își trimită copiii la școală. Toți copiii de 7 ani erau înscriși în clasa I, însă existau 6 copii rămași neînscriși, care aveau vârste cuprinse între 8 și 10 ani. Timp de două săptămâni am mers zilnic pe la ei pe acasă, iar într-un final am reușit să îi conving pe părinți să îi trimită la școală. Așa că m-am trezit dintr-o dată cu un efectiv de 22 de copii în 4 clase simultane. A fost un an greu, dar totodată plin de satisfacții, mai ales că am salvat 6 copii de la abandon.

Interesant toți cei 6 copii, au reușit să învețe să scrie și să citească până la sfârșitul anului școlar, iar cele două fete care aveau 10 ani la intrarea în clasa I, au făcut 5 clase, după care au abandonat. Totuși a fost un lucru deosebit că au făcut cele 5 clase, având în vedere că la terminarea clasei a V-a aveau deja 15 ani. Am stat în aceea școală 5 ani, perioadă în care toți copiii au terminat cel puțin 4 clase. Am încercat mult să-i conving să urmeze și ciclul gimnazial, dar din păcate am reușit doar cu un număr redus de copii, deoarece părinții considerau că sunt suficiente cele patru clase făcute în satul lor.

Am întâlnit și unele situații comice, în care mama unei fete de etnie romă care învăța destul de bine, a venit să mă roage să o las repetentă în clasa a IV-a. În aceea perioadă alocațiile copiilor se dădeau pe cec stampilat de școală pe baza prezenței, iar mama respectivă nu a vrut nicicum să o lase să-și continue studiile în ciclul gimnazial, dar s-a gândit la faptul că își pierde alocația, așa că ar fi preferat să repete anul, la școala din satul ei, decât să o lase în clasa a V-a la școala în comună. Oricât am încercat să o conving nu am reușit și trist este că femeia a procedat la fel în următorii ani și cu ceilalți trei copii pe care îi avea. Fetița respectivă este acum mamă la rândul ei, însă își trimite copilul la școală, spunând că nu vrea să repete greșeala făcută de părinții ei.

Această problemă a abandonului școlar la gimnaziu a continuat în școala noastră ani întregi, astfel doar un elev de etnie romă a frecventat școala și a terminat 8 clase între anii 1990-2000, iar între anii 2000-2007 au absolvit 8 clase 2 elevi de etnie romă, iar încă câțiva au reușit să termine cinci sau șase clase.

Situația s-a schimbat puțin din anul 2007, când școala a primit un microbuz școlar. O parte dintre elevii romi au început să vină la școală în gimnaziu, dar alții tot nu veneau sau frecventau sporadic.

Astfel, într-o zi friguroasă de iarnă, în luna ianuarie 2008, am pornit împreună cu colegii profesori, cu directorul școlii și cu șeful de post din localitate, pe la casele elevilor romi care nu frecventau școala. A fost o acțiune de angajare deoarece am format o echipă numeroasă scoțând astfel în evidență faptul că întregul colectiv al cadrelor didactice alături de poliție se implică în aducerea la școală a copiilor. Am fost bine primiți de către toți părinții și chiar au fost încântați că au văzut că ne preocupă soarta copiilor din această comunitate. Le-am explicat pe rând părinților cât este de important pentru copii lor să frecventeze școala și că acum le este mult mai ușor să vină la școală, având transportul asigurat. Ne-a fost mai greu cu părinții de fete care aveau temerea că vor fi furate de la școală așa cum e tradiția la ei și se vor mărita la vârste fragede. Acea zi a constituit un pas înainte în prevenirea abandonului deoarece în următoarea zi prezența elevilor romi la școală a fost foarte bună, venind și copii care nu au frecventat gimnaziul niciodată.

O parte din acei copii au reușit să termine clasele gimnaziale, însă au fost și fete care în clasa a VII-a au abandonat școala pe motiv de căsătorie.

Au mai trecut doi ani, iar în anul 2010 ne-am confruntat cu altă problemă, respectiv desființarea ciclului primar din toate satele aparținătoare comunei, urmând ca elevii de clase primare să vină școala din comună. A început școala, iar mai mult de jumătate din elevii de ciclul primar de etnie romă au refuzat să vină la școală pe motiv că nu au școală în satul lor. Au urmat vizite la domiciliul acestora făcute de către toți învățătorii, care i-au lămurit pe părinți că trebuie să își trimită copiii la școală. Astfel în decurs de trei – patru săptămâni majoritatea copiilor romi au început să vină la școală. Aceste vizite au continuat de câte ori exista câte o perioadă când începeau să absenteze. Colaborarea cu poliția din localitate și vizitele la domiciliul elevilor ori de câte ori apăreau probleme cu absenteismul, au făcut ca abandonul elevilor din clasele primare să se reducă semnificativ. Integrarea elevilor romi în clase de elevi s-a făcut cu ușurință deoarece copiii români nu i-au marginalizat niciodată, i-au primit cu drag în colectivul clasei fiind un model pentru aceștia determinându-i să nu abandoneze școala.

Condițiile oferite de școală: căldură, transport, dotarea materială, implicarea acestora în diverse activități au făcut ca interesul acestora pentru școală să crească. O parte dintre ei au fost atrași de activitățile organizate în parteneriat cu biblioteca comună și Asociația „Amintiri din copilărie”. Prin programele de literație, a fost stimulat interesul copiilor pentru citit, pentru pătrunderea în tainele lecturii și dorința de a învăța lucruri noi și interesante. Tot pentru a stimula acești copii să frecventeze cu regularitate cursurile și să nu abandoneze școala, elevii de etnie rromă au participat la diverse excursii organizate gratuit de către primărie, aceștia având ocazia să viziteze obiective turistice din orașe ca Sibiu, Târgu Mureș, Alba Iulia.

În ultima perioadă elevii sunt atrași de tablele interactive care au intrat în dotarea fiecărei săli de clasă a școlii noastre de la începutul anului școlar curent. Datorită acestora orele au devenit mai atractive și mai interesante, iar copiii participă cu plăcere la ore. Pot afirma că utilizarea tablelor interactive, precum și participarea la orele de educație fizică într-o sală de sport modernă care s-a dat tot în acest an școlar în folosință, contribuie la frecventarea școlii cu o mai mare plăcere de acești elevi.

Chiar dacă o parte dintre elevii rromi fac față mai greu cerințelor școlare, acasă neavând nici un sprijin din parte părinților aceștia fiind analfabeți totuși există câțiva elevi rromi care au avut rezultate foarte bune la învățătură.

În ultimii ani în școala noastră, abandonul s-a redus semnificativ în special la ciclul primar. La ciclul gimnazial încep să abandoneze școala o parte din elevii care rămân repenți și sunt depășiți de vârstă. Prin programe remediale prevăzute pentru anii școlari următori sperăm să rezolvăm această problemă a abandonului, iar elevii rromi să frecventeze cu regularitate cursurile astfel încât să finalizeze ciclul gimnazial și dacă e posibil să urmeze o școală profesională sau un liceu.

În concluzie, alături de măsurile luate de către școli și autoritățile locale în vederea prevenirii și combaterii abandonului școlar, ar trebui făcută o schimbare din punct de vedere legal, astfel ca părinții copiilor care nu frecventează școala să fie aspru pedepsiți, deoarece la ora actuală legea este destul de blândă cu cei care nu își trimit copiii la școală.

TOȚI COPIII CITESC

Prof. Geanina Laura STOICA
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni

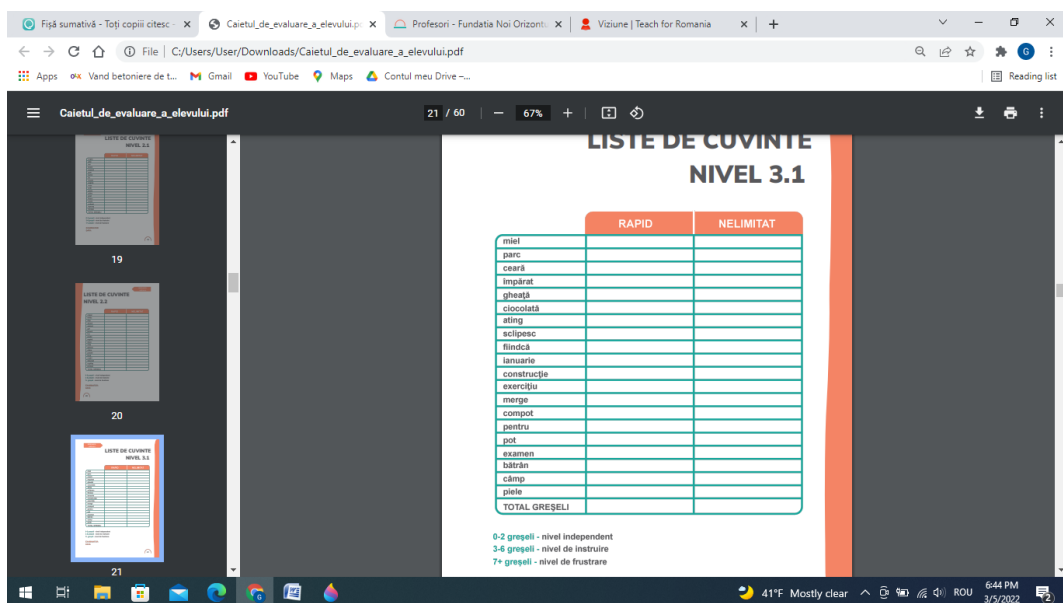
Organizația Teach for Romania, parte din rețeaua globală Teach for All, caută și pregătește oameni valoroși, cu sau fără experiență anterioară de predare, pentru a deveni profesori în învățământul de stat, pentru copiii din medii vulnerabile. Aceasta prin profesorii Teach creionează opțiuni de viață prin educație de calitate pentru fiecare copil din România.

Una din direcțiile Teach for Romania este dezvoltarea literației la elevi, adică capacitatea elevului de a localiza informație enunțată explicit (fără inferențe) și exprimată în mod univoc în text. În plus, să aibă capacitatea de înțelegere a elementelor de vocabular, de realizare de deducții/inferențe, de integrare temporală a informație și nu în ultimul rând, capacitatea de a analiza critic informația din text, în urma unui proces de reflecție, prin desprinderea concluziei sau a mesajului global din text. Această dezvoltare a literației este atinsă în fiecare oră prin desfășurarea de activități specifice nivelului copiilor și conținutului teoretic. Pe de altă parte, profesorii Teach sunt în colaborare cu Fundația Noi Orizonturi, care dezvoltă programe de literație, iar un exemplu relevant este Școala cu Sclipici.

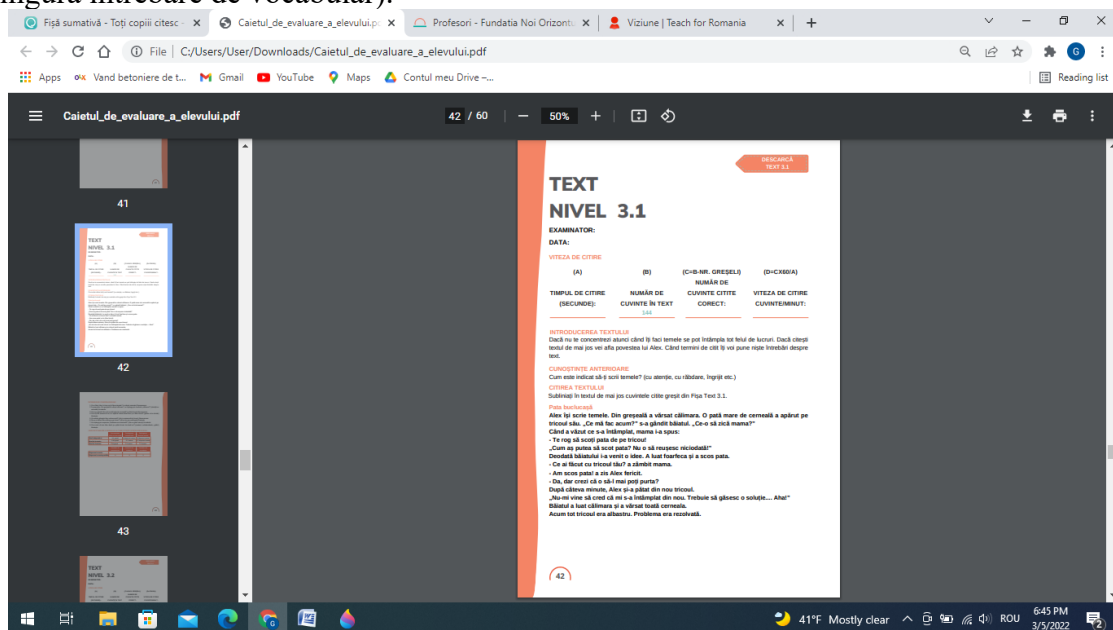
Fundația Noi Orizonturi a dezvoltat un curs pentru toți profesorii care doresc să aibă un impact la clasă și doresc să dezvolte literația la elevi. Așa încât, fiecare profesor Teach trebuie să urmeze acest cursul „Toți copiii citesc”, iar la finalul cursului profesorul trebuie să fie capabil să definească noțiunea de literație, să realizeze evaluarea diagnostică a competențelor de literație ale elevului, să interpreteze rezultatele evaluării, să implementeze planuri de intervenție de dezvoltare a competențelor de literație.

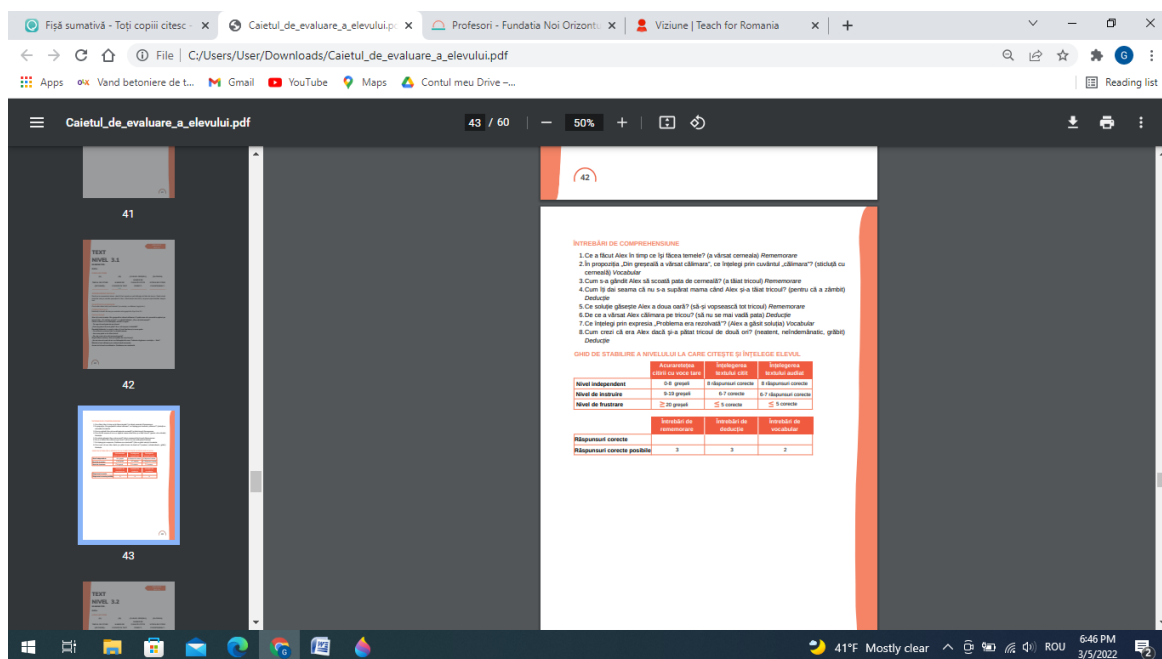
După finalizarea cursului, este necesar să selectăm un elev de la clasă, care întâmpină dificultăți în dezvoltarea competențelor de bază. Eu am ales-o pe Larisa, o elevă ambițioasă, atentă la ore, dar din observațiile personale de la clasă, am ajuns la concluzia că are nevoie de mai mult ajutor pe partea de literație. După ce am discutat cu Larisa și i-am explicat ceea ce etapele pe care le vom desfășura, a urmat momentul evaluării. Acest pas este foarte important, deoarece ne ajută să identificăm nivel competențelor de literație atinse de elevul participant la proiect. În realizarea evaluării, am valorificat Inventarul informal de citire. Acesta este utilizat pentru evaluarea nivelului de citire la elevii din clasele I-IV în funcție de următoarele aspecte: viteza de citire a termenilor, acuratețea citirii și comprehensiunea noțiunilor citite. Acest instrumentar se compune din două părți mari: lista de cuvinte (7 niveluri distincte - de la 0 la 6) pentru cunoașterea premizelor citirii fluente și texte (8 niveluri - de la PP la 6). Aplicarea celor două instrumente ne oferă o imagine completă a competențelor de citire ale copilului la momentul evaluării. Scopul evaluării este întotdeauna stabilirea nivelului său de instruire, pentru a ne putea situa cu demersurile de învățare în zona proximei sale dezvoltări.

Am pornit testarea cu lista de cuvinte de nivel 4.1. unde a înregistrat 9 greșeli (9 cuvinte citite greșit), am aplicat lista de cuvinte de nivel 4.2. unde a înregistrat 8 greșeli. Ca urmare, am coborât la nivelul 3.1. unde a avut mai puține greșeli – 5 greșeli (5 cuvinte citite greșit). În plus, am aplicat lista de cuvinte și de la nivelul 3.2. unde a avut mai multe greșeli – 9 cuvinte citite greșit. În urma rezultatelor, eleva este la un nivel independent.

Am trecut la textul de nivel 4.1. Aici a citit textul cu viteza de 79 de cuvinte pe minut, greșind 27 de cuvinte. În ceea ce privește corectitudinea răspunsurilor, eleva a reușit să răspundă corect la o întrebare de memorare și la o întrebare de deducție, la celelalte întrebări a răspuns greșit. Ca urmare, am coborât nivelul și am aplicat textul 3.1. Eleva a citit textul cu viteza de 97 de cuvinte pe minut, greșind 5 cuvinte. În ceea ce privește corectitudinea răspunsurilor, eleva a reușit să răspundă corect la șase întrebări (a reușit să răspundă la toate cele 3 întrebări de memorare, la două din trei întrebări de deducție și la o singură întrebare de vocabular). Ca să mă asigur că eleva este la un nivel independent la nivelul 3, am aplicat și textul de la nivelul 3.2. Eleva a citit textul cu viteza de 90 de cuvinte pe minut, greșind 10 cuvinte. În ceea ce privește corectitudinea răspunsurilor, eleva a reușit să răspundă corect la șapte întrebări (a reușit să răspundă la toate cele 3 întrebări de memorare, la toate cele trei întrebări de deducție și la o singură întrebare de vocabular).

Corelând rezultatele, și anume că nivelul independent al elevei în ceea ce privește lista de cuvinte este nivelul 3, iar în ceea ce privește textul (evaluarea cititului și comprehensiune), eleva este la nivelul 3, adică din punct de vedere al competențelor de literație eleva este de clasa a III-a.

După etapa de evaluare, am redactat un plan personalizat de dezvoltare a literației. Așa încât, planul de intervenție se desfășoară pe o perioadă de trei luni, de două ori pe săptămână, un total de 26 de ore. După aplicarea planului de intervenție, se va realua etapa de evaluare, pentru a observa dacă Larisa a evoluat din punct de vedere al competențelor de literație.

Întâlnirile cu Larisa au la bază activități inspirate din Ghidul de activități de dezvoltare a literației timpurii, iar scopul activităților este îmbogățirea vocabularului Larisei, dezvoltarea comprehensiunii și a reflecției. O activitate pe care am aplicat-o împreună cu Larisa este banca de cuvinte, eleva citește textul, identifică cuvintele necunoscute și încercăm împreună să descoperim alte cuvinte cu același înțeles.

În cadrul proiectului suntem în etapa de desfășurare a activităților de dezvoltare a literației pe cei trei piloni, în data de 15 aprilie urmează etapa de evaluare, iar în urma acesteia voi hotărâ dacă rămânem la nivelul 3, dacă coborâm nivelul sau urcăm la următorul nivel.

În concluzie, Larisa deși este în clasa a V-a, din punct de vedere al competențelor de literație se situează la nivelul clasei a III-a. Aceasta are un vocabular sărac, nu reușește să înțeleagă foarte bine un text și să reflecteze asupra acestuia. Odată cu aplicarea planului personalizat de intervenție, eu sper să obținem câteva rezultate semnificative care să o ajute în a face față cerințelor educaționale de clasa a V-a.

FENOMENUL ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Înv. Preșcolar Cristina Maria TODORAN
Grădinița cu Program Prelungit „Arlechino” Dej

Fenomenul abandonului școlar este un subiect tratat cu superficialitate îndeosebi din punct de vedere științific, întrucât dicționarele de pedagogie și literatură în specialitate, nu dețin o definiție complexă, ci acesta este precizat doar ca efect sau formă de manifestare a eșecului școlar. Acest subiect deosebit de important depășește sfera eșecului școlar, fiind o consecință a mediului familial sau social. Tratând abandonul școlar drept un efect al insuccesului școlar, putem afirma că acest fenomen descrie situația unor elevi care „părăsesc școala înainte de terminarea ei, renunțând la studiu în mod deliberat sau forțați de anumite împrejurări”.

Abandonul școlar este procesul în care un elev „încetează frecventarea școlii, părăsind sistemul educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete, sau înaintea încheierii ciclului de studii început”¹. Un astfel de proces negativ precum cel al abandonului școlar, naște urmări grave, atât pentru cel în cauză, cât și pentru familia sa – iar indirect – efecte negative pentru întreaga societate. În lipsa unei calificări, a unei diplome, a unei formări morale și sociale, cei mai mulți elevi devin în timp candidați la șomaj, delincvență, ajungând să se angreneze în acțiuni care vor perturba viața personală, familială și comunitară. Un studiu realizat între anii 1989 și 1993, demonstrează că pe fondul sărăciei și a abandonului școlar a crescut numărul condamnărilor penale în cazul minorilor cu 64,6% în anul 1992, comparativ cu anul 1989 (Zamfir, C., 1993)².

În literatura engleză de specialitate, se enunțează anumite precizări terminologice, care fac obiectul abandonului școlar și care, în literatura românească de specialitate, sunt reflectate sub forma cauzelor care determină abandonul școlar. Este deosebit de important să enunțăm acești trei termeni distincți, întrucât fiecare surprinde o dimensiune a abandonului școlar:

- „*dropout*” („drop” – „a se lăsa de”) – se referă la faptul că decizia de a părăsi școala vine din partea individului, în mod personal, iar această decizie este una independentă și definitivă.
- „*pushout*” („push” – „a împinge”) – acest al doilea termen sugerează faptul că vina principală este a instituției, cea care „îl împinge” pe elev să părăsească școala („out” - „afară”); elevul este forțat să urmeze această cale, întrucât cauzele îi sunt exterioare lui.
- „*disengagement*” („disengage” - „a elibera”) – presupune eliberarea sau dezangajarea elevului la procesul de respingere reciprocă „școală-elev”. Astfel, acest proces marchează scăderea continuă a interesului și a investiției pe care elevul o face din punct de vedere material, intelectual și afectiv în relația sa cu școala. Principalii indicatori ai dezangajării sunt:
 - Indicatorii academici, care se referă la relația profesor-elev, la eșecul școlar și absenteism;
 - Indicatorii relativi la activitatea extracuriculară, care subliniază absența elevilor din cluburile sponsorizate de școală, echipa școlii, diverse evenimente, precum și lipsa preocupării pentru viitor;
 - Indicatorii care vizează dezangajarea față de certificarea școlară;³

¹ Neamțu Cristina, *Devianța școlară – fenomen socio-pedagogic. Modalități de diminuare* (Teză doctorat), Univ. A.I. Cuza, Iași, 2001, p. 178.

² Andronie Elena Nineta, *Abandonul școlar. Noi modalități de intervenție în gestionarea activităților școlare*, Editura Tipocart, p. 17.

³ Husen, T., 1994, *The international encyclopedia of education*, Vol IX, Ed. Pergamon, p. 5224.

Abandonul școlar apare ca o urmare a eșecului social, familial sau școlar, fiind o urmare a unei decizii individuale, prin constrângerea exterioară sau din cauza procesului de respingere dintre elev și școală. Acest proces are consecințe deosebit de negative, mergând de la incapacitatea adaptării în societate a individului, până la angajarea în acțiuni negative îndreptate împotriva societății, a familiei și a propriei persoane. Astfel, putem afirma că acest proces poate fi atât un „simptom”, cât și o „cauză” a inadaptării școlare, inadaptarea apărând pe fondul unor probleme sociale, culturale, individuale – care adaptate la nivelul școlii în numele egalității șanselor – oferă același tip de educație pentru toți elevii și, nerespectând individualitatea fiecăruia, amplifică inegalitățile care sunt deja existente între elevi⁴.

Cauzele și efectele abandonului școlar

Abandonul școlar reprezintă un factor care indică existența unor probleme la nivelul sistemului școlar și al societății. Putem afirma că, în funcție de valoarea indicelui de abandon, avem o privire de ansamblu asupra sistemului școlar. Cu cât indicele de abandon este mai ridicat, cu atât sistemul școlar se dovedește a fi inefficient, iar dacă la nivel național numărul abandonurilor este mai mare, cu atât acest indicator reflectă situația precară care caracterizează societatea, precum și indiferența sistemelor față de elevi și familiile acestora.

Indiferent de cauze, abandonul școlar a căpătat proporții îngrijorătoare în ultimele două decenii, întrucât la nivel național, pe o generație de elevi sunt între 10.000 și 15.000 de copii care renunță la școală⁵. La începutul anului 2000, în România existau 32.846 de analfabeți de vârstă până la 16 ani considerați ca „pierderi” ale tranziției, la aceasta adăugându-se un număr de 38.028 de analfabeți „moșteniți” de la regimul comunist. Astfel, cu un număr de 70.864 de analfabeți, România ocupă un loc fruntaș în Europa cu 6% din populație, în timp ce în Bulgaria există o pondere de 5% analfabeți, Polonia 4%, iar Slovacia, Cehia și Ungaria, 2%. Analfabetismul este o primă cauză care declanșează un întreg șir de efecte negative care se răsfrâng la nivelul întregii societăți. Pentru a putea combate aceste efecte, este necesară cunoașterea tuturor cauzelor, precum și a mijloacelor de combatere.

Așadar, putem afirma că fenomenul abandonului școlar nu este influențat de o singură cauză, ci este determinat de un întreg complex de cauze principale și cauze secundare. Pornind de la această perspectivă, Gooderham a realizat o schemă a cauzalității abandonului școlar, prin care încearcă să scoată în evidență faptul că, deși există o serie de factori externi pe care nici individul și nici școala nu-i poate controla și care duc într-un mod direct către abandonul școlar, cei mai mulți factori externi și psihosociali devin evidenți la nivelul școlii, influențând decisiv elevii de a nu se integra în mod corespunzător, renunțând astfel la școală.

Acest cercetător, subliniază factorii psihosociali și externi care declanșează și întrețin procesul de abandon și care se clasifică sub forma unor cauze generale, precum: condițiile socio-economice și culturale ale familiilor; organizarea procesului educațional; contextul socio-economic al comunității din care face parte individul. Aceste cauze survin în principal din problemele de natură socială, însă nu trebuie privită familia, școala sau elevul – drept singurii factori responsabili în abandonul școlar.

Cele mai des întâlnite cauze în raport cu abandonul școlar în România sunt:

1. Cauzele de ordin economic – pornind de la contextul socio-economic existent în țara noastră, putem evidenția o serie de situații care justifică numărul de abandonuri școlare prin:

- *erodarea relevanței educației pentru succesul școlar*
- *mirajul succesului în afacerile facile*
- *creșterea șomajului*
- *activitățile din economia din umbră (cerșitul, spalatul de parbrize, etc)*
- *creșterea costurilor educației*

⁴ Andronie Elena Nineta, *Abandonul școlar...*, p. 18.

⁵ Stoltz G., 2000, *Eșec școlar. Risc de eșec social*, Ed. Victoria, București, p. 141.

- *degradarea condițiilor de învățământ în unele zone ale țării*
- *relaxarea controlului obligativității participării școlare*
- *sărăcia – o formă majoră de discriminare educațională*
- *indiferența*
- *degradarea familiei*
- *lipsa îmbrăcăminte și încălțăminte etc.*

2. Cauze de ordin social

- *apartenența la comunitățile de tip urban/rural*

3. Cauze de ordin psiho-fiziologic

4. Cauze de ordin pedagogic⁶

Modalități de prevenție a eșecului și abandonului școlar

Prevenția abandonului școlar pentru fiecare entitate care intră în contact cu domeniul educațional ar trebui să fie o obligație. Activitatea de înlăturare a abandonului școlar și de reintegrare în sistem a celor aflați în această situație, este un demers mult mai dificil decât prevenirea acestui fenomen. Activitatea de prevenire a abandonului școlar, implică totodată prevenirea eșecului școlar cu care țara noastră se confruntă. Dintre măsurile de prevenire a abandonului școlar, este necesar să menționăm:

- sporirea rolului învățământului preșcolar, întrucât statisticile pedagogice arată că aproximativ jumătate din rebuturile școlare constatate în ciclul primar și gimnazial își au rădăcinile la debutul școlarizării;
- stabilirea unor relații strânse între familie și școală, deoarece pentru mulți elevi factorii eșecului școlar se situează în familie și nu în cadrul contextului școlar;
- sprijinirea școlii, cea care este chemată să asigure resurse materiale și umane corespunzătoare unui învățământ de calitate;
- profesorul reprezintă piesa de bază în acțiunea de asigurare a reușitei școlare, de aceea, el trebuie să dispună de o bună pregătire de specialitate;
- proiectarea unor acțiuni de orientare școlară și profesională corespunzătoare, care să se desfășoare pe toată perioada școlarizării.

În realizarea acestor acțiuni, este deosebit de important să primeze interesele elevilor și cererea pieței muncii. În ceea ce privește diminuarea problemei abandonului școlar și prevenirea lui, este necesară coagularea a mai mulți factori care să sprijine acest demers. Un prim factor care trebuie implicat este familia, acolo unde părinții trebuie să fie responsabilizați prin implicarea în activitățile școlare astfel încât dezinteresul să fie diminuat. O altă situație care ar facilita lupta împotriva abandonului școlar ar fi îmbunătățirea metodelor de predare prin introducerea unor mai interactive și atractive pentru elevi.

Crearea în cadrul instituțiilor de învățământ programe de tip „after school”, este o nouă modalitate de prevenție a abandonului școlar. Elevii pot beneficia prin astfel de programe de timpul pe care părinții nu îl pot acorda pentru efectuarea temelor și petrecerea timpului liber cu copiii. În cadrul unui astfel de climat, este posibilă conturarea unei personalități independente și responsabile a alevului prin implicarea sa în diverse activități educative de grup care să îi stimuleze abilitățile social, cognitive și emoționale.

O altă metodă de prevenire a abandonului școlar poate fi crearea unor cursuri și training-uri pentru cadrele didactice, în vederea îmbunătățirii metodelor de predare-învățare și a atitudinii față de elevii care trec prin situații dificile determinate de cauzele mai sus menționate. Nu în ultimul rând, dotarea școlilor cu materiale didactice adecvate, precum și asigurarea de pregătire gratuită la disciplinele școlare de bază pentru elevii care întâmpină dificultăți, reprezintă posibile strategii de combatere a abandonului școlar.

⁶ A. E. Nineta, *Abandonul școlar...*, pp. 22-27.

Concluzionând, putem afirma că abandonul școlar este o problemă socială care se află sub incidența unor factori de natură individuală, familială și socială, astfel încât, pentru reducerea acestui fenomen, trebuie să se depună un efort comun din partea familiei, mediului școlar dar și din partea elevului. Mai mult decât atât, este necesară demararea unei campanii de informare și responsabilizare a reprezentanților legali ai copiilor privind riscul la care se supun în cazul în care copilul nu frecventează școala, cât și la informarea beneficiilor educației asupra individului pe o perioadă lungă, medie și scurtă de timp⁷.

Este deosebit de important ca, în ceea ce privește învățământul și educația, să se realizeze o sincronizare între organismul național subordonat Guvernului și celelalte organisme teritoriale, subordonate prefecturilor județene, care să se îngrijească de încadrarea tuturor minorilor de vârstă școlară în cursurile școlii generale, astfel încât toți copiii să dobândească minimul de cunoștințe necesare pentru a porni în viață. O atenție aparte trebuie, de asemenea, acordată școlarizării copiilor proveniți din familii migratoare de rromi, care manifestă în general o reticență față de astfel de activități. Pentru prevenirea abandonului școlar, mai mult ca niciodată, instituțiile de învățământ trebuie să coopereze într-o mai mare măsură cu părinții, organizațiile comunitare și instituțiile care fac parte din sistemul educativ al societății pentru a sprijini educația nu doar la nivel formal.

Bibliografie

- Andronie, E. Nineta, *Abandonul școlar. Noi modalități de intervenție în gestionarea activităților școlare*, Editura Tipocart;
- Husen, Torster, *The international encyclopedia of education*, Vol IX, Ed. Pergamon, 1994;
- Neamțu, Cristina, *Devianța școlară – fenomen socio-pedagogic. Modalități de diminuare (Teză doctorat)*, Univ. A.I. Cuza, Iași, 2001;
- Stoltz, Gabriela, *Eșec școlar. Risc de eşec social*, Ed. Victoria, București, 2000;
- Țiulescu, L. Nicolae, *Abandonul școlar în România*, Editura Pro Universitaria, București.

⁷ Liviu Nicolae Țiulescu, *Abandonul școlar în România*, Editura Pro Universitaria, București, pp. 75-76.

AMINTIRI PENTRU COPILĂRIE – AMINTIRI DIN COPILĂRIE

*Prof. Înv. Preșcolar Anișoara Maria VÂJU
Asociația Amintiri din copilărie*

A fost odată ca niciodată . . . Este poate cea mai cunoscută și cea mai veche introducere din lume. Deși banală la prima vedere, atunci când o citești sau o auzi știi sigur că un basm va începe. De fapt astfel a început copilăria fiecăruia dintre noi și în drumul nostru prin viață am făcut acel odată ca niciodată să fie real. Pentru că fiecare avem povestea noastră, unică, autentică, cu zâne și zmei, cu balauri și foc, cu încercări și cu victorii. Și așa ar trebui să înceapă povestea fiecărui copil. Pentru că Amintirile din copilărie nu sunt doar ale lui Creangă ci trebuie să fie ale fiecăruia dintre noi. De altfel așa a luat naștere proiectul nostru. Nu ne-am propus să creem noi aceste amintiri ci să-i ghidăm și să-i învățăm să le creeze pentru ei . . . și ne-am propus să facem asta prin carte.

Ce este cititul? Dacă acum ceva ani era o activitate cu un trend descendent azi cred că putem spune că este doar un trend. Promovarea pe diverse canale de social-media a unor întrebări de genul *Ce carte ai citit ultima oară?* sau *Ce carte/cărți recomandă X sau Y* au transformat această activitate într-un trend. Deci dacă citești ești cool (cul) și mai ai puțin până la a fi cooltivat (cultivat). Din fericire cititul este mult mai mult. Dintr-o perspectivă profesională această activitate se caracterizează printr-o coordonare eficientă a unei multitudini de procesări care se desfășoară simultan la mai multe niveluri. Atunci când mintea transformă caracterele vizuale (literele) într-o reprezentare mentală recunoscute ca și cuvinte înseamnă că suntem la nivelul lexical. Când începem să folosim semne de punctuație, gramatica și morfologia cuvintelor suntem la nivel sintactic. Pe scurt, recunoaștem ce citim și înțelegem ce citim.

Dintr-o perspectivă personală cititul poate reprezenta ce vrem: un vis, o altă lume, o aventură fantastică, o victorie istorică ce nu vrem să o uităm, o moștenire. Dacă ești elev poate reprezenta o călătorie spre viitorul tău, dacă ești copil poate fi cu siguranță locul tău de joacă, și una dintre principalele provocări ale educației este să facem diferența între joacă și pregătire sau chiar să le articulăm.

Este imperativ astfel să înțelegem diferența dintre lexical și sintactic, nu doar la nivel teoretic ci practic, pentru a ne asigura că textul nu este doar recunoscut dar și înțeles. În cazul în care un text este ambiguu sau mult prea complex pentru copii, abordarea lecturii trebuie făcută preponderent descendent. Lectura considerată din acest punct de vedere, devine un joc interactiv și flexibil între baza de cunoștințe a cititorului și deprinderea citirii.

Fie că e vorba de un elev de 7 ani cu potențial, fie că e vorba de unul de 14 ani cu probleme de citit, a încerca să citești o carte nouă poate deveni o aventură periculoasă. Fiecare poate să facă greșeli sau chiar să eșueze, să se simtă dezamăgit sau rușinat atunci când pe parcursul citirii întâlnesc cuvinate necunoscute, din cauza cărora le e dificil să înțeață ceea ce citesc. Pentru a le face aventura mult mai „comodă” am adaptat contextul și am trasformat mediul elevilor expuși zilnic unui nivel ridicat de digitalizare, considerând oportună o îmbinare a literaturii clasice cu tehnologia. După interacțiunea copiilor cu imaginea nouă a bibliotecii unde au realizat că lumina vine și de acolo am creat jocuri și competiții nu între ei ci între ei și ce visau să devină.

Astfel, a luat naștere de exemplu provocarea iernii, intitulată „Cu sania printre rânduri”, proiect realizat împreună cu elevii clasei a II-a, care aparțin Școlii Gimnaziale Tureni, com. Tureni, cartea propusă spre lectură fiind Pierrot, de Alexandre Dumas.

Scopul acestui proiect a fost de a parcurge cartea și acolo unde elevul avea probleme de înțelegere a unui cuvânt să aibă libertatea de a-l căuta în dex-ul online, folosindu-se astfel de tehnologie. Odată găsite definiția și explicația cuvântului, acestea trebuiau trecute pe un caiet și pe un bilețel, asigurându-mă că fiecare elev are posibilitatea să își îmbogățească considerabil vocabularul. Catalizatorul acestui proiect, din perspectiva elevilor, a reprezentat concursul de bilețele de la final. Surprinzător a fost și faptul că părinții au dat dovadă de responsabilitate și s-au implicat activ în proiect, ajutându-și mereu copiii cu o explicație în plus, cu un exemplu din viața cotidiană, cu un sinonim al cuvântului necunoscut. Feedback-ul primit de la părinți pe parcursul derulării acestui proiect a fost unul extrem de pozitiv, uneori, în extazul creat, confundând cu ușurință părintele cu elevul. A fost prima dată când jucându-ne cu cititul și cuvintele „am rămas fără cuvinte”.

Bineînțeles că astfel de reușite ne-au dat imboldul de a continua și de a fi mai creativi provocându-i și pe copii să facă același lucru. Târgurile de Crăciun care au combinat perfect creativitatea lor cu dorința de face ceva semnificativ a fost o oportunitate extraordinară de a-i aduce pe copii aproape de literația financiară. Adică cum se fac banii și mai ales cum să-i cheltuim, sau mai degrabă cum să-i investim. Recompensa acestor proiecte a venit atunci când banii făcuți de echipele de copii au fost investiți în table digitale sau ustensile pentru cercul de pictură.

Implicarea lor ne-a determinat să mai facem câțiva pași și să-i obișnuim cu realitatea vieții. Mai precis cum să facă față competiției, cum să câștige dar și cum să piardă. Atunci când auzi că viața trebuie privită ca un joc poți aluneca în capcana unei prejudecăți triviale. Dar când completezi cu pregătirea zilnică, cu antrenamentul intelectului pentru a face față oricărei situații atunci parcă lucrurile devin mai serioase. Așa au învățat să privească orice activitate, ca un joc care niciodată nu este pierdut ci întotdeauna câștigă câte ceva din el. Au învățat de asemenea că nu toată lumea primește diplome și dacă vrei să ajungi în vârf trebuie să muncești. Iar cei care au înțeles cel mai bine acest lucru au fost cei care s-au pregătit pentru tabără de excelență de la Bran. După câteva luni de exerciții și calificări au fost aleși pe baza rezultatelor elevi care și-au dorit să ajungă acolo prin performanțele atinse. Au înțeles cum se creează Amintirile. Au înțeles când să fie implicați și când să se relaxeze. Au învățat să joace roluri și să dea replici și mai presus de toate au învățat să fie recunoscători pentru bădița lor: *Îl privesc cum doarme liniștit deși azi este prima lui zi de școală. Copleșită de emoție nu știu pe ce să pun mâna. Trec repede prin fața oglinzii și atunci mă izbește imaginea mea. Adult, căsătorit, părinte. Mă privesc adânc în ochi. Caut ceva la mine, în mine. Nu găsesc. Nu mai găsesc. Mă așez în fața mea și aștept. Nu știu ce, dar stau acolo. Ceva îmi spune să am răbdare. Simt cum o liniște internă își face loc în sufletul meu și simt că vine de undeva. O imagine blurată începe să prindă contur și secundă după secundă este tot mai caldă și mai liniște. Până o văd. Este mâna ta. Mă mângâie ușor pe obraz și aud: Nu te speria! Nu ești singură! Sunt aici lângă tine, și voi fi mereu cu tine. Închid ochii storcându-i de bucurie pentru că acum știu. Bădița mea. De câte ori nu te-am ascultat de atâtea ori tu m-ai iertat. De câte ori am căzut de atâtea ori te-ai așezat lângă mine. Cu cât am eșuat mai mult tu ai continuat să crezi în mine. Ai avut curaj în locul meu. M-ai iubit uneori în locul lui mama sau lui tata. Dumnezeu s-a asigurat să cresc mare și tu te-ai asigurat să ajung mare. M-ai condamnat să am succes.*

Se uită cu ochii mari spre mine așteptând cu emoție să începem pregătirea pentru prima zi de școală. Sunt fericită. Știu că ești acolo pentru el așa cum ai fost și pentru mine. Abia aștept să te văd și să te strâng în brațe, Bădița mea.

Fiecare dintre noi își scrie povestea și este personajul principal al propriei aventuri. Atunci când începem călătoria habar nu avem cât de înalți sunt munții ce trebui urcați, sau cât de multe pierdem dacă alegem să-i ocolim. Nu ne putem imagina cât de singură dar prietenoasă este pădurea cea deasă și întunecată, și cât de puternici am devenit după ce am străbătut-o în loc să zburăm pe deasupra ei. Câți prieteni noi găsim în drumul nostru și împreună învățăm ce înseamnă curajul sau nebunia, iubirea sau durerea, iertarea sau indiferența. Uneori comedie, uneori tragedie rămâne povestea noastră și trebuie dusă până la „am încălecat pe-o șa”.

PLATFORMELE EDUCATIONALE – RESURSE DIGITALE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR

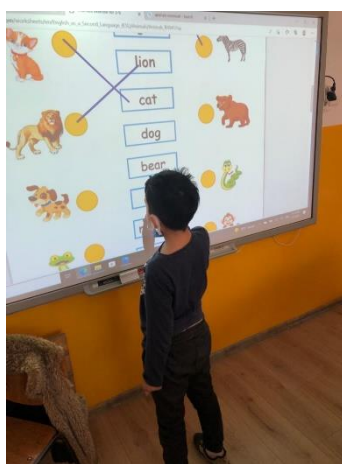
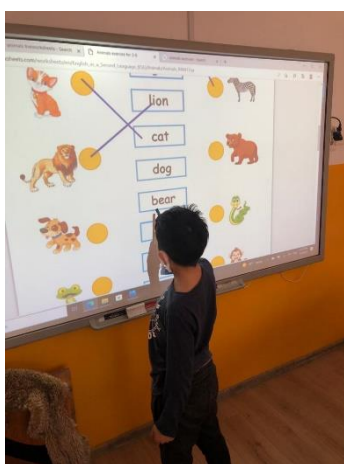
Prof. Estera VRANĂU
Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni
Prof. Maria VRANĂU
Școala Gimnazială „Iustin Ilieșiu” Anieș

Începând din anul 2000, sistemul de învățământ a încercat să-și schimbe optica, trecând de la învățământul traditional la învățământul modern centrat pe elev. Platformele educaționale reprezintă o nouă resursă digitală cu rol în dezvoltarea competențelor la elevi.

Conținuturile lecțiilor pot fi adaptate cu ușurință pentru utilizarea unor platforme digitale precum: WordWall, LiveWorksheets, Miro, Geniali, Multimeter, Kahoot. Toate aceste platforme pot fi accesate deoarece Școala Gimnazială Tureni, com. Tureni este dotată cu table interactive, tablete pentru toți elevii și laptopuri pentru cadrele didactice.

WordWall – este o platformă care permite de construirea de jocuri educaționale interactive în format digital, ce pot fi inserate în alte platforme de învățare sau, mai simplu, distribuite prin link, sau poate fi folosită ca o resursă în format pdf, aferentă jocurilor create.

Liveworksheets este o platformă care transformă tradiționalele fișe de lucru (doc, pdf, jpg.) în exerciții online interactive, elevii putând să lucreze direct pe tabla interactivă unind, potrivit cuvintele cu imaginile în funcție de ceea ce aud sau văd.

Mentimeter este o platformă care dezvoltă prezentări interactive, se pot pune întrebări, construi poll-uri, se pot pune imagini, slide-uri pentru a crea prezentări interactive. Utilizatorii se conectează de pe dispozitive și în timp real și pot răspunde după ce primesc un cod care le permite accesul. La final, se pot compara rezultatele.

Kahoot este o platformă de învățare bazată pe joc, folosită în școli și în alte instituții educaționale. Jocurile sale de învățare „kahoots” sunt de tipul întrebărilor cu răspunsuri multiple care pot fi accesate online sau prin intermediul aplicației Kahoot.

Jumbled words – reprezintă aranjarea cuvintelor pentru a obține propoziții este un joc care îi stimulează pe copii să gasească ordinea corectă a cuvintelor pentru a găsi sensul propozițiilor.

My house – reprezintă un alt mod de a stimula elevii este prin intermediul proiectelor. Am observat că au o mai mare plăcere de a învăța atunci când pe lângă lecții, ei pot să construiască, pot să deseneze și să își prezinte creațiile.

Utilizarea tehnologiei moderne în activitatea didactică are drept scop implicarea tuturor elevilor în activitățile didactice fapt care ar reduce absenteismul și scade rata abandonului școlar.

Abandonul școlar a constituit dintotdeauna o problemă, dar acum constituie o prioritate pentru sistemul de învățământ, deoarece cauzele se multiplică și se diversifică, iar copiii trebuie să se adapteze la contextual social, economic, cultural în care trăiesc, iar educația reprezintă unica variantă prin care pot

depăși anumite neajunsuri.

Un copil ajunge în prag de abandon școlar dacă prezintă următoarele caracteristici:

- are cerințe educaționale speciale și manifestă dezechilibru emotional datorită climatului familial;
- provine din medii sociale dezavantajate;
- are o stare de sănătate precară;
- prezintă dificultăți de învățare și, prin urmare, rezultatele școlare sunt slabe;
- imaginea de sine este negativă și îi lipsesc achizițiile în zona autocunoașterii;
- nu se poate adapta cerințelor din învățământul de masă;
- manifestă comportamente deviante, de exemplu, agresivitate fizică și verbală, tendința de vagabondaj, consum de tutun, alcool;
- are tendința să manifeste acte de vandalism.

În aceste condiții, orice dezechilibru emoțional îl dezorientează și îl descurajează, iar când trebuie să îndeplinească niște cerințe pentru școală, este descurajat și are nevoie de suport, de apartenență la un grup.

Rolul profesorului modern din era digitală este acela de a adapta conținuturilor la necesitățile elevilor, iar platformele educaționale au rolul de a fixa cunoștințele elevilor prin joc.

ROLUL PROIECTELOR ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ

Prof. Anca ZÖLD

Liceul Teoretic Avram Iancu Cluj – Napoca

Proiectul reprezintă o metodă interactivă amplă, o metodă de învățare prin acțiune, un instrument de evaluare complexă prin care se formează omul independent, practic și creativ. La disciplina biologie, elevilor le pot fi propuse proiecte care debutează în timpul lecțiilor, continuă acasă și se finalizează în clasă printr-o prezentare și o dezbatere. Prin proiect elevii dobândesc cunoștințe importante și abilități practice atât prin învățarea disciplinelor cât și prin rezolvarea unor probleme reale.

Proiectul constituie o provocare adecvată posibilităților elevilor și implică o activitate de documentare, cercetare, explorare, desfășurată într-un anumit interval de timp. Fiind o activitate amplă, de durată, care implică multă muncă și efort intelectual, proiectul devine o formă de evaluare motivată pentru elevii care facilitează o apreciere nuanțată a învățării. Proiectul presupune o activitate de colaborare între elevi, având ocazia să lucreze în echipă și să abordeze un subiect cunoscut, în funcție de nivelul lor de cunoștințe și abilități.

Avantajele proiectului sunt:

- dezvoltarea capacității de a gândi și a acționa prospectiv deoarece se anticipează acțiunile viitoare care devin controlabile;
- dezvoltă capacitatea de a stabili relații între acțiune și consecințele sale;
- permite evaluarea simultană a cunoștințelor și competențelor;
- facilitează exersarea unor conduite: împărțirea responsabilităților, împărtășirea sugestiilor, rezolvarea conflictelor.

La orele de biologie am realizat împreună cu elevii mai multe tipuri de proiecte care pot fi împărțite în următoarele categorii:

- proiect de tip constructiv care presupune elaborarea unui afiș, un colaj cu fotografii, o colecție de rețete la orele de educație pentru sănătate, o machetă cu structura celulei sau structura sistemului digestiv, un mulaj, un articol de revistă;

- proiect de tip problemă care presupune rezolvarea unei situații problemă ca de exemplu protejarea unor specii de plante, animale sau a unui ecosistem;
- proiect de tip învățare prin care elevii își îmbunătățesc o tehnică sau o procedură de lucru. Pentru aceasta am distribuit elevilor tema Expediția legendară a lui Charles Darwin de pe aplicația Mozaik 3 d și pe baza informațiilor ei au realizat pe o planșă traseul expediției, denumirea și descrierea navei, studiul desfășurat de Darwin despre cele 9 specii de cinteze.

Elaborarea proiectelor de către elevi implică parcurgerea mai multor etape:

- comunicarea sarcinii de lucru și alegerea subiectului/temei proiectului. Subiectul poate fi propus atât de elevi cât și de profesor. Acesta trebuie ales cu discernământ, pentru ca elevii să manifeste interes pentru realizarea lui și pentru a fi motivați în realizarea unui produs nou. Este bine ca elevii să cunoască dinainte unde pot găsi resursele materiale sau informațiile bibliografice necesare. Pentru ca elevii să lucreze cu drag la disciplina biologie, spunem clar ce au de făcut și oferim și lansăm câteva provocări care pot fi atinse;

- discutarea obiectivelor proiectului.

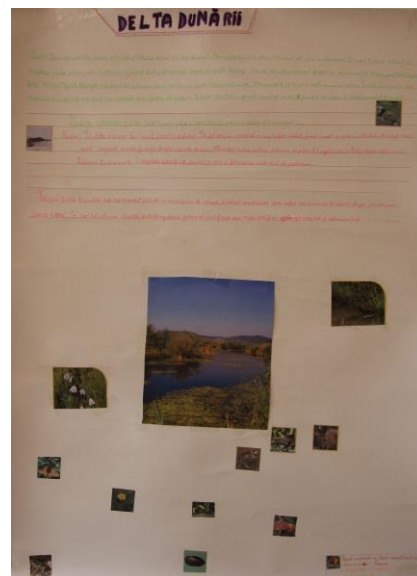
- constituirea grupelor de lucru. Un grup optim de lucru cuprinde doi-cinci membri, în funcție de tema proiectului, experiența participanților, natura obiectivelor. Cu cât numărul membrilor este mai mare, cu atât scade posibilitatea participării efective la activitate, dar poate crește calitatea produsului realizat.

- programarea etapelor de lucru și distribuirea responsabilităților. În funcție de obiective, timp, spațiu, mijloace disponibile, grad de dificultate, elevii stabilesc succesiunea, durata și conținutul fiecărei etape. Dacă se lucrează în grup se distribuie responsabilitățile. Este important ca elevii să cunoască data predării și prezentării proiectului în fața colegilor.

- realizarea proiectului și monitorizarea procesului. Este important ca profesorul să respecte toate etapele activității, să îi ajute, să îi observe atent în fiecare moment astfel ca, la final, să poată fi evaluat și procesul, nu numai produsul. Pentru monitorizarea activității se poate solicita ca după o săptămână să comunice subiectul ales, componența echipei, resursele, informațiile bibliografice pe care le au în vedere. Pentru evaluarea proiectului, profesorul de biologie poartă săptămânal discuții cu echipele pentru a observa dificultățile apărute, pentru a analiza alternativele de rezolvare, pentru a-i încuraja și susține pe elevi în acest demers.

- evaluarea rezultatelor. La biologie toate proiectele sunt prezentate, analizate, comparate, apreciate. Se evaluează atât de către profesor cât și de către elevi prin interevaluare și autoevaluare, cercetarea în ansamblu, model de lucru, prezentarea și produsul realizate. Fiecare echipă explică cum anume a lucrat, care au fost atribuțiile membrilor echipei, cum a îndeplinit fiecare sarcinile. În timpul prezentării proiectelor, elevii iau notițe, formulează întrebări sau răspunsuri, fac aprecieri asupra proiectelor, dau note. Deoarece prezentarea poate avea aspectul unei competiții, fiecare echipă se străduiește să găsească forme cât mai originale și atractive în realizarea și prezentarea proiectului. Pentru ca elevii să învețe să se autoevalueze și să interevalueze, în funcție de obiectivele proiectului, pot fi utilizate diverse fișe de evaluare.

Pentru a stârni interesul elevilor pentru proiecte, acestea trebuie să înceapă la vârste fragede, din clasă, cu sarcini mic. Odată obișnuiți elevii cu sarcinile și responsabilitățile realizării proiectelor, amploarea și dificultatea acestora este mărită treptat cu abilitățile, interesele și competențele care trebuie să fie atinse prin intermediul proiectelor. Aceste activități cresc stima de sine a elevului, dorința de implicare și solicitare a sarcinilor direct proporțional cu toate cunoștințele dobândite care sunt puse în practică cu ajutorul abilităților care sunt în continuă dezvoltare. Proiectele mobilizează și integrează elevii ducând la creșterea frecvenței acestora la orele de curs.

CUPRINS

ABSENTEISMUL – PREMISĂ A ABANDONULUI ȘCOLAR. MĂSURI DE PREVENȚIE Daniela Maria ARION, Gabriela GOMBASI	3-5
EMOȚIILE – BAZĂ A PREVENIRII ABANDONULUI ȘCOLAR Niculina Maria BONCEA	6-8
LITERAȚIA ÎN VIAȚA NOASTRĂ Andreea Gabriela BRAȘOVAN	9-13
ABSENTEISMUL PREȘCOLAR – INSUCCESUL ȘCOLAR Simona Andrada CÎMPEAN	14-16
Generatorii de absențe – cum îi ajuți? Cătălina COCAN	17-18
COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR Maria Teodora COSMA	19-20
PREVENIREA ȘI COMBATEREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN EXEMPLE DE BUNE PRACTICI EDUCATIONALE Ana COVACIU	21-22
PROIECT EDUCAȚIONAL: ȘCOALA PĂRINȚILOR Ana-Maria CRISTEA	23-25
CARTEA, PRIETENA ORICĂRUI COPIL Ioana Titiana DAN	26-28
ROLUL ACTIVITĂȚILOR RELIGIOASE ÎN VIAȚA COPIILOR Valeruța DANCIU	29-30
SĂNĂTATEA ÎN EDUCAȚIE ȘI EDUCAȚIA ÎN SĂNĂTATE Gabriela GIURGIU	31-32
ORA DE PICTURĂ, ATRACȚIA COPIILOR SPRE ȘCOALĂ Enikő GYULAI	33-35
SUNT CINEVA CARE... Mărioara Valentina IANCU	36-38
DIMINUAREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN PARTICIPAREA ELEVILOR LA EXCURSIA DIDACTICĂ Claudiu ICLENZAN	39-40
ABANDONUL ȘCOLAR ȘI IMPLICAȚIILE LUI ÎN CICLUL GIMNAZIAL Diana LIUȚĂ	41-43
PREVENIREA DELICVENȚEI JUVENILE Livia Gina MORAR	44-45
PROIECTUL ELIRA – ALFABETIZARE TIMPURIE ÎN ȘCOALA GIMNAZIALĂ TURENI Maria PĂCURAR	46-47

ABANDON, ABSENTEISM, INTEGRARE, SOCIALIZARE, STIMĂ DE SINE DE LA ȘCOLARUL MIC LA ȘCOLARUL MARE	
Cristina PAȘCALĂU	48-50
SALVÂND COPIII, SALVĂM SUFLETE	
Harieta PRUNDARU	51-53
ABSENTEISMUL ȘI ABANDONUL	
Liliana RAȚIU	54-55
ABANDONUL ȘCOLAR, UN PERICOL PENTRU VIITOAREA SOCIETATE	
Diana Mihaela RECEA	56-57
MINIPROIECTELE EDUCAȚIONALE- MODALITATE DE A PREVENI ABANDONUL ȘCOLAR	
Ioana Teodora RUSU	58-60
PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR ÎNTRE OBLIGAȚIE ȘI ATITUDINE	
Gheorghe SĂLĂJAN	61-63
TOȚI COPIII CITESC	
Geanina Laura STOICA	64-66
FENOMENUL ABANDONULUI ȘCOLAR	
Cristina Maria TODORAN	67-70
AMINTIRI PENTRU COPILĂRIE – AMINTIRI DIN COPILĂRIE	
Anișoara Maria VÂJU	71-73
PLATFORMELE EDUCAȚIONALE – RESURSE DIGITALE ÎN DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR	
Estera VRANĂU, Maria VRANĂU	74-76
ROLUL PROIECTELOR ÎN ACTIVITATEA DIDACTICĂ	
Anca ZÖLD	77-78

ISBN 978-630-6502-12-7
EDITURA MERITOCRAT CLUJ- NAPOCA
meritocratcj@gmail.com

